

Flög direkt till Slovenien

FOLK. Goda vännerna **Marita Andersson**, till vänster, och **Ulla Södergårdh**, var med bland hundratjugo ålänningar som på söndagen flög direkt från Mariehamn till Slovenien för att semestra vid Adriatiska havet. Nyan var med när de gav sig i väg.

SIDAN 7

Olyckor och trafikbrott med mopeder i helgen

NYHETER. Mopeder har varit inblandade i flera olyckor och trafikbrott i helgen.

Allvarligast var en kollision mellan en moped och en personbil i korsningen Mariegatan-Ålandsvägen i Mariehamn på lördag förmiddag.

Både mopedföraren och den passagerare

som färdades på mopeden fördes till sjukhus för vård. Passageraren på mopeden saknade hjälm.

På fredagskvällen var det en annan krock mellan moped och personbil i Mariehamn.

Samma kväll inträffade ett fall av grovt äventyrande av trafiksäkerheten, rattfylleri,

”med mera” i centrala Mariehamn. På en lätt motorcykel transporterades två passagerare, enligt polisen ”på ett mycket vådligt sätt”.

Föraren underlät att stanna för stopptecken. Föraren blåste 0,52 promille och saknade behörighet att framföra lätt motorcykel. Passagerarna saknade hjälm.

SIDAN 4

Glimtar från Ömsens insida

EKONOMI & MAKT. Glimtar av debatt inom Ålands ömsesidiga försäkringsbolag ger femte och näst sista avsnittet av Nya Ålands artikelserie Ekonomi och makt. Det handlar både om riktlinjerna för bolagets utåtriktade insatser och om hur affärerna egentligen går.

Samtal med läsare ger synpunkter och frågor, mest om Ömsesidiga. Föresäkringsbolagets vd **Göran Lindholm** har reagerat på en inringd fråga - dock utan att faktiskt besvara den.

SIDAN 14-15

Rebecca Jansson är sju år och matte till pudeln Hampus. Foto: JONAS EDSVIK

Rebecca, 7, skrev till stadsstyrelsen

NYHETER. Rebecca Jansson i Östernäs i Mariehamn tröttade på att familjens hund Hampus inte har någonstans att leka med andra hundar.

En kringgårdad hundgård av samma modell som finns i tätorterna i Sverige skulle vara en bra lösning på problemet, tyckte Rebeca. Så i juli skrev hon brev till stadsstyrelsen och bifogade till och med en ritning på hur den ideala hundgården kunde se ut.

Men ingenting har hänt sedan dess och Rebecca väntar.

Stadsdirektör **Bjarne Pettersson** lovar i Nya Åland i dag att Rebecca ska få svar helt enligt stadens rutiner.

– I synnerhet en 7-åring bör ju få ett svar!

SIDAN 3

(c)-nej till språkbad

Men löfte till pensionärer

NYHETER. Centern accepterar inte språkbad, det sägs tydligt och klart i valprogrammet som presenterades i lördags.

Däremot finns det eventuellt något till dem med lägsta pensionerna – inte i valprogrammet men centerordföranden **Roger Nordlund** talade om ett Ålandstillägg.

Själva valprogrammet har 130 punkter, så han hoppades där skulle finnas något för alla.

SIDAN 5

Testboxades. Syskonen Sandra och Jacob Söderman fick testa på boxercise när Finströmsdagarna arrangerades för 15:e gången.

Foto: MALIN TILLSTRÖM

Ett slag för kommunens dag

SPORT. Allehanda aktiviteter inom ramarna för årets tema som var motion, hälsa och friskvård stod på programmet när kultur- och biblioteks-nämnden i Finström i söndags vid Breidablick

arrangerade Finströmsdagen för 15:e gången.

– Hösten är en chans till nystart, det är en tid då det är naturligt att ta nya tag, sa **Ulla Boman** i sitt invigningstal.

Besökarna kunde titta på kända idrottsprofiler i kommunen och själv testa på allt möjligt. Eller vad sägs om pricksskytte med vattenslang, friidrott och speedshooting?

SIDAN 19

kultur

9

Amanda Chanfreau gjorde en peruk i ett projekt som sedan växte ut till en film. Premiär var det i lördags.

kultur

9

Camilla Heidenberg och hennes band EC (easy) gav konsert i Mariehamn på lördag kväll. Nyan var där.

reportage

12

Höststämning var det på Torget i lördags när det var skörde-marknad. **Lena Häggglund** var en av försäljarna.

sport

20

Så här glad var **Alex Fagerman** när han slog en strike i bowling under idrottsmästerskapen för utvecklingsstörda i Svenskfinland.

Presenningar...

Lättpresenning 3x5m

6,90

Lättpresenning 3x5m

12,40

korslaminerad-extra stark

Presenning PVC 3x5m

136,-

Även en mängd andra storlekar och typer i lager

* TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215, BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VÄRD. 8-17, TORS. 8-19, (Bygglagret 8-17), LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

Jubileumsdivan: Med pocketspring fjädrar, finns i beige, brunt och vinrött.
En stor pall, gör att divanen kan användas som extra säng.

Pris exkl. pall **595€** normalpris 1.595€ (begränsat antal)

Hörnsoffa: I svart Buffalo, går att ändra enligt dina önskemål, 2/3 alt 3/2

Jubileumspris **651€** (begränsat antal)

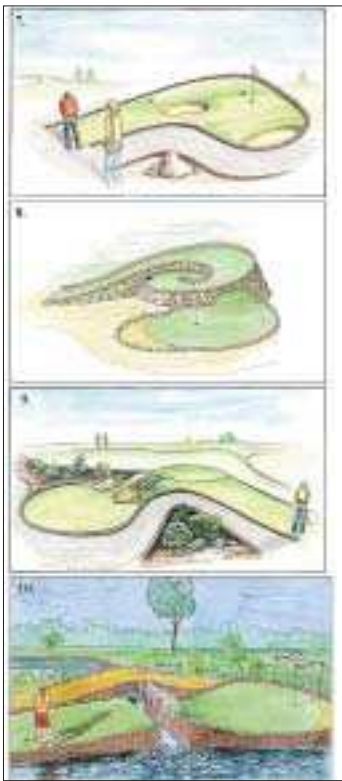

-ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19 **Lördag -Söndag 11-16**

Tel. 17 570, fax 17 581. Vi finns i industriområdet vid Kalmsta Se även vår hemsida: www.nordiska.ax

Bland annat sådana här banor hade Dennis Jansson planerat för sin äventyrsminigolf.

Äventyrs-minigolf trots allt?

MARIEHAMN. Den minigolf-bana, som skall ersätta den som hamnade under kk-huset, kan få drag av äventyrsbana.

Det har pågått en viss kamp om utformningen av en ny minigolfbana. **Dennis Jansson** (fs) har tidigare talat för att man skulle anlägga en bana för äventyrs-golf, men tekniska nämnden vill ha en bana för traditionell golf, godkänd för internationella tävlingar.

Nu skall det tas in anbud på nytt och det blir möjligt med olika koncept efter omröstning i stadsstyrelsen.

Stadsdirektör **Bjarne Pettersson** föreslog att banan bjuds ut enligt villkor som möjliggör även andra koncept än en traditionell bana och fick för det stöd av fyra i stadsstyrelsen. Två gick emot och en var borta.

De fyra är **Donny Isaksson** (ob), **Anneli Ahlgren** (fs), **Antonio Salminen** (fs) och **Lotta Wickström-Johansson** (lib) medan **Barbro Sundback** (s) och **Christian Nordas** (lib) höll på tekniska nämndens förslag. **Martin Nilsson** (s) var frånvarande. (ht)

Eckeröavlopp flöt upp igen

Så här såg det ut i augusti när avloppsledningen visade sig ovanför ytan.

Foto: ERKKI SANTAMALA

■ Avloppsledningen utanför Eckerö flöt upp igen på lördagen, meddelar en läsare. Han berättar att uppskattningsvis fem-sex meter av det svarta avloppsröret låg vid ytan ett hundratal meter ut från land.

– På ledningen satt dessutom ett par skarvar, säger han.

Eckeröbon förmodar att det bildas luftfickor och gas i röret, vilket gör att det kommer upp till ytan. (jk)

Skrev brev till stadsstyrelsen:

Snälla stan, bygg en hundpark!

Borde få vänner. Pudeln Hampus, som är 11 människoår, borde få bättre möjligheter att skapa sig ett socialt liv tycker matte Rebecca Jansson som i ett brev till staden har bett om att få en inhägnad rastplats för hundar. Foto: JONAS EDSVIK

Rebecca Jansson är sju år och matte till pudeln Hampus.

För att Hampus skall få möjlighet att få hundvänner vill Rebecca att Mariehamns stad bygger en inhägnad rastplats.

Rebecca Jansson i Östernäs i Mariehamn är en företagsam ung dam. Hon gick omkring och tyckte synd om familjens hund Hampus som så sällan kan leka med andra hundar.

Ja, visst finns ju pudeln Pepper några kvarter längre bort men det är ju ändå inte så ofta de två hundarna har möjlighet att leka tillsammans.

Rebecca ansåg att en kringgårdad hundgård av samma modell som finns i tätorterna i Sverige skulle vara en bra lösning på problemet och hon bestämde sig därför i somras för att skrida till handling.

Bifogade ritning

Rebecca författade i juli ett

brev till de som styr och ställer i korridorerna i Mariehamns stadshus och bifogade till och med en ritning på hur den ideala hundgården kunde se ut.

Men ingenting har hänt sedan dess och Rebecca väntar.

– Jag har inte hört någonting alls från staden, säger hon och väljer nu att också gå ut i massmedia för att få stöd för sitt önskemål.

Men hör hon ingenting från stan inom en snar framtid lär

det nog bli ett nytt brev adresserat till stadens beslutsfattare...

Enligt rutiner

Frågan om en eller flera inhägnade rastplatser i Mariehamn har två gånger tidigare behandlats av stadens politiker. Första gången utreddes frågan år 2000 men det ledde inte till några åtgärder.

Förra året tog **Eva Törnroos** (s) initiativ till en kringgårdad hundgård men även då slutade det med att politikernas

tummar att pekade nedåt.

– Vi hörde Ålands kennelstrikt men de var inte intresserade av en hundgård, förklarar stadsdirektör **Bjarne Pettersson**.

Bjarne Pettersson har inte sett Rebeccas brev men han lovade leta reda på det och se till att hon får ett svar helt enligt stadens rutiner.

– I synnerhet en 7-åring bör ju få ett svar!

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Mariehamn på tromblista

Tromben utanför Järsö söder om Mariehamn i slutet av augusti är en av 14 säkra i landet den här säsongen.

Det har varit något av trombsäsong under sensommaren. Meteorologiska institutet har fått in rapporter om en rad tromber på olika håll i landet från mitten av augusti fram till i tisdags.

Väderleksförhållandena har varit gynnsamma för tromber längs kusterna de senaste veckorna med kall luft som har strömmat in över varmt vatten.

Bland de 14 säkerställda tromberna finns den utanför Mariehamn som Nya Åland skrev om för ett par veckor sedan.

En tromb är en virvelvind mellan nedre sidan av ett regn- eller åskmoln och marken eller vattnet. Den kan variera i diameter från ett tiotal meter till hundratal meter. De kraftigaste tromberna är oftast också de med största di-

ametern och längsta livstiden.

En annan tromb på listan är den som **Helena Grönholm** fotograferade under en seglats från Kökar till Utö ett par dagar tidigare.

– Vi såg den en eller ett par sjömil från Utö. Vi såg hur den bildades ur väldigt mörka moln över Jurmo, först som en tapp som stack ner ur molnen och så växte den ner till vattnet. Den rörde sig över vattnet tills den kom till ett berg, där upplöstes den, men sen bildades tappen på nytt, berättar Helena Grönholm, som fotograferade förloppet.

Möjligen samma

På meteorologens lista över tromber finns en vattentromb noterad i Korpo i Åboland den 26 augusti, samma dag som Helena fotograferade tromben vid Utö. Om det är samma tromb vet man inte, men Utö hör till Korpo kommun. Om det inte är samma så har det alltså funnits fler tromber än vad som finns på listan.

Så här ser listan ut:

- 28.6 Suomensjärvi
- 7.7 Rääkkylä vattentromb
- 8.7 Pernå
- 8.7 Anjalankoski
- 11.7 Riihimäki
- 31.7 Seinäjoki
- 13.8 Nurmo
- 18.8 Gustavs
- 26.8 Korpo vattentromb
- 27.8 Kristinestad
- 28.8 Mariehamn vattentromb
- 1.9 Kajana vattentromb
- 3.9 Björneborg vattentromb
- 4.9 Helsingfors vattentromb

HARRIET TUOMINEN

Vattenpelare. På sensommaren är det inte ovanligt att tromber över vatten drar upp vattenpelare som i det här fallet utanför Utö i slutet av augusti. Men tromber är inget vanligt fenomen på våra breddgrader. Hittills i år har meteorologen 14 säkra fall.

Foto: HELENA GRÖNHOLM

Många trafikbrott i helgen

Polisen har haft fullt upp med trafikbrott- och förseelser i helgen. Här är hela listan.

■ En mopedförare och den passagerare som färdades på mopeden fördes till sjukhus för vård av de skador de erhöill vid en kollision med en personbil i korsningen Mariegatan-Ålandsvägen i Mariehamn på lördag förmiddag. Passageraren på mopeden saknade hjälm.

Mopeden kom från Mariegatan och skulle korsa Ålandsvägen. Föraren observerade inte en personbil som kom längs den gatan trots att Mariegatan har väjningsplikt med trafikmärke. Både moped och bil erhöill plåtskador, rapporterar polisen.

Rattfylleri "med mera"

■ På fredag kväll vid 23-tiden inträffade ett fall av grovt äventyrande av trafiksäkerheten, rattfylleri, "med mera" i centrala Mariehamn. På en lätt motorcykel transporterades två passagerare, enligt polisen "på ett mycket vådligt sätt". Föraren underlät att stanna för stopptecken. Föraren blåste 0,52 promille och saknade behörighet att framföra lätt motorcykel. Passagerarna saknade hjälm.

■ På fredag kväll vid 21-tiden inträffade en kollision mellan två mopeder på Ålandsvägen. Mopederna färdades i samma riktning och då den framförvarande skulle svänga till vänster blev den påkörd av den bakomvarande. Lindriga personskador och plåtskador blev följden.

■ En bilförare är misstänkt för grovt rattfylleri, äventyrande av trafiksäkerheten samt olovlig körning med lastbil i Finström. Lastbilen kolliderade på lördagen med en parkerad släpvagn och

Mopedolyckor. Flera olyckor med mopeder inblandade inträffade i helgen.

Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

det visade sig att föraren, som blåste 1,25 promille, saknade behörighet att köra lastbil.

■ Ett fall av äventyrande av trafiksäkerheten inträffade också vid 16-tiden på fredag kväll i Dalbo-rondellen i Mariehamn där två personbilar kolliderade sedan den ena brutit mot väjningsplikten.

■ I Finström äventyrade en personbilsförare trafiksäkerheten på fredag kväll vid 21.30-tiden genom att köra 117 på en 90-väg.

■ I Lemland äventyrades

trafiksäkerheten av en personbilsförare som kl. 10.30 på lördag förmiddag körde 93 kilometer i timmen på den 70-begränsade Järsövägen.

■ Vid 18-tiden på lördagen äventyrades trafiksäkerheten i korsningen Styrmansgatan-Ålandsvägen där två personbilar kolliderade sedan den ena bilens förare brutit mot väjningsplikten. Inga personskador uppstod men bilarna fick plåtskador.

■ Som trafikförseelse betecknas ett fall där en mo-

pedförare framförde sitt fordon utan att använda hjälm. Händelsen inträffade på Skarpansvägen på lördagen. ■ En annan trafikförseelse inträffade också på Skarpansvägen på lördag i form av "olovlig personbefordran på moped".

■ På söndagen inträffade ett fall av rattfylleri samt vållande av personskada i Jomala Dalkarby där en fotgängare blev påkörd av en personbil vars förare blåste 1,07 promille. Fotgängaren fick vård för sina skador på

centralsjukhuset.

■ På söndagen blåste en bilförare vid en kontroll på landsväg två i Mariehamn 0,56 promille och är misstänkt för rattfylleri.

■ Ett fall av innehav av eggvapen på allmän plats uppdragades också av polisen i helgen. En person hade på lördagen en fällkniv på sig under ett restaurangbesök, rapporterar polisen.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Flaggar för sjöfartshögskola

Men Roger Jansson missnöjd med stadens insats

Åland har världsledande kunskaper inom sjöfart och Högskolan på Åland spelar här en viktig roll. Men vad gör Mariehamns stad för att utveckla den nytta staden har av högskolan? Inte mycket.

Sjöfartens betydelse för Åland och Högskolans på Åland betydelse för sjöfartsutbildningen betonades av **Roger Jansson** (fs) när han höll inskriptionstalet på Högskolan höststart i torsdags.

Men det finns också en relation Högskola – lokalsamhälle, påminde han om.

– Ålands komparativt största nackdel, isoleringen i havet, har vi ålänningar genom århundraden mot många odds kunnat utveckla till vår största fördel. Vi har i sjöfartsnäringsen på Åland kunnat rida ut snart sagt alla stormar, flera krig, svåra konjunkturfällor, ny teknikutveckling, nya transportbe-

hov. När andra starka sjöfartsregioner totalt hamnat i marvatten, har våra redare och sjöfartens supplemanger kunnat söka nya vägar och utvecklat sin business, sade Jansson.

– Utan vår sjöbefälsutbildning, vår maskinbefälsutbildning och vår sjömansskola, senare kompletterat med vår hotell- och restaurangutbildning och vår ekonomiutbildning, skulle vi knappast ha lyckats på det lysande sätt som vi gjort.

Bredda näringslivet

Han påpekade att sjöfarten är en av världens och också Europas men särskilt Östersjöområdet snabbast växande näringsgren. Och han trodde att Åland fortsätter expandera inom sjöfarten.

– Så när vi på Åland fortsätter att bredda vårt näringsliv, särskilt idag på ett lyckat sätt, kan vi inte blunda för att våra bästa förutsättningar finns inom den glo-

bala sjöfarten, den bransch där vi besitter världsledande kunskap inom många segment av näringen. Den kunskapsreserven får inte förspillas, uttunnas och flaggas ut. Den måste vi fortsätta att utveckla.

– Här har Högskolan på Åland, tillsammans med näringen och både aktivt och pensionerat sjöfolk, en helt central roll. Högskolan på Åland måste tydligare än hittills flagga för sin roll som Ålands Sjöfartshögskola. Kunskapen, kvaliteten och ambitionerna finns. Utveckla dem alla!

Men vad gör staden?

Men här var det slut på lovorden. Roger Jansson konstaterade att Mariehamn är hemstad för högskoleutbildningen på Åland och spelar därmed i högskoledivisionen.

– Vad gör då Mariehamns stad som motprestation till Högskolan på Åland eller

Talare. – Vad gör då Mariehamns stad som motprestation till Högskolan på Åland eller hur försöker Mariehamn utveckla den nytta som staden har av högskolan? undrade Roger Jansson vid sitt inskriptionstal. Arkivbilden är tagen i ett annat sammanhang.

Foto: FREDRIK SONCK

hur försöker Mariehamn utveckla den nytta som staden har av högskolan?

– Tyvärr måste jag konstatera - nästan ingenting alls. Det tycker jag är så svagt att det nu måste tas i.

Mariehamns stad måste på olika sätt visa att man uppskattar och vill utveckla nyttan av sina fördelar med att vara en högskolestad.

Det måste synas i den profil av sig själv som Mariehamn marknadsför. Det måste synas i ett intresse från stadens sida för de studerandes boende, fritid och andra intressen, sade Jansson i sitt tal på Högskolans inskription.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Åtal om misshandel förkastat

Tingsrätten har förkastat ett åtal om misshandel. Bevisen styrker inte åtalet, konstaterar rätten.

En man stod åtalad för att ha begått fysiskt våld mot en annan man genom att ge honom ett slag med en åra i höger axel på en brygga i Sund i augusti i fjol. Mannen hade krävt 800 euro i ersättning för sveda och värk och 1.800 euro i ersättning för inkomstförlust för sex timmars arbete. Han yrkade också på att motparten skulle betala hans rättegångskostnader.

Den åtalade nekade till anklagelserna och bestred ersättningsyrkandena. Han har uppgett att parterna sedan en längre tid tillbaka haft dispyter. Bland annat har en tvist behandlats i jorddomstolen. Fyra dagar före anmälan gjordes hade han, har han uppgett, blivit angripen av mannen. Enligt den åtalade är anmälan om misshandel en påhittad historia.

Rätten gick på den åtalades linje och förkastade åtalet. Målsäganden hade visserligen läkarintyg på att han haft ett blåmärke på axeln, men ett vittne – en stuggranne som följt med den åtalade eftersom han var rädd för att bli angripen – berättade att han inte kunde se några skador eller märken efter någon åra på mannen. Vittnet berättade att han själv hade blivit lite ängslig eftersom målsäganden verkade argisint.

Målsäganden står för sina egna rättegångskostnader. Staten ersätter den åtalade hans rättegångskostnader. (ao)

Folkpartiet vill rösta om euron

■ **VÄSTERÅS.** Folkpartiet i Sverige ska verka för att en ny folkomröstning om euron genomförs under nästa mandatperiod. Det beslutade partiets landsmöte på lördagen.

Flera ombud argumenterade för att Sverige bör införa euron utan en folkomröstning, men fick inte stöd för det. (FNB)

Högre fart i hamnen

■ Stadsstyrelsen kan tänka sig att höja fartgränsen för fartygen i Västerhamn från 12 till 17 km i timmen.

Viking Line och Tallink har anhängit om högre hastighet eftersom farten i dag är för låg för att man skall kunna manövrera fartygen på ett säkert sätt.

Den högre hastigheten skall kombineras med skyltar om svallförbud.

Det slutliga beslutet tas av Sjöfartsverket, som hör staden i frågan. (ht)

Utryckning till musikinstitutet

■ Räddningsverket i Mariehamn fick på lördag förmiddag vid 11-tiden göra en utryckning till Ålands musikinstitut. Det automatiska brandalarmeret i institutet hade av okänd anledning utlöst. Någon brand var det inte fråga om. Personalen från räddningsverket återställde alarmeret. (jk)

VALET 2007

Ålandstillägg till pensionärer?

(c)-basen vill, men valprogrammet tiger

De som lever på bara folkpension behöver få stöd i form av ett Ålandstillägg. Det måste åtgärdas under de närmaste fyra åren. Det säger centerns ordförande. Men i valprogrammet finns det inte.

Det är ett omfattande valprogram centern har lagt fram inför valet om en dryg månad. Sex sidor med 130 punkter om allt från EU-plats till vårjakt. Programmet presenterades i lördags på partiets valupptakt på Valborg i Lemland.

Efter inledande grön välkomstdrink och kvällens klo; en valturnébil som presenterades med fanfar, var det dags för partiets ordförande **Roger Nordlund** att hålla välkomsttalet innan valprogrammet lades fram.

Glöm inte de fattiga

Det var i välkomsttalet som Nordlund tog upp pensionärerna.

– Vi får aldrig glömma de fattiga. Det mest konkreta exemplet är de som lever på bara folkpension. Det behöver åtgärdas under de närmaste fyra åren, sade Nordlund och nämnde Ålandstillägg som en möjlighet.

I valprogrammet nämns inget sådant.

Vill få ner skatten

Beskattningen kom upp som väntat. Centern jobbar vidare med att få över mer skattebehörighet, men Nordlund konstaterade av erfarenhet att sådant tar lång tid. Så han föreslog att man arbetar med den kommunala skattebehörigheten och ser vad som kan göras där.

– Vi har det allmänna avdraget, men det finns mer att göra. Jag tror det är helt möjligt att våra kommuner kan stå för den bästa servicen och ha den lägsta skatten i landet.

Global närhet

Nordlund införde ett nytt begrepp: global närhet. Det skall vara möjligt att efter utbildning flytta tillbaka till Åland med familj och kunna arbeta globalt med hjälp av

(C)entralfigur. Centerns ordförande Roger Nordlund höll linjetal och presenterade valprogrammet på Valborg. Han glömde varken folkpensionärerna eller de unga med hela världen som arbetsfält.

Skördetid. Annette Gammals, lagtingets kanslist, tyckte det hade sett bra ut med en skördetröska istället för valbil, en skördetröska som åker runt och skördar röster. Här med maken Gey.

den bästa tänkbara infrastrukturen.

Lokal närhet men med tillgång till allt det världen erbjuder, det vill Nordlund arbeta vidare på under den kommande mandatperioden.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

FOTO: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

Fanfar. Fredrik Erlandsson, partiets musiker, blåste fanfarer när valbilen visades upp.

(c) säger nej till språkbud

Och vill omförhandla EU-medlemskapet

Centern skärper tonen inför valet i typiska självstyrelsepolitiska frågor, språkfrågan bland annat. På det mer praktiska planet finns sopförbränning på hemmaplan.

”Centern är en garanti för svenska språket. Vi kompromissar inte, vi accepterar varken språkbud, hemspråksundervisning eller lagändringar som försämrar svenska språkets ställning på Åland”.

Så lyder punkt två i valprogrammet. Rubriken för den inledande delen av programmet är ”Våga vara ålänning!”

Här sägs att EU-medlemskapet omförhandlas om Åland inte får plats i EU-parlamentet och egen talerätt. Här sägs också att Åland inte

behöver förmyndare, också det kopplat till Ålands inflytande i EU.

Och här finns punkten att studerande utanför Åland skall få ha kvar hembygdsrätten i fem år efter att studiestödet har upphört.

Utbildning, vård och omsorg finns det en hel del kring. Under jordbrukspolitiken finns klart utsagt att skördeskadeersättningen skall återinföras med ett tydligt regelverk

Under jakt och fisk vill centern ha ökad skyddsjakt på säl och andra åtgärder som får ner sälskadorna på fisk och redskap. Man talar för en rättvis kvotering av fisket och rätt att bedriva fiske med traditionella åländska fiskemetoder och fiskeredskap. Här tänker man möjligen på EUs förbud

mot drivgarnsfiske.

Och så gör centern allt för att återinföra vår fågeljakten.

Rättvist avfallssystem

På miljösidan säger centern att man stöder alla former av förnyelsebar energi och vindkraft.

– Åland behöver en högefektiv elkabel österut för elimport samt för export av el från vår växande vindkraftspark, sägs det.

Värmeenergin i soporna skall tas tillvara genom förbränning på Åland och miljövänlig distribution i fjärrvärmesystemen. Och så lovar centern att utarbeta ett rättvist och heltäckande system för hela Ålands avfallshantering.

HARRIET TUOMINEN

Kollektivtrafiken debatteras flitigt.

Förbättrad busstrafik i pejling

En förbättring av busstrafiken ställdes främst när socialdemokraterna med sitt kampanjtält ”Röda rummet” pejlade åsikter inför valet i Godby och Mariehamn på lördagen.

Åsiktspejlingen gällde inställningen till gång- och cykelvägar och till busstrafiken på landsbygden. Det dåliga vädret till trots svarade 50 personer på enkäten i Godby och 13 i Mariehamn, skriver partiet i ett pressmeddelande

Samstämmigt

– Resultatet visar på stor samstämmighet. Förbättringar av busstrafiken på landsbygden vill man ha både i Godby och Mariehamn. En överväldigande majoritet tycker att bussen skall vara avgiftsfri inte bara i stan utan också på landsbygden. Man anser att detta minskar på koldioxidutsläppen och ökar bussåkandet vilket är nödvändigt. En buss som går i skytteltrafik mellan Godby och Mariehamn ser många som en möjlighet till ökat bussåkande, heter det i pressmeddelandet.

Klimatet oroar

Trafikidkaren **Uffe Grüssner** och trafikminister **Runar Karlsson** fanns bland dem som besökte Röda rummet och diskuterade bussåkandets framtid.

– Enighet rådde om att ålänningarna oroar sig över klimatförändringarna och att bussen i det perspektivet blivit ett mera attraktivt alternativ, skriver socialdemokraterna i sitt pressmeddelande.

Bland de som deltog i åsiktspejlingen vann **Gunvor Backfolk** i Mariehamn och **Anni Wikberg** i Västankträsk var sin låda med färsk ekologiskt odlade grönsaker. (jk)

Saltvik, Eckerö nya s-kommuner

■ Socialdemokraterna håller kandidatomöte på tisdag kväll i lagtinget och skall då godkänna alla de lagtings- och kommunalvalskandidater som nominerats.

– I kommunalvalet kommer socialdemokraterna att ha kandidatlistor i åtta kommuner av vilka Saltvik och Eckerö är nya, skriver partiet i ett pressmeddelande.

I lagtingsvalet har partiet som mål att nå upp till 70 kandidater. I valet 2003 kandiderade 63 personer för partiet.

Ett annat mål är att minst tio procent av kandidaterna i lagtingsvalet skall vara personer med funktionshinder.

– Eftersom många nya väljare får möjlighet att rösta i kommunvalet detta val har vi målmedvetet rekryterat ett brett urval av kandidater, skriver man.

Tisdagens möte är öppet för allmänheten. (jk)

Samling. Tillställningen på Valborg var startskottet för centerns valkampanj. Bland dem som mötte upp fanns Rolf Karlsson, Magnus Lundberg och Ragnar Erlandsson.

Maj-Len Lindholm

Epost: majlen.lindholm@nyan.ax

Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

ÖSTEN

Vi firar 1-15 år

Arvid Blomqvist i Hammarland Sälis fyllde 4 år i söndags, den 9 september. Han gratuleras av mamma, pappa och Rambo.

Nicolas Cederberg på Prästö fyllde 1 år i fredags, den 8 september. Gratuleras av mamma och pappa, mommo, moster och Fredrik.

Elias Jansson på Askuddsvägen i Mariehamn fyller 8 år i dag, den 10 september. Gratulationer kommer från mamma, Mikke och Thimmy.

Linnea Sjöström i Jomala Rasmansböle fyller 11 år i dag, den 10 september. Mormor, morfar och farmor gratulerar.

Rubinbröllop

Ingrid och Knut Grüssner i Finström Godby firade rubinbröllop, 40-årig bröllopsdag, i går söndag den 9 september. Gratulationer kommer från dottrarna med familjer.

Gratulerar 50 år

Namn: Harriet Lundell, f Viitanen.
Född: den 14 september 1957 i Mariehamn.
Bor: i Jomala Torp.
Yrke: sekreterare på Nordens institut.
Familj: maken **Lasse**.
Födelsedagen: firas med kaffe och tårta klockan 14 till 17 för den som vill titta in, samt med festmiddag på lördags kväll tillsammans med släkt och vänner.

Efter avslutad skolgång i Ålands lyceum började Harriet Lundell jobba direkt. – Jag började sommarjobba redan när jag var tio år, säger hon. Sedan var jag barn-

flicka hos grannen, jag har jobbat på dagis och i sex år var jag försäljare hos Maboföretagen.
År 1985 anställdes Harriet Lundell av Ålands landshapsregering på Nordens institut som sekreterare. Där är hon den enda fastanställda och har under sin mer än tjugo år jobbat med sex olika chefer.
– Jag trivs jättebra, det är omväxlande och det känns roligt att gå på jobb varje dag!
På fritiden tränar hon shindo sedan 1998. Hon har nyligen utbildat sig till instruktör och kan om hon, vill leda stretch- och avslappningsgrupper och ge behandlingar.
– Men för mig är det främst en självhjälpsmetod för att må bra, säger Harriet.
Harriet Lundell är känd i vokalistsammanhang, från ungdomens vokalisttävlingar och från åren som dansbandssångerska. Hon tycker om att sjunga och tränar ibland karaoke hemma. Hon tillhör styrelsen i Visans vänner där hon också är med ibland och sjunger.
När det gäller föreningsliv är hon också medlem i Teaterföreningen i Mariehamn och i Ålands hälsoalternativ. Med regelbundna långpromenader kopplar hon av samtidigt som hon håller sig i form.

Döda

Meri Elisabeth Lundell f Karlström, från Hammarland Lillbolstad, somnade in lugnt och stilla den 4 september 2007, 98 år gammal. Hon var född den 23 januari 1909 i Närpes och var änka efter jordbrukaren **Nandor Lundell**.
År 1932 kom Meri Lundell till Åland för att arbeta inom jordbruket, först i Önningeby och senare i Hammarland Sälis. Genom giftermålet fick hon sedan sitt hem och sin familj på Karlslund i Lillbolstad.
Hon arbetade på hemgården med det egna jordbruket, men utförde också otaliga dagsverken på andra gårdar i trakten. I fem år arbetade hon på Café Iwa i Mariehamn.
Redan 1958 blev hon änka och hon har som många andra, fått sin del av sorger och bekymmer, men hennes star-

ka tro har alltid burit henne. Så här sade hon själv i samband med en födelsedagsintervju:
– Det har inte varit bara jämn mark, men jag är nöjd med den väg Gud har fört mig.
Meri Lundell kände varmt för sin kyrka och sin församling. Redan 1945 började hon hålla söndagsskola för barnen i byn och hon höll på ända till början på 80-talet. Ibland samlades det över 30 barn till hennes söndagsskola.
Så länge hälsa och krafter tillät deltog hon troget, tillsammans med sina båda hemmavarande barn, i församlingssammanskapen och söndagsgudstjänsterna i kyrkan. I kyrkosyfo-eringens arbete var hon flitig. Missionen låg henne särskilt varmt om hjärtat och hennes övertygelse var att ju mer man delar med sig, större blir väl-signelsen.
Hon kände tacksamhet och lycka över ett långt och verk-samt liv. Bibelns ord och den kristna tron var henne livs röda tråd från barndomens dagar, genom strävsamma dagar till ålderns höst. Meri älskade sitt hem där hon under sin ålderdom fick en kärleksfull om-vårdnad av sonen Sigmar och dottern Nancy. Den senaste tiden har hon bott på De gamlas hem i Jomala.
Närmast sörjande är barnen **Nancy, Sigmar, Nina** och **Vivian**, samt fem barnbarn, barnbarnsbarn och barnbarns barnbarn.

Kom ihåg

■ ■ **ABF-Åland:** Till medlemsorganisationerna, Kom ihåg anmäl edra representateter till 25-års festen i Godby lördag 15.9 tel.16 707.

■ ■ **De Utvecklingsstördas Vål på Åland:** Ungdomsgårdsverksamheten för utvecklingsstörda på Uncan startar måndagen den 10 september kl. 17.30-20.30. Bowlingen startar tisdagen den 11 september kl. 16-17. Innebandy/fotbollsträning start onsdagen den 12 september kl. 19-20 i Strandnäs Högstadieskola. Välkomna!

■ ■ **Folkhälsans Allaktivitetshus:** Stavgång måndagar kl 10.00 start vid huvudentrén. Stavar för utlåning finns! Allsång med

Kaj-Gustav Sandholm varannan fredag, kl 15.00, (startar den 14.9.) Fredagssimning, (startar den 14.9) För familjer kl 18-19, för vuxna kl 19-20. Anmäl per tel 12 201, dagtid. Seniordans onsdagar kl 11.00 i gymnastiksalen (startar den 19.9). Sittdans tisdagar kl 11.00 i gymnastiksalen (startar den 18.9).

■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Vi behöver flera bilder till kalendern! Främst vår- och höst bilder. Ta med till höstens första medlemsmöte tisdag 11.9 kl 19.

■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Medlemsmöte på tisdag kl 19. Gästfotograf Ingmar Lundberg på besök. Inlämning av skrot/miljö bilder och flera kalenderbilder.

■ ■ **Hem och Skolaföreningen i KHS:** Årsmöte i samband med för-

äldramöte för sjuornas föräldrar den 11.9 kl 19.00 i skolans auditorium. Välkomna!
■ ■ **Hoppets Stjärna:** Fadderträff för faddrar till barn i Kisumu i Röda Korsgården måndagen den 17 september kl. 19.00. Under träffen diskuteras bl.a. den planerade fadderresan till Kenya. Övriga intresserade är också välkomna!

■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Vattengymnastiken börjar i Mariebad måndag 24.9 kl. 16.30. Nya simmare välkomna! Anmälan till Sofia på tel 43 4 42 före den 10.9. Maggies vattengymnastik börjar i Ålands Idrottscenter i Godby simhall den 24.9 kl. 15.00 och den 26.9 kl. 15.30 och 16.30. Nya simmare välkomna! Obs! Deltagare från våren som inte vill fortsätta i gruppen ska meddela till Maggie på tel 43 6 06 eller 0457-072 38 06.

■ ■ **Lumparlands marthaförening:** Möte i martharummet tisdag 11.9 kl 19.00.

■ ■ **Mariehamns Marthaförening:** Träff hos Karin på Ringvägen 4, onsdag den 12.9 kl 13.00. Välkomna med eller utan handarbete.

■ ■ **Mariehamns pensionärsförening:** Nu är sommaruppehållet slut och tidningen Nyset ska delas ut. Tisdag 11.9 finns tidningen på Röda Korsgården kl 11.00. Hoppas alla utdelare kan ställa upp. Alla mycket välkomna.

■ ■ **Mariehamns pensionärsförening:** Utfärd till Föglö söndagen den 16.9. Bussen avgår från bussplan 9.45 till Svinö, varifrån Knipan avgår kl 10.30. Gudstjänst i Föglö kyrka kl 11.10 med Karin och Kaj-Gustav Sandholm samt Moderatökören. Kl 12.45 blir det lunch på restaurang Seagram med ett härligt

fiskbord och kaffe. Cirka 17.10 är vi tillbaka i Mariehamn. Ring in din anmälan senast 14.9 till Williams tel 28 040. Välkomna!

■ ■ **Mellersta Finströms Marthor:** Tisdagen den 18.9 kl 19.00 träffas vi hos skomakare Ingmar i Godby som ger oss en inblick i hantverket. Han ger oss även information om hur vi ska sköta våra skoplagg. Kaffe blir det på biblioteket där Carita tar emot oss. Alla med!

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Konsert på Breidablick med Sone Banger och Torkel Selin onsdag 12.9 kl 18.30. Efter konserten spelar Kalle, Christer och Uffe upp till dans under ledning av mästare Sture Söderlund, som även leder allsången. Kostnadsfri busstransport för medlemmar, start i Krokland kl: 17.30. Bussen går sedan via Kvarnbo-Godby-Pålsböle-Breidablick. Anmäl er till Sundqvist buss, tel. 22 570, även om ni ej vill åka buss senast 10.9. Inträde 10 euro, inkluderar kaffe. Speciellt Mariehamns pensionärsförenings medlemmar är välkomna.

■ ■ **Ålands dragspelsklubb:** Spelövningarna börjar tisdag 11.9 kl 18.30 i Källbo skola i Godby.

■ ■ **Ålands nykterhetsförbund:** Styrelsemöte tisdag 11.9 kl.19.00, Skarpansvägen 28.

■ ■ **Ålands synskadade:** Månadsträff måndag 10.9 kl 18.00 på Ankaret. Program: resa med Transibiriska järnvägen. Kaffeservering. Den 17.9 kommer Barbara Helsingius till Ankaret och har en viskväll. Begränsat antal. Anmäl er till Ann-Marie tel 38 824.

■ ■ **Ålandsfuchsian:** Perennauktion tisdag 11.9 kl 18.00 hos Anna-Lisa i Byttböle, Hammarland. Om du har, ta med namnmärkta, kruade perenner, fröer m.m. Kaffeservering.

DÖDA

Vår älskade
make, far, farfar, morfar, gammelfarfar

Karl Runar Danielsson
* 12.1.1922 + 3.9.2007

Med varandra från ungdomsåren
Vi troget vandrat Du och jag
Vi delat sjukdom,
sorg och bekymmer
Vi delat kärlek, hopp
och glädje
återseendet står kvar
Tack för allt

Du styrde Du ställde
Du ville oss väl
Du älskade oss alla
av hela Din själ
Tack för all kärlek
och godhet Du gav

Fjalar och Ylva Viking
Inga och Bjarne

Tack för alla minnen!

Camilla o. Kjell, Roger Marcus o. Mari Peter o. Minna Emma, Mats o. Linus

Barnbarnsbarn
Pia, Jenny, Fanny, Tim, "Lillen"

Jordfästningen äger rum lördagen den 15 september 2007 kl. 11.30 i Sottunga kyrka. Därefter minnesstund i Sunnanberg vartill släkt och vänner vänligen inbjudes. Tänk på cancerfonden.

DÖDA

Vår kära

Ebba Viktoria Harberg
* 10.11.1925
† 05.09.2007

I minnet Du lever
Du finns alltid kvar
I minnet jag ser Dig
precis som Du var

Justus

Det kom en stilla vind
och smekte ömt din trötta kind
Liksom ett ljus som blåstes ut
Din levnadsdag har nått sitt slut

Greta och Kalle

Övrig släkt och vänner

Begravningen äger rum i Mariehamns kyrka lördagen den 15 september kl 13.00. Därefter minnesstund i församlingshemmet vartill alla vänligen inbjudes. Tänk på Röda korset.

DÖDA

Vår kära

Berith Anita Lahti
* 13.9.1940 i Pyttis
† 27.8.2007 i Mariehamn

Vi binder en krans utav minnen
De vackraste och finaste vi har
Vi vet att de aldrig vissnar
Hos oss är Du alltid kvar

Lasse Robert och Carina med familjer

Begravningen har skett i stillhet.

Direktflyg till Adriatiska havet

Glada 55-plussare gick ombord i Mariehamn

Resenärer. Ålänningarna går ombord på planet från Air Adria som skall ta dem direkt till Ljubljana. Marita Andersson och Ulla Södergårdh i förgrunden.
Foto: ANDREAS DIENERT

Glatt och förväntansfullt var sorlet när hundra tjugo ålänningar på söndag förmiddag väntade på det flyg som skulle föra dem direkt till Slovenien vid Adriatiska havet. Det var inte första gången som Andelsbankens guldklubb begav sig på långresa, men första gången man flög direkt från Mariehamn.

Bland dem som väntade på att planet skulle anlända fann Nyan goda vännerna Marita Andersson och Ulla Södergårdh från Mariehamn. De är redan vana

Guldklubbsresenärer.

– Vi har varit med på Island, på Irland och i Ungern tidigare, berättar Marita.

Välordnat

Att de här resorna för 55-plussare lockar beror enligt Marita och Ulla på de fina arrangemangen.

– Allt är så välordnat och det bjuds på så mycket kultur, säger Marita.

Slovenien är ett nytt resmål för dem båda, men Ulla har varit i samma trakter tidigare.

– Jag var i Dubrovnik i Kroatien på åttioalet, men då var det ju fortfarande Ju-

goslavien, säger hon.

Direktflyget hade destination Ljubljana, men gruppen skulle bo på hotell i Portorož vid Adriatiska havet under den nio dagar långa resan.

Skall ni simma i havet då?

– Jag har i varje fall letat fram baddräkten och packat ned den. Man måste ju vara garderad, säger Marita glatt.

– Jag har nog också baddräkten med, men simmandet beror väl på hur kallt det är i vattnet, säger Ulla.

Båda ser fram emot de många dagsutflykter som

man skall göra och hoppas få se både vacker natur och spännande kultur.

Enligt Gerhard Andersson på banken ordnar man ett par resor per år för klubbmedlemmarna.

– Den ena resan brukar vara en kortare busstur i Sverige eller Finland medan den andra går till ett avlägsnare resmål. I fjol gick resan till Italien.

Planet från Air Adria kom inte heller tomt till Mariehamn. Med sig hade man en grupp turister som skall bekanta sig med Åland medan ålänningarna är i Slovenien.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

100 ord
från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

HOPPETS STJÄRNA

Måndagen den 17 september kl. 19.00 ordnas det en träff i Röda Korsgården för faddrar till barn i Kenya, Kisumu. Under träffen diskuterar vi besöket till St.Elizabeth Children's Centre den 15-26 februari 2008. Resan ordnas i första hand för faddrar, men även andra intresserade är välkomna! Vid träffen kommer undertecknad att informera om aktuella händelser under hösten, insamlingar, julpaket mm. Hoppets Stjärnas fadderresa till St.Petersburg äger rum den 18-21 oktober (med start på kvällen den 17 oktober för oss ålänningar). Det finns ännu några lediga platser på resan. Intresserade kan kontakta Ildikó kvällstid (0400 364999) eller Hoppets Stjärnas kontor i Övermark tel. (06-225 34 40).
Ildikó Stormbom, informatör.

VÅRT HJÄRTA FOLKHÄLSAN PÅ ÅLAND ÅLANDS LUNGSKADE-FÖRENING

Fältarna och skolkuratorerna i högstadieskolorna på Åland. Onsdag den 12 september kl. 19.00 håller mentaltränare Christoph Treier föredrag om rökstoppsprojektet som nu är inne på sitt tredje år, för föräldrar till 7:de klassens högstadeelever. Christoph Treier hoppas att många föräldrar kommer till föreläsningen i Kyrkby högstadieskolas konferenssal för att lyssna och diskutera. Obs! Detta berör 7ans föräldrar. Den 13 och 17 september håller Christoph lektioner för 7:de klassister i Godby, Kyrkby, Strandnäs och Övernäs högstadieskolor.

OBS! Det händer

MÅNDAG 10.9

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Blandad musik från baren.

PROVTAGNING

■ ■ Preventivmedelsmot-tagningen, Torggatan 10, kl 12.00-16.00. Gratis klamydiaprovtagning för killar.

FÖREDRAG

■ ■ Stadsbiblioteket kl 18.30. "Försoning – en politisk realitet". Talare: Kjell-Åke Nordquist, docent i freds- och konfliktsforskning vid Uppsala universitet samt forskningsutvecklare vid Teologiska högskolan i Stockholm.

VÅRDÖDAGEN

■ ■ Vårdö skola kl 19.00.

Filmförevisning: "Bomarsund – 1854" av Jonas Tuominen och "Den lyckliga kon" av Per-Ove "Bolle" Högnäs.

TISDAG 11.9

FÖRELÄSNING

■ ■ Ålands museum filmsalen kl 18.00. Fil dr Kenneth Gustavsson talar om "Åland 1940 - demilitarisering under sovjetisk kontroll".

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Blandad musik från baren.

TEATER

■ ■ Jomala Önningeby-museet kl 19.00. Kappsäcksteatern ger "Till Julia" av Margareta Garpe. Regi Synnöve Westerberg.

Annonsera i den tidning du själv läser!

Messa Nyan!
0457-323 4444

SPELA BINGO med lyckotavla

På PAF Casino
på Torggatan 14
alla TORSD. kl. 19

- 5 raders BINGO
- Läckotavla, vinster 34€ - 336 €
- Kvällens poängplockare: 3 kg kaffe och 1,5 kg kaffe

MATHIS
Hallen

...föredrag...

FÖRSONING – en politisk realitet?

Kjell-Åke Nordquist

Stadsbiblioteket 10 sept. 18.30

Ålands fredsinstitut
www.peace.ax

Ålands HANDELSKAMMARE

Pensionsförsäkring för företagare och arbetsgivare

Datum och tid: Fredagen den 21 september 2007 kl. 9.00-11.00

Plats: Hotell Savoy

Föreläsare: Åsa Ceder, Margaretha Nyman och Göran Abrahamsson, Alandia-Bolagen

Pris: 30,00 € medlemmar/
42,00 € ickemedlemmar (exkl. moms.)

Aktiebolagslagen beskattning och utdelning av medel

Datum och tid: Torsdagen den 27 september 2007 kl. 12.00-16.00

Plats: Hotell Savoy

Föreläsare: Karl-Johan Sigfrids, Oy Certima Ab

Pris: 180€ medlemmar/220€ ickemedlemmar (exkl.moms)

Momsfrågor och handel över skattegränsen

Datum och tid: Torsdagen den 27 september 2007 kl. 18.00-20.00

Plats: Högskolan Södra, auditoriet

Föreläsare: Karl-Johan Sigfrids, Oy Certima Ab

Pris: 80€ medlemmar/105€ ickemedlemmar (exkl.moms)

Anmälan till kurserna görs till ombudsman Dan Andersson på telefon 018-29029 eller via e-post: dan.andersson@chamber.ax.

Se även www.chamber.ax för mer information.

Välkomna!

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Den fasta bosättningen i glesbygden blir allt glesare.

ANN-GERD STEINBY I HBL

Starkt relationsdrama

”Till Julia”

av Margareta Garpe med Kappsäcksteatern. Premiär i Önningsbymuseum söndag kväll. I Rollerna: Julia Westerberg, Gun Sjöroos och Thomas Lundberg. Regi: Synnöve Westerberg. Producent: Desirée Wilén.

Teater

Efter att med framgång ha gett Allan Edwalls komedi ”Snus är snus” i juni är Kappsäcksteatern nu tillbaka i Önningsbymuseum. Den här gången med **Margareta Garpes** drama ”Till Julia”. Det är en pjäs där relationerna mellan en mor och en dotter, Gloria och Julia, står i centrum för handlingen. I sin koncentrerade form kunde pjäsen också kallas ett kammarspel, ett format som innebär en hel del utmaningar.

Om livet självt

”Till Julia” handlar om svårigheten att bryta upp, bryta invanda mönster, våga ge sig i väg, våga pröva någonting nytt. Men också om fasthållande, om rädslan för att bli lämnad, ratad, utanför. Och om att inte kunna skilja mellan stort och smått, mellan vad som varit och vad som är. Ja, om livet.

I ”Till Julia” kommer vi in i handlingen en sen eftermiddag när Julia (**Julia Westerberg**) har börjat packa för att flytta hemifrån. Den sista kvällen tillsammans med modern Gloria (**Gun Sjöroos**) nalkas och lovar inte att bli lätt. Det handlar både om att kunna klippa band som fjättrat alltför mycket och om att trots allt hålla kvar någonting.

Kontraster

Margareta Garpe har i sin pjäs skickligt tydliggjort kontrasten mellan den unga Julia med ambitioner på sångens område och Gloria, den bittra akterseglade och alkoholiserade skådespelerkan som fortfarande drömer om att en gång få göra den

Relationer. Mor och dotter, Gun Sjöroos och Julia Westerberg, är centralgestalterna i Kappsäcksteaterns ”Till Julia”.

roll som hon en gång nekades att göra – eftersom hon väntade Julia och redan var i fjärde månaden: Strindbergs ”Fröken Julie”.

Mycket handlar också om de frånvarande, om Julias pappa Roland, ”Rolle”, om ”Skiten” Leo, och om Charlie som Julia älskade, men som Gloria sparkade ut för att hon ville ha Leo. Charlie (**Thomas Lundberg**), som träder in på scenen i andra akten, visar sig dock även han vara slagen, splittrad, bitter och på väg utför.

Berör oss alla

Garpes pjäs och den väl sam-

manhållen uppsättning som **Synnöve Westerberg** skapat får oss att reflektera över hur skört mycket i livet är och hur lätt det kan gå sönder. I konstnärslivet ställs kanske det osäkra i tillvaron oftare på sin spets, men i grunden berör den här pjäsen oss alla.

Och den visar att det trots allt finns hopp, att det mörka växlar med det ljusa. För hoppet står den sunt vanliga Julia, som jobbar på vårdhem och som drömmer om att få sjunga. Adertonåringen som trots allt förmår bryta upp.

– Låsa upp min egen dörr

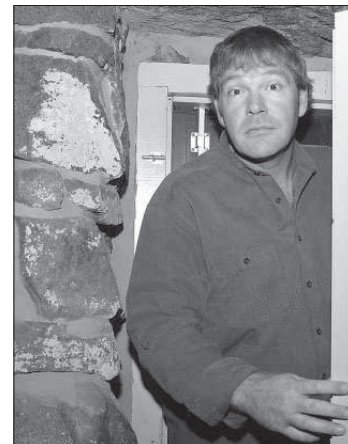
och stänga den efter mig, som hon säger i en central replik.

Starkt spel

Julia Westerberg och Gun Sjöroos gör de två centrala rollerna mycket övertygande och Thomas Lundberg få också Charlies uppdykande i handlingen att falla på plats.

De varma applåder efter premiärföreställningen var välfortjänta.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466
Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Dyker upp. Thomas Lundberg gör Charlie, pjäsens enda manliga roll.

Folkdräkter och kultur i ny förening

Ålands folkdräkts- och kulturförening tar nu vid efter folkdräktsrådet. Föreningen presenterade sig på lördagen på Ålands hemgård där man har sitt högkvarter. Arbetet kommer lämpligt i gång inför 2008 då man kan fira hundra år av folkdräktsarbetet på Åland.

Folkdräktsentusiasten **Pär-Olof Jansson** leder den nya föreningen som inregistrerats i år. Det var ju han som var tongivande i folkdräktsrådet.

Han berättar att folkdräktsrådet hade ett nära samarbete med Ålands hembygdsförbund och kunde utnyttja dess kansli, bland annat för att uppbvara de mappar med dräktbeskrivningar och mönster som blivit till genom åren. När hembygdsförbundet upphörde med sin verksamhet blev man lite huvslut, men så kom idén om en egen förening.

– Det var **Olof M. Jansson** i Hammarland som började säga

att vi borde ombilda dräktrådet till en förening för att kunna ta vara på våra folkdräkter och på kulturen, berättar Pär-Olof Jansson.

Man vände sig sedan till kommundirektör **Harry Jansson** i Jomala för att få stadgar utarbetade på basen av dräktrådets gamla statuter och nu är stadgarna godkända och föreningen registrerad.

Föreningen skall inte bara forska i och ta tillvara de åländska dräkttraditionerna utan också ordna diskussioner, kurser, festtillfällen och andra aktiviteter.

Utöver enskilda medlemmar hoppas man få de åländska kommunerna med som stödmedlemmar.

Bondbröllopet

Föreningens första stora utmaning har man redan bakom sig. Det var nämligen föreningen som hade ansvaret för genomförandet av det uppmärksammade bondbröllopet i Helsingfors i samband med

de åländska landskapsdagarna i juni.

– På självstyrelsedagen hade vi dessutom ett femtiotal personer i folkdräkt med i tåget och via Ålands bildningsförbund har vi också haft möjlighet att informera kursdeltagare från Norden om åländska dräkttraditioner, midsommarstången och ålandspannkakan, med mera.

Pär-Olof Jansson menar att föreningen har en uppgift i att lyfta fram sådant ur den folkliga kulturen som bondbröllopet, jultraditioner och matttraditioner.

Jubileumsår

År 1908 syddes de första rekonstruerade åländska dräkterna upp till den sångfest som då hölls och det siktar föreningen på att fira nästa år.

– Vi skall ordna en utställning med alla åländska folkdräkter och om möjligt också med förlagorna.

Detta med förlagor är viktigt i sammanhanget. Det

Dräktfolk. Barbro Häger, Britta Landell, Pär-Olof Jansson, Siv Jansson och Ragni Eriksson hör till dem som vurnar för den åländska folkdräkten.

handlar ofta om små pusselbitar, en väst, en mössa, en blus eller en sjal – eller bitar av sådana – som någon hittat i kistor eller på vindar. Går de tillbaka till medlet av 1800-talet kan de ge viktiga ledtrådar för det arbete med dräkterna som hela tiden fortgår.

– Nu i höst skall vi också ha en dräktkurs. Den startar här i Hemgården den 19 september och leds av **Sylvia Karls-**

son. Intresserade deltagare kan anmäla sig till mig, säger Jansson.

Vice ordförande i den nya föreningen är **Ragni Eriksson**, sekreterare **Anette Sandberg** och kassör **Gullan Fagerström.**

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ANDREAS DIENERT

Ålands slöjd och konsthantverk

fyller 80 nästa år och styrelsen har utsett en arbetsgrupp som ska arbeta fram en historik. Det blir också jubileumsutställning i specialsalen i Ålands museum i oktober 2008. Där kommer hantverkets utveckling på Åland att skildras men det bjuds också på en gallrad samling av aktuellt åländskt hantverk. □

Flera åländska författare

kommer att vara med på bokmässan i Helsingfors den 25-28 oktober. I det pressmaterial kring mässan som nu sänts ut nämns **Sten-Erik Abrahamsson**, **Fred Forsell**, **Katarina Gäddnäs** och **Sven-Olof Lindfors**. Dessutom finns **Agneta Ara** från Helsingfors och **Curt West** från Västnyland, båda aktuella med böcker på PQR i höst, med.

På mässan, som växer år för år, uppträder totalt 105 finska och 23 finlandssvenska prosaister, 39 finska och 10 finlandssvenska poeter samt 64 finska och 6 finlandssvenska barn- och ungdomsboksförfattare. Dessutom finns hundratals fackboksförfattare, forskare och konstnärer med. De utländska författargästerna är 40, de flesta av dem från Sverige. Det land som i år ställs i fokus på bokmässan är Norge. □

Ulrika Bengts regisserar

turnépjäsen ”Oleanna” som teater Viirus i Helsingfors ger i höst. Premiär blir det i Ekenäs den 15 september och Åland finns också med i den spelplan som just nu är under arbete. □

Filmfestivalen Kärlek och anarki

i Helsingfors fyller 20 år i år och visar över 100 filmer under tiden 20-30 september.

Till festivalen väntas debutregissörerna **Goro Miyazaki** från Japan och **Jonas Cuarón** från Mexiko samt **Roy Anderson** från Sverige, **Santi Amodeo** från Spanien och **Balint Kenyeres** från Ungern, skriver FNB. Festivalen öppnas med **Anton Corbijn**s prisbelönade film ”Control”, ett personporträtt av bandet Joy Divisions sångare Ian Curtis som dog ung. □

Radio X3M fyller tio år

den 1 oktober Detta firas med fredagen den 28 september, både i radiokanalen och utanför. I en jubileums-sändning kl.10.00-20.00 fro-sar man i ”både härliga och hemska minnen och händelser”. Den finlandssvenska tioåringen firas också med en fest på Voimala i Helsingfors med ett framträdande av The Soundtrack of Our Lives från Sverige. □

Ett luftslott i rosa på film

”My Perfect Disguise” premiärvisades i lördags

Det börjad med en peruk, men blev snabbt någonting mycket mera. Amanda och Sofia Chanfreau och Parva Pirzadeh verkade lyckliga och lättade när de på lördagen kunde premiärvisa filmen ”My Perfect Disguise” i filmsalen i Ålands museum.

Nio månader har de jobbat intensivt med filmen, som i sin slutliga utformning har blivit något av en musikvideo. Själva betecknar de den som ”en fantasi”, ”en dröm” där allting är sant och ingenting omöjligt. De skriver i presentationen att den är ”en dröm utan slut”, ”ett luftslott”. Och i det luftslottet kan man få vara någon annan, eller ännu bättre: ”den man egentligen är”.

De vill också se den som en protest mot nutida könsgestaltningar och bryta de givna ramarna för kvinnligt - manligt: ”Allt är inte vad det ser ut att vara. Vi föds nakna och resten är bara maskerad”.

Amanda Chanfreau berättar att upprinnelsen ligger i den textiltutbildning hon gått på och där ett projekt handlade om beklädnad och om inredning,

Början med peruk

– Jag blev sugen på att göra en peruk och ville pröva att göra en till Parva.

Sedan blev det så att Parva, som är dansare, skulle göra en dans till peruken och när man spanade vidare blev det en kostym också och musik till av Amandas syster Sofia.

Det man gjorde ville man sedan fästa på film och där inleddes ett samarbete med det österbottiska filmbolaget West Bay Entertainment.

Att kulturdelegationen gav

projektet sitt stöd betydde att man kunde fullfölja planerna.

Mycket jobb

Trots att slutresultatet är kort, själva filmen är bara knappt sex minuter lång, ligger det massor med arbete bakom. En stor del av sommaren har man arbetat intensivt med förberedelserna och med inspelningarna som skett på Kastelholms slott.

– Om jag vetat hur mycket jobb det skulle innebära så är jag rädd att jag inte skulle ha vågat ge mig in på det här, sade Amanda strax före premiärvisningen.

– Men sedan när man är mitt uppe i någonting går det ju inte att stoppa, inflikade Sofia.

– Man går in i sin del och är ensam i den men blir också inspirerad av att mötas på vägen, sade Parva.

Stor frihet

Av den presentation som gavs innan filmen rullade i gång framgick att de tre gett varandra stor frihet i arbetet.

– Vi har litat på varandra och kunnat experimentera fritt, sade Amanda.

När Nyan träffar henne efter visningen säger hon att det känns jättebra.

– Det är helt fantastiskt att ha åtta-nio månaders arbete på en liten cd-skiva.

Applåder

Premiärpubliken gav filmen varma applåder och många ville gratulera i vimlet efteråt.

Minna-Lotta Blomqvist, aktiv i Ålands filminstitut, sade till Nyan att hon är imponerad.

– Framför allt av att se hur man kan jobba utgående från en liten detalj och få en helhet att växa fram.

Premiär. Glada, fast kanske lite smått premiärnerviga, Amanda Chanfreau, Sofia Chanfreau och Parva Pirzadeh fångade inför första visningen. Foto: ANDREAS DIENERT

Musiken gillade hon även om hon inte var riktigt nöjd med hur den mixats i filmen.

”Fria och orädda”

Olle Törnqvist, lektor i bildkonst i lyceet och tidigare lärare i Bild- och formskolan gillade filmen och var inte alls förvånad över resultatet.

– Jag har haft både Amanda och Sofia i Bild- och formskolan och Parva i lyceet och därför var det här nog helt väntat.

De var alltid så fria och orädda, säger han.

De gjorde filmen:

I filmen medverkar utöver Parva och Sofia även **Åke Andersson** i rosa nalleförklädnad.

För regi och produktion samt kostym, scenografi och maskering står Amanda Chanfreau, för koreografin Parva Pirzadeh, för text och musik Sofia Chanfreau. Sofia

medverkar med sång och spelar piano och cembalo tillsammans med **Åke Andersson**, trumpet, **Anton Krantz** och **Erik Andersson**, bas. För foto och kamera står **Klosse Wistbacka** och **Tobias Ahlgren**. Den senare har klippt filmen. För teknisk assistans står **Wilhelm Mattsson**, **Hedvig Stenroos**, **Pernilla Berg** och **Emma Mattsson**.

Utöver Ålands kulturdelegation har projektet stötts av

Svenska yrkeshögskolan i Österbotten.

På torsdag kväll kl. 18-20 ges ännu ett tillfälle för den som missade premiärvisningen i lördags. Då rullar ”My Perfect Disguise” i museets filmsal mellan kl. 18 och 20. Filmerna kan ses på West Bay Entertainments hemsida under adressen: www.wbe.fi.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Elegant och proffsigt med EC

Camilla Heidenbergs musik en mycket smaklig mix

Musik

Konsert

Mariepark i lördags. EC (easy): Camilla Heidenberg piano, Emilia Nyman, sång, Markus Helander, trummor, Teemu Korpikoski, saxofon och flöjt, Matti Rantala, bas, Saku Järvinen, keyboards och Victoria Lindqvist, bakgrundskör

Camilla Heidenberg och hennes EC (easy) hörde till det bästa som fjolårets åländska musiktävling, musik.ax hade att bjuda på och tack vare musik.ax fick vi i lördags chansen att höra mera av EC i Mariepark. Andra platsen i tävlingen gav en turné i pris och Mariehamn var andra anhalten i den tredelade turnén som inleddes i Helsingfors och som avslutades i Stockholm på söndagen.

Liksom i musik.ax bjöds publiken på genomgående kompositioner av Camilla Heidenberg. Det är väl något av EC:s idé och varumärke att framföra musik av henne med sång av **Emilia Nyman**. EC står nämligen inte bara för easy, utan också för Emilia och Camilla, de två som startade bandet.

Vågar blanda

Gränsöverskridande är kanske ett ord som kunde beskriva Camilla Heidenbergs musik. Hon famnar flera genrer på ett mycket tilltalande sätt. Här finns stänk av jazz, soul, latinamerikanska rytmer, pop och funk. Lättylssnat men ändå högkvalitativt. Blandningen passar alldeles perfekt för Emilia Nyman som klarar både det vildast svängiga och det mest lyriskt-romantiska.

– Lite Judy Garland viskar min bordsgranne, lagtingstallmannen, när vi är framme vid den avslutande duetten ”Good-bye” med bara Emilias sång och Camillas piano.

– Vilken fin soulröst, säger Nyans musikkunniga fotograf.

Professionellt

Men samma kunnande som hos Emilia och Camilla finns ju hos alla de övriga i bandet. Såväl instrumentalister som vokalisterna låter musiken flöda fram till synes hel modolöst och med ett smittande gott humör, som om det skulle vara den enklaste sak i världen att frambringa alla dessa toner och harmonier. Det är det som kallas professionalism.

Timo Korpikoskis saxofon-ös i den instrumentala ”Tribute” eller **Markus Helanders** läckra trumspel i ”Chasing Rainbows” är bara två exempel. Nya keyboardisten **Saku Järvinen**s fysiska spelstil ett tredje.

Ambitioner

Att gruppens tidigare keyboardist **Henri Wilkinson** för ett par veckor sedan åkte till USA för

Duo. Camilla Heidenberg (vid pianot) och Emilia Nyman var de som drog i gång EC (easy). I Konserten på lördag kväll framträdde de också som samspelt duo. Foto: ANDREAS DIENERT

att studera filmmusik och att Markus Helander inom kort också åker över, säger även det något om nivån och ambitionerna. Camilla Heidenberg har ju studerat musik både vid Kungliga musikhögskolan i Stockholm och Sibeliusakademien där hon numera jobbar och Emilia Ny-

man har studerat musik i Göteborg och Los Angeles.

En stor del av det som bjöds på i Mariepark på lördag kväll kommer att finnas med på den skiva som släpps under hösten, inspelad under en sommarvecka på Åland i **Arn-Henrik Blomqvists** studio och mixad

av **Istvan Stenberg**. ”Chasing Rainbows” skall den heta efter en av de mest svängiga låtarna.

Alla ni som av någon anledning missade konserten i lördags: Köp skivan! Och njut!

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Är det dags slopa läxorna?

Lika bra inlärninng eller flumskola med plugg i skolan på dagtid?

Kan hemläxorna slopas? Kan man i stället plugga i skolan på eftermiddagarna med hjälp av lärare?

Alla verkar tycka att läxor hör till skolan. Det gäller elever, lärare och föräldrar. Men vilken nytta gör läxorna egentligen? Är det tid att slopa dem?

Flera skolor i Sverige uppmärksammas i media när de skippar hemläxorna.

Läxor hör till, men nya rön visar att de faktiskt inte gör så stor skillnad. Den lilla forskning som finns verkar tala för att repetition nog är bra, men ingenting visar att denna ska åläggas elevens eget ansvar och skötas i hemmen.

Nu ifrågasätts detta att barnen fortsättningsvis lär sig att ständigt leva med ansvaret för sitt skolarbete och ha det hängande över sig på kvällstid, samtidigt som vuxna lär sig skilja mellan arbete och fritid. Det är mycket som pockar på de ungas uppmärksamhet. Blir de stressade? Är det dags att ge också de unga en riktig fritid?

Tid för motion

En mindre rundfråga i ämnet har Nya Åland gjort i Näfsby skola i Hammarland. Svaren är kanske typiska. Eleverna är överlag positivt inställda till läxor, men om hemläxorna slopades skulle de få mer tid till att rida och spela fotboll. Och just frisk luft och motion vill vi ju också unna de unga i stora mått.

Inte är det väl så illa att det är för föräldrarnas skull som läxorna hålls kvar? För att föräldrarna ska kunna hålla koll på att barnen lär sig något?

Lär sig mer

Fredric Odenborg går i klass 6 i Näfsby skola och svarar tveklöst:

– Det är bra med läxor för då lär jag mig mycket mer.

Hur vet du det?

– Nej, det vet jag väl egentligen inte, men jag tror att det är så i alla fall. För mig funkar det så.

Från en halvtimme till en och en halv timme tar läxläsningen för honom. Till prov blir det ännu mer.

– Då vill man ju känna sig riktigt säker så då läser man mycket.

Vad skulle du göra om du slapp läxorna?

– Då skulle jag nog vara mer på studsmattan och spela mer

Matte och svenska. Marcus Clausen och Rasmus Rosbäck i klass 3 visar vad de sysslat med hemma dagen före. Repetition och egen arbete är visst bra, säger forskare. Men ska arbetet göras hemma?

fotboll, kanske se lite mer på tv också.

Hur skulle det vara att läsa läxorna i skolan på eftermiddagen?

– Nej, det är bättre att göra dem hemma. Det blir roligare när man själv får bestämma när man ska göra dem.

Mer läxor!

Emilia Karlsson går i 2:an gillar verkligen läxor.

– Jag skulle jättegärna ha mer läxor, säger hon. Läxor är kul. Jag tycker om att lära mig saker.

Ungefär en kvart varje eftermiddag ägnar Emilia åt sina läxor. En kväll utan läxor skulle hon tillbringa med mer ridning eller simning.

Hur skulle det vara att läsa läxorna i skolan på eftermiddagen?

– Nej, det skulle vara tråkigt. Då skulle skoldagen bli för lång.

Elin Grönlund i 6:an är mindre förtjust i hemarbetet.

– En timme per kväll kan det ta, säger hon. Ibland har vi upp till tre olika läxor. Nej jag gillar dem ingen vidare, speciellt inte matten. Utan läxor skulle jag haft tid att rida mer.

Men ska det vara läxor ska de göras hemma, inte på skolan, tycker hon.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Vad tycker du?

■ Säg din åsikt om läxorna! Maila på kiki@nyan.ax eller messa på 0457-323 44 44

Lär sig mycket. Det är bra med läxor för då lär man sig mer, säger Fredric Odenborg i Näfsby skola. Om han inte hade några hemläxor skulle han få mer tid till att hoppa på studsmattan och spela fotboll.

Repetition behövs.

Men måste läxorna göras hemma? På det funderar Sune Alén.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Mattetabeller ska nötas in

””Repetitio est mater studiorum” – repetition är inlärninngens moder.

Med de lärda orden svarar Sune Alén på frågan om det är dags att skrota läxorna.

Läxor behövs, säger han. Men inte nödvändigtvis hemläxor.

Vissa saker bara måste nötas in, det är Ålands lärarförenings ordförande **Sune Alén** övertygad om. Multiplikationstabellen är en sådan sak.

Frågan är bara hur och han ser gärna en diskussion

om läxor. Inget som rör barn och ungdomar ska ske slentrianmässigt. Nya rön ska beaktas, men gamla kloksaker ska inte glömmas bort för den skull.

– Skoldagen är egentligen inrutad som ett klosterliv, med arbetspass och raster, konstaterar han.

Någon aktuell diskussion om att slopa läxor har han inte hört talas om. Men läxor diskuteras alltid. Inte minst bland föräldrarna.

– Läxa är ett dumt ord egentligen. Det väcker negativa associationer. Det hörs i

uttryck som ”jag gav honom en riktig läxa”.

Alternativet till hemläxor enligt honom är förlängda skoldagar. Ett embryo till detta finns redan i Övernäs högstadieskola där de elever som inte läser språk använder håltimmarna till lärarledda studietimmar.

– En nackdel med hemarbete är att en del elever kan få mycket hjälp av föräldrarna. Andra får mindre hjälp, eller ingen alls. En del har dator hemma. Andra saknar dator. Hemläxorna kan på så sätt förstärka orättvisor, säger Sune Alén. (ka-f)

Fri från det som binder. Läxor tvingar barn till övertid varje kväll. De skolas till ingen nytta in i att arbeta i hemmet i stället för att vara ute i friska luften och motionera. Det hävdar motståndarna till läxor. Men Emilia Karlsson i Näfsby skola gillar läxor. "Jag skulle jättegärna ha mer läxor" säger hon.

Läxor stjälar tid från familjen

I Sverige har flera skolor infört läxfrihet. I stället ordnas under olika former studier i skolan på eftermiddagarna med tillgång till lärare. Så här går snacket:

I Finsta skola i Bro var det 11-årige **Max** som tröttnade på läxorna och fick hela skolan med sig i ett försök till läxfrihet. Rektorn **Margareta Sjöholm** hörde till dem som genast nappade.

– Allt skolarbete ska göras i skolan, säger hon. Varför ska barn lära sig att jobba hemma? Dessutom har vi många nya svenskar i vår skola och de eleverna kan inte få samma hjälp hemifrån.

I skolan finns nu det studiegård fyra eftermiddagar i veckan, där lärarna turas om att hjälpa eleverna.

Förbjud läxor

I Lund i Flygelskola var det rektorn **Ulf Leo** som kom med initiativet till att slopa hemläxorna. Han kom fram till beslutet när han skrev en uppsats i ämnet.

– Läxor borde förbjudas, i alla fall i de sex första klasserna, säger han.

Det visade sig att det inte finns någon lag och ingenting står i läroplanen.

Elever, föräldrar och lärare tycker bara att läxor hör till skolan. Speciellt föräldrar är måna om läxor. Om de inte ser att deras barn har läxor tror de att de går i en "flumskola".

Enligt **Ulf Leo** har amerikanska forskare visat att barn med hemläxor inte lär sig mer än barn utan läxor.

Lite forskning

Det finns förvånansvärt lite forskning i området, trots allt är det ju ändå så att läxor berör många barn, ungdomar och dessutom vuxna. Skolforskaren **Jan-Olof Hellsten** vid Uppsala universitet har skrivit en avhandling "Läxor är inget att orda om". Han är kritisk till hemläxor.

– Av några positiva effekter märks knappast ingenting. Hemläxor bara stressar barnen. Varje skola borde ha en läx-policy, säger han.

Läxor är bra

- ✓ eleverna lär sig genom inövning
- ✓ läxor disciplinerar
- ✓ läxor håller barn borta från för mycket tv/dator
- ✓ eleverna lär sig planera eftermiddagarna

- ✓ föräldrarna kan hjälpa till
- ✓ föräldrarna ser att barnen arbetar
- ✓ lärarna slipper vara i skolan
- ✓ skolarbetet hinns inte med under skoldag
- ✓ eleven får ta ansvar
- ✓ skoldagen blir kortare

Läxor ska bort

- ✓ eleverna stressas
- ✓ det finns andra sätt att lära sig
- ✓ eleverna ska inte lära sig att hemmet är till för arbete
- ✓ elever ska slippa ständigt övertidsarbete, barnen är aldrig riktigt lediga
- ✓ läxorna förstärker skillnader mellan duktig/mindre duktig
- ✓ barnen får mer fritid och tid för familjen
- ✓ barnen får tid att ladda upp inför nästa skoldag
- ✓ föräldrarna slipper tjata
- ✓ man ska jobba på jobbet och leka när man är klar – så har vuxna det
- ✓ skoldagen blir mer samlad

Källor: radioprogrammet Skolministerier i Sverige P 1 (går att höra på nätet), artiklar i Sydsvenska dagbladet "Hemläxor är meningslösa" och i ICA-kuriren nr 35/2004

ÅLAND ÄR ALLAS HEMBYGD.
www.socialdemokraterna.ax

❖ **Thailändskt**
❖ **Mexikansk**
❖ **Sallader**

Även för
avhämtning.
Smörgåstårter
mot beställning.

LUNCHBUFFÉ
med 4 olika rätter
vardagar 10.30–14.00

PooThai
vid Flygfältet, tel 14 389

Öppet: vard 8.30–20, lörd-sönd 12–20

Operation Hungerdagen
20–22.9.2007
Bli insamlare.

www.rodakorset.fi

Skördemarknad i höstrusk

Skvatram. Så heter växten som den här kransen är gjord av. Den har en stark doft som sitter kvar länge. Anja Hagman köper en skvatramkrans av Gerd Karlsson. De övriga kransarna är prydda med röda skogsolvon och i en krans finns det nypon.

Jag binder av olvon en midsommarkrans ....

Ånej, det var långt ifrån midsommarstämning på skördemarknaden på Torget i Mariehamn i lördags. Regnigt och grått var det, men det fanns olvonkransar som lyste upp det alltför tidiga höstmörkret.

– Höstkransar, konstaterade **Gerd Karlsson** från Söderby plantshop.

– Det är skogsolvon, men de växer hemma på gården och jag håller ett öga på dem.

Nu hade hon inte bara olvonkransar utan också kransar av skvatram till salu. Skvatram, som växer i kärrmarker och har smala blad som liknar barr, har en intensiv doft som sitter kvar länge i kransen.

I ett stånd mittemot sålde **Anja Hagman** stickade mössor och vantar, bland annat halvvantar för barn.

– När barnen är ute och leker så tar de av sig vantarna om de är i vägen. Men med halvvantar är fingrarna fria, så barnen håller dem på sig och blir inte kalla om händerna.

Fiffigt.

Eftersom det var litet glest med folk på torget så fanns det tid för försäljarna att handla hos varann. Anja Hagman lade snabbt beslag på en skvatramkrans. Den skulle dottern få.

Ombonat

I ett nästan ombonat stånd, som skyddade bra mot regnet, satt **Lena Hägglund** med en mugg kaffe och hade det gott. Hon sålde hembakat, men inte vilka bröd som helst. Här var det laktos- och glutenfritt som gällde.

– Det är fler och fler som har problem med gluten och glutenfritt bröd finns bara som djupfryst i butikerna, konstaterade hon.

Det är med andra ord många som är glada över att få köpa nybakat, gott och glutenfritt. Det är nämligen inte lätt att få till ett luftigt och gott bröd av glutenfritt mjöl.

Tidningsvan

Alldeles invid klockan på torget hade **Tor Sundström** en stor hink med solrosor. Och

Tidningsvan. Skall jag komma i tidningen igen, var Alice Stenbergs kommentar när fotografen fångade in henne under paraplyet. Hon såg glad ut trots regnet.

mängder av astrar i olika färger.

Bland kunderna hittade vi **Alice Stenberg** med ett roligt Pippi Långstrump-paraply som skydd för regnet.

– Skall jag komma i tidningen igen, utbrast den unga damen när hon fick veta att bilden kommer i Nya Åland på måndag.

Alice hade också en ballong, som var lätt att spåra. Socialdemokraterna delade ut karameller, ballonger och politiska sanningar strax intill. Och diskuterade med förbipasserande. Bland andra sågs **Lasse Markkula** (s) dis-

kutera med **Gunnar Jansson** (lib), det lät mest som om de berättade skrönor för varann. På Nyans begäran tippade de valutgången.

– Jag är rätt säker på att det blir 30 invalda den här gången också, trodde Gunnar.

Men om alla skall få in så många som de själva tror på så blir det trångt. Då blir det minst 33, kom de fram till.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

FOTO: ANDREAS DIENERT

Skyddad. Lena Hägglund satt väl skyddad för regnet i sitt marknadsstånd. Man måste ordna det för sig, log hon och tyckte det var bra att det inte blåste.

allt du behöver -ändå klöver över!

K MARKET

F:ma ERIK MATTSSON

MALET KÖTT
nöt 80% gris 20%

5,20 kg

STRIMLAT
NÖTKÖTT

9,95 kg

GÄLLER MÅNDAG - TORSDAG
Original medwurst

i bit, Dahlmans ..... kg **12,30**
Edamost

500 g ÅCA ..... st **3,20**
Grekiskt bröd

(3,62/kg)

660 g Ålandsbagarn ..... st **2,39**
PLUSSA -FÖRMÅN
Yoghurt, även fettfri 1 kg

Valio, (ej A+, laktosfri och Vanilla) ..... st **0,99**
utan Plussa-kort 1,49/st

Keiju margarin

400 g ..... pkt **0,99**
utan Plussa-kort 1,45/pkt

Vitkål

Finland ..... kg **0,79**
Gröna kärnfria vindruvor

500 g Pirkka, Grekland ..... ask **1,99**
Bliw flytande tvål

150 ml ..... 2 st **2,00**
LAMINATGOLV bruksklass 31
8,50 m²

7 mm, finns i bok, körsbär och ek

GODBY TEL 43 250
VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16
BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT
PLUSSA

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN OCH MATHISHALLEN

Supererbjudande
MALET KÖTT NÖT

Inhemskt

5 75
KG

Supererbjudande
NAVEL APELSINER

Rico Sydafrika

0 99
KG

**Supererbjudandena gäller
måndag 10/9- onsdag 12/9**

ÄGG 10-PACK

Euroshopper 580 g
EP 1,71/kg

0 99
FRP

AAMUPALA

Valio 360 g
EP 8,30/kg

2 99
ST

VETEMJÖL

Sunnuntai 2 kg
EP 0,50/kg

0 99
PÅSE

Supererbjudande
SPAGETTI

1 kg Barilla

1 35
ST

PLUSSA - förmån
YOGHURT SMAKSATT

Valio 1 kg, även fettfri (ej Vanilla, A+ och laktosfri)
Utan Plussa-kort 1,49/st

0 99
ST

KÖTTBULLAR

Euroshopper 1 kg djupfrysta
Utan Plussa-kort 4,99/pkt

3 99
PKT

KATTMAT PORTIONSPÅSAR

12 x 100 g Whiskas
Utan Plussa-kort 4,29/pkt

3 85
PKT

Supererbjudandena gäller så långt lagret räcker (gäller samtliga supererbjudanden)
KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Måndag-fredag 9-21, lördag 9-18, söndag 10-18

SUPERMARKET
PLUSSA
för dina inköp

Måndag-fredag 9-19,
lördag 9-16,
söndag 9-16
Ålandsv. 42, tel. 28 149

EKONOMI & MAKT

Del 5

EN ARTIKELSERIE
AV HASSE SVENSSON

Tel: 0046 8 207 019, has.se.svensson@telia.com

”Försäkring i

De som kan tala för Ålands ömsesidiga försäkringsbolag och Alandia-bolagen valde att inte ställa upp för intervjuer om läget (se artikelseriens tredje del den 3 september). Nya Åland har fått uppgifter på annat sätt.

Tuff debatt om Ömsesidigas utveckling, strategier, framtid

I den offentliga debatten om förhållandet mellan Ålandsbanken och Ålands ömsesidiga försäkringsbolag har antytts att det finns krafter som eftersträvar ett tätare samarbete, på sikt kanske i praktiken en fusion.

Inom Ömsesidiga har förts en tuff meningsbrytning kring utveckling, framtid och strategier, som Nya Åland kan ge prov på i dag.

Ömsesidiga har för alla sina delägare (det vill säga alla de som tecknat försäkringar med bolaget) och andra intresserade deklarerat att företaget tack vare ägarformen ”kan agera mera långsiktigt” än ”våra konkurrenter, som förutom kunderna ska hålla också aktieägarna nöjda”. Ömsesidiga behöver alltså inte dela ut dividender till aktieägare utan ”resultatet blir kvar i bolaget”.

Resultatet har dock ifrågasatts internt.

Internet-problem

Inom Ömsesidigas ledning har man diskuterat affärsresultatet för vissa år.

Kritik har ventilerats angående en satsning på att erbjuda försäkringar via internet också till småföretagare i Sverige. Det blev ett misslyckande som delvis ”gömts” inom ramen för bolagets placeringsaktivitet. Projektet las helt enkelt ned med motiveringen att Ömsesidiga ”var för tidigt ute”. Totalt har kostnaden av kritiker beräknats till minst 3,5 miljoner euro.

Myndigheternas förändring (fördring) av premieansvaret har också spelat in. Premieintäkterna minskade. Konkurrens inom branschen och minskade möjligheter till positiv avkastning på placeringar har också påverkat resultatet negativt.

Styrelsen har betonat att ”för ett ömsesidigt bolag är det viktigaste att verksamheten totalt sett är lönsam”. Det har också betonats att det är ”viktigt att våga satsa på nyutveckling av olika slag”.

Maktspelare?

Den interna kritiken har betonat det mycket låga avkastningskravet på Ömsesidigas placeringar i andra företag. Det skulle räcka med att resultatet ”går på plus, vilket skulle uppnås även om bolaget investerade riskfritt”.

Varför har då Ömsesidiga ”en odiversifierad aktieportfölj som dessutom innehåller flera verkliga högriskinvesteringar”, har en kritiker frågat. ”Stora aktieinnehav i enskilda bolag leder till att Ömsesidiga kan vara en maktspelare i dessa bolag och därmed i hela det åländska samhället, en möjlighet som numera utnyttjas maximalt”.

Det har hävdats att Ömsesidiga ”inte får tillräckligt bra betalt för riskerna”, vilket kallas ”ett oprofessionellt, för att inte säga farligt, koncept”.

Viktiga bolag

Styrelsen har dock bedömt riskspridningen av tillgångarna som god, liksom avkastningen.

”Däremot finns i bolagets aktieportfölj några undan-

Problem. ”Försäkringsverksamheten i sig (är) inte är lönsam”. kostaterar Ömsesidigas styrelse.

Foto: ERKKI SANTAMALA

tag gällande riskprofilen, det vill säga innehav som i bolaget benämns ”strategiska innehav”, och som närmast handlar om för Åland, och därmed för Ålands ömsesidiga, väldigt viktiga bolag.”

Förutom högre riskprofil

nämner försäkringsbolagets styrelse ”de höga totalvärdena, men även den geografiska tyngden”. Men riskerna anses minska genom att viktiga bolag expanderat kraftigt utanför Åland.

Kritiker har menat att Öm-

sesidigas problem borde leda till en översyn av bolagets affärsidé och framtidsutsikter.

Man hävdar också att styrelsen formulerat resultatrapporter så ”att bara personer kunniga i försäkringsredovisning förstår”

hur det står till med kärnverksamheten.

Styrelsen har för sin del understrukt att ”det största problemet som bolaget har att hantera är att försäkringsverksamheten i sig inte är lönsam”. □

Spekulationer och frågor kring Ömsesidigas sits

Nya Åland bad i onsdags läsare komma med synpunkter och tips angående artikelserien ”Ekonomi och makt”. Här nämns förmodanden och spekulationer men också frågor.

Ålands ömsesidigas vd och Ålandsbankens styrelseordförande **Göran Lindholm** sägs ”bedriva politik med hjälp av Ömsesidigas pengar”.

– Han är ju känd för att ivra

för att Åland ska bli mer självständigt i förhållande till Finland, menar en tipsare.

Ont om information

Försäljningen av Ab Chips till norska koncernen Orkla – en jätteaffär för åländska förhållanden – ses som ett tydligt exempel på Ömsesidigas styrande och ställande tillsammans med Ålandsbanken ”utan rimlig information till försäkringstagare och aktieägare.

Det noteras att Göran Lindholm efter försäljningen till Norge satt kvar i styrelsen för Chips, som var stor försäkringstagare i Ömsesidiga.

”När Ålandsbanken råna-des sommaren 2006 kunde Göran Lindholm genom sin dubbla roll inte uttala sig om ekonomiska frågor, anmärker man. Det talas om ”systemfel” (fel i strukturen, uppbyggnaden, sammansättningen) ge-

nom samröret Ömsesidiga-Ålandsbanken.

Bränns broar?

Det sägs att företagen ”sitter i famnen på varandra”.

– Bränns för många broar genom alliansen försäkringsföretag-bank riskerar Ömsesidiga att förlora andelar på sin försäkringsmarknad, är en spekulation.

Det antas förekomma ”aktioner för att förändra situationen”. Det märks på diskussio-

ner i Mariehamn. En möjlighet som nämns är att Ömsesidiga efter ändringar i Ålandsbankens större aktieportföljer förlorar sin ställning i banken. I så fall uppstår frågan vilket försäkringsbolag banken då helst samarbetar med.

Konkurrensen inom försäkringsbranschen betecknas som stenhård. Skulle Ålandsbanken byta försäkringspartner till något större företag blir det kämpigt för Ömsesidiga, är en kommentar.

Det förekommer kritik emot att ”myndigheterna sölär” med att klara ut ”om Ålandsbanken nu har styrelseledamöter som sitter på fel stolar”.

Frågor

Hur mycket kostade manövern då Ömsesidiga tillfälligt delade upp sin stora aktieportfölj på olika ägare för att vinna största möjliga inflytande vid bankstämman i våras? Man förmodar att det

sig inte lönsam”

Här granskas dokument som visar på strid om Ömsesidigas taktik och utveckling och på intern kritik av hur företaget drivs. Nya Åland har också fått muntliga kommentarer, som återges i koncentrerad form.

Ta kontakt!

■ Tips och påpekan-
den tas emot per telefon
0046 8 20 70 19 eller
has.se.svensson@telia.com
Anonymitetsskydd gäller.

Strid om Ömsens ägarpolicy Olika bud om chefens roll

En strid inom Ålands ömsesidiga försäkringsbolag om en ”Ägarpolicy” slutade i början av 2005 med att styrelsens förslag godkändes av förvaltningsrådets majoritet – alltså efter röststrid.

Det handlade inte minst om vilken roll företagets vd ska ha i andra bolag där Ömsesidiga är stor aktieägare. Försäkringsbolagets vd Göran Lindholm är som känt samtidigt styrelseordförande i Ålandsbanken.

Alternativa förslag till skrivingar av en ”Ägarpolicy” (grundläggande handlingsprogram, grundprinciper, riktlinjer, politik) från en minoritet i förvaltningsrådet avvisades av majoriteten, som röstade för styrelsens förslag.

I debatten efter Ålandsbankens stämma i våras uttalade sig **Peter Lindbäck** i Ömsesidigas förvaltningsråd för Nya Åland. På grund av sitt landshövdingssupplett ser sig Lindbäck som vanliga försäkringstagares representant i förvaltningsrådet.

Dubbelroll

Lindbäck hör till dem som inte omfattar att Ömsesidiga har övergått från en passiv roll i sin investeringspolitik i andra bolag – verka men inte synas – till en aktiv ägarroll, som innebär att vd Göran Lindholm har posten som styrelseordförande i Ålandsbanken i kraft av Ömsens ägande. Innan åländska storföretaget Ab Chips såldes till norska koncernen Orkla var Lindholm aktiv också i Chips styrelse, ett uppdrag som han fortfarande hade kvar.

– Risken för intressekonflikter har varit flera genom åren. Göran Lindholms dubbelroll i samband med Chipsförsäljningen, försäkrings-

bolagets skadereglering dels efter Chips fabriksbrand i Lettland och dels efter rånet mot Ålandsbanken, och nu turbulensen kring aktieköpen i Ålandsbanken – allt detta leder till frågan: Vilket bolags intresse väger tyngst för den som sitter på flera stolar?

Peter Lindbäck har under åtta år i förvaltningsrådet försökt få en ändring till stånd.

– Men det har inte gått. Alla Ömsens ägare – det vill säga alla försäkringskunder – får nu själva bedöma vad de tycker om Ömsens sätt att agera, sa Lindbäck till Nya Åland i våras.

Ägarpolicy

Den ”Ägarpolicy” som trumfades igenom av majoriteten i förvaltningsrådet, är i kraft. Nya Åland har funnit texter kring handläggningen av denna policy.

Första punkten, ”Allmänt”, säger, enligt ett enhälligt förvaltningsråd: ”Enligt företagets allmänna målsättningar, som fastställts av förvaltningsrådet den 28.8.2002, ska bolaget i investeringsverksamheten eftersträva god avkastning genom kontrollerad och begränsad risktagning”.

Majoriteten antog dessutom följande formulering: ”Därtill stadgas att detta om möjligt bör ske genom att i investeringsverksamhet tillgodose åländskt samhälls- och näringsliv, med hänsyn taget till regelverket för risktäckning.”

Minoriteten föreslog i stället en annan formulering: ”Inom ramen för regelverket för risktäckning eftersträvar bolaget även att i investeringsverksamheten främja åländskt närings- och samhällsliv. Ålands ömsesidiga eftersträvar inte att utöva ägarinflytande i bolag där placeringar görs.”

Andra bolag

Andra punkten: ”Ägarande-

lar” säger, enligt ett enhälligt förvaltningsråd: ”Bolaget kan äga andra bolag helt eller delvis.”

Majoriteten antog dessutom: ”För det fall att ägarandelen i andra bolag ska begränsas ska bestämmelser om detta intas i placeringsplanen.”

Minoriteten föreslog i stället: ”I andra bolag än fastighetsbolag och bolag direkt förknippade med den egna affärsverksamheten eftersträvas inte en dominerande ägarställning. Bolagets ägande i andra bolag regleras även av de i placeringsplanen ingående reglerna för riskhantering.”

Bolagsstämmor

Tredje punkten, ”Representation på bolagsstämmor”, säger inledningsvis: ”Bolagets ledning avgör från fall till fall i vilka bolagsstämmor Ålands ömsesidiga ska delta...”

Majoriteten antog dessutom: "...och även från fall till fall vem som ska sköta denna representation. Då frågor av större principiell betydelse ska behandlas på bolagsstämma ska styrelsen ge anvisningar om hur den som representerar Ålands ömsesidiga ska agera. Med större principiell betydelse avses bland annat emission, fusion och försäljning.”

Minoriteten föreslog i stället: "...samt vem som representerar bolaget. Utgångspunkten ska alltid vara att inta en neutral hållning på stämorna. Innan Ålands ömsesidiga avviker från sin neutrala hållning och alldeles särskilt i partskontroversiella frågor samt i frågor av större principiell betydelse ska förvaltningsrådets ordförande och viceordförande tillsammans med styrelsens ordförande fatta beslut om hur Ålands ömsesidiga ska agera och ge

Landshövdingen. Som medlem av Ömsesidigas förvaltningsråd har landshövding Peter Lindbäck öppet talat för en annan roll för bolaget i det åländska näringslivet än dagens aktiva agerande. Foto: ERKKI SANTAMALA

den som representerar Ålands ömsesidiga anvisningar. Med större principiell betydelse avses bland annat emission, fusion och försäljning.”

Styrelser

Fjärde punkten, ”Deltagande i styrelser”, enligt majoritetens beslut: ”Bolaget ska som utgångspunkt inte vara representerat i styrelserna för de olika investeringsobjekten. I vissa fall kan styrelserepresentation ändå vara motive-rad. Detta gäller framför allt då ägarandel eller det insatta kapitalet är av betydelse, då också ansvaret för att aktivt delta i bolagets utveckling är större.

Med styrelsens godkännande kan bolagets tjänstemän delta i hel- eller delägda bolags styrelser och även inneha ordförandeskap där sådant

uppdrag kan komma ifråga. I bedömningen inför styrelsens godkännande ska hänsyn tas till tid och möjlighet att delta, den kompetens som kan tillföras i det enskilda fallet, vikten av att intressena bevakas samt den eventuella påverkan styrelserepresentationen kan komma att ha på andra kunders inställning till försäkringsbolaget.”

Vd-klausul ströks

Fjärde punkten, ”Deltagande i styrelser”, enligt minoritetens förslag: ”Bolagets ledande tjänstemän ska inte ingå i styrelser för de olika investeringsobjekten då investeringsobjekten är börsnoterade.

Med styrelsens godkännande kan bolagets tjänstemän dock ingå som medlemmar i andra än börsbolags styrelser,

dock inte bolagets verkställande direktör som alltid förutsätts vara fri från bindningar och jävsförhållanden för att därigenom kunna stå till det egna bolagets förfogande och objektivt kunna ta ställning till ärenden som gäller investeringsobjekten.

I bedömningen inför styrelsens ovannämnda godkännande ska hänsyn tas till tid och möjlighet att delta, den kompetens som kan tillföras i det enskilda fallet, vikten av att intressena bevakas samt den eventuella påverkan styrelserepresentationen kan komma att ha på andra kunders inställning till försäkringsbolaget.”

Minoritetens bestämda förbehåll när det gäller vd-rollen och agerande i andra företag kom alltså inte med i ”Ägarpolicy”. □

behövdes kontakter med dyra jurister för att hitta ett sätt att slippa överlåtelseskatt på miljoner euro.

Frågor: Hur resonerade Ömsesidigas förvaltningsråd kring förslaget att tillfälligt dela upp försäkringsbolagets stora aktieportfölj i Ålandsbanken för att avlägsna rösträttsbegränsning vid bankstämman. Hur gick diskussionen före beslutet i styrelsen?

Är fusion på gång mellan Ömsesidiga och Ålandsban-

ken? I så fall, hur kan den genomföras?

Nya Åland ställde i onsdags per e-post följande fråga till Ömsesidigas vd Göran Lindholm:

”Överväger Ömsesidiga att sälja sina aktier i Ålandsbanken till helägda dotterföretag för att säkra sitt inflytande i banken? Vad innebär en sådan operation skattemässigt? Det talas om miljonkostnader.”

Göran Lindholm svarade per e-post fredag eftermiddag:

”Innehavet i Ålandsbanken är en viktig placering för Ålands Ömsesidiga. Ålandsbanken är en viktig motor i det åländska näringslivet som förutom avkastning ger positiva kringeffekter, bl.a. i form av arbetsplatser och exportintäkter till det åländska samhället. Mår näringslivet bra mår också Ålands Ömsesidiga bra. Som aktieägare strävar vi till att bankens positiva utveckling skall fortsätta, det åländska samhället till fromma.

Styrelsens interna affärsmässiga överväganden kan jag inte kommentera.” □

Rånet. Efter rånet mot Ålandsbanken sommaren 2006 gavs knappast någon information om försäkringsfrågorna, beroende på styrelseordförandens dubbelroll i bank och försäkringsbolag, menar en röst som gett synpunkter på artikelseriken.

Foto: ERKKI SANTAMALA

VECKANS Måndag-lördag
special
GRISFILÉ
yttre
..... kg **7,95**

VECKANS Måndag-lördag
erbjudanden

Soppkött
av nötboge ..... kgt **7,65**

Blålänk
580 gram (3,60/kg) ..... st **2,09**

Specialfranska
360 gram (3,33/kg) .... st **1,20**

Pommes frites Oolannin
500 gram (2,58/kg) ..... påse **1,29**

Söndagsvetemjöl
2 kg (0,55/kg) ..... påse **1,09**

PLUSSA -erbjudande

Vital juicer
1 liter **2,00** /2 st
utan Plussa-kort 1,19/st

Pizzor
200 gram **0,89** /st
utan Plussa-kort 1,15/st

Citylivs
MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

105 meter gädda på 24 timmar

Ny fisketävling uppskattades av deltagarna

Mer än 105 meter gädda fiskades upp av de 29 lag som deltog i nya fisketävlingen "24-timmarsgäddan" mellan fredag kväll och lördag kväll. Vann gjorde laget "Stig Helmers" med en fångst på 16 meter och 45 centimeter gädda.

Simon Törnqvist i Ålands sportfiskeklubb, som arrangerade, säger att tävlingen lyckades över förväntan trots det ihållande regnet. Arrangörerna var noga med att allt skulle gå just till. Lagen fick endast fiska där man löst fiskekort eller hade tillstånd av vattenägarna.

– Vi är noga med att inget tjuvfiske skall förekomma. Sådant ställer bara till problem för sportfiskarna, säger Törnqvist.

Minimimåttet för godkända gäddor var 70 centimeter och för kontrollen skulle godkända gäddor fotograferas mot en måttstock innan de släpptes fria igen.

Gav mersmak

Törnqvist konstaterar att tävlingen gav mersmak. Man fick mycket positiv respons från deltagarna och sannolikt blir det nya tävlingar enligt samma koncept framöver.

I tävlingen kunde man delta med lag på två eller tre personer. De flesta ställde upp med tre varför det sammanlagda deltagarantalet steg till mellan 80 och 90.

Längsta gäddan. Tommy Jansson fångade fisketävlingens längsta gädda. Den mötte 105 centimeter. Foto: OVE JANSSON

Första priset gick alltså till Stig Helmers (Ove Norell, Tord Sarling och Stig Ahlqvist) med 21 godkända gäddor på sammanlagt 16 meter och 45 centimeter. På andra plats kom Sportfiskealand.com (Ove Jansson, Tommy Jansson och Peter Sjöblom) med 13 godkända gäddor på sammanlagt 10 meter och 8 centimeter. Trea blev

Spiggarna (Markus Fellman, Åke Björklund och Peter Björkén) med 11 godkända gäddor på sammanlagt 8 meter och 25 centimeter.

Över 105 meter

Totalt fångades (och släpptes) 140 godkända gäddor med en sammanlagd längd om 105 meter och 67 centimeter.

– Lagda efter varandra skulle gott och väl räcka från mål till mål på Wiklöf Holding Arena, konstaterar Simon Törnqvist.

Längsta gädda i hela tävlingen fiskades upp av Tommy Jansson. Den mätte 105 centimeter.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

**Operation
Hungerdagen
20-22.9.2007**

Bli insamlare.

www.rodakorset.fi

www.nyan.ax

VI FINNS TILL DIN TJÄNST

Fastighet & jur. byrå

När du behöver hjälp med:

- Auktoriserad värdering och förmedling av fastigheter och lägenheter
- Bouppteckning, arvskitte, testamente
- Lantmäteri- och jorddomstolsärenden
- Köpebrev, lagfarter, gåvobeskattning m.m.

Kontakta Sven-Olof Karlsson
för kostnadsfri genomgång!

Fastighetsbyrå **K**arlsson
Norra Esplanadg. 5, tel 15 675, fax 15 672
GSM 0457 522 1634
www.sokarlsson.net

Advokater

**ADVOKATBYRÅ
BJÖRKQVIST &
BJÖRKQVIST AB**

Juridiska tjänster för
företag och privatpersoner

Torggatan 10
Tel. 24140, fax 24149

E-post: bjorkqvist.bjorkqvist@aland.net

Juridisk byrå

UOTILA & MATTSSON
JURIDISK EKONOMISK BYRÅ

- ♦ affärs- och bolagsjuridik
- ♦ tvister m m
- ♦ revisionsuppdrag
- ♦ skatterådgivning m m

**VH Andreas Carlsson
VH Tony Wingert
GRM Gunnar Mattsson**

Uotila & Mattsson Ab
tel. +358 (0)18 13 366
fax +358 (0)18 13 455
Nygatan 7B, 22100 M:hamn
info@uotilamattsson.fi
www.uotilamattsson.fi

Juridisk byrå

**HITTA RÄTT I
PARAGRAF-
DJUNGELN**

- ♦ *Förmögenhetsrättsliga frågor*
- ♦ *Familjerättsliga frågor, bouppteckningar, testamente o. dyl.*
- ♦ *Bolagsfrågor*
- ♦ *Revisioner*
- ♦ *Fastighetsförmedling*

**JURIDISK BYRÅ
KEN LINDBERG AB**

Torgg. 9 A, 22100 MARIEHAMN
Tel. 018-22 366, GSM 0457 3135466,
fax 018-22 380

Juridiska tjänster

**JURIDISKA
TJÄNSTER**

Välkommen

Tel. 29 011

ÅLANDSBANKEN

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Han är lite som Fantomen: Alla pratar om honom men ingen har sett honom.
TV4:S JESSICA ALMENÄS UNDER EN TRAVSÄNDNING DÄR PETER ”FOPPA” FORSBERG SEKUNDERNA SENARE DYKER UPP.

Wiss rekordsnabb under Finnkampen

FRIIDROTT. Finland må ha förlorat ungdomarnas fajt i Finnkampen, men åländskan Hanna Wiss har ändå all anledning att vara nöjd. Två nya personbästan på distanserna 200 meter och 400 meter blev facit.

Hanna Wiss, 16, debuterade i landslagströjan när hon deltog i Finnkampen för ungdomar i Göteborg i helgen. Hon inledde tävlingarna genom att springa 400 meter där hon satte nytt personligt rekord på tiden 57,11, en rejäl putsning från det gamla 58,02 sekunder.

– Alla i loppet persade, vinnaren hade en tid på 54,90 – helt vansinnigt, säger tränaren Frank Ottesen.

Trots den fina tiden var Wiss sist i mål av de två svenskorna och landsmaninnan Emma Millard som slutade trea. Men så är åländskan också ett år yngre än sina konkurrenter.

Lördag kväll var det dags för den korta stafetten, 4 x 100 meter.

– Första växlingen gick bra, men den tredje tjejen väntade allt för länge så Hanna sprang

Personbästa. Det blev en fin Finnkamp för Hanna Wiss som slog två nya personliga rekord under tävlingarna.

in i ryggen på henne, beskriver Ottesen och tillägger;

– Men hon var jättenöjd med sin andra sträcka.

Finland diskades dock i gre-

nen och blev poänglös där.

På söndagen stod Hanna Wiss åter på startlinjen, den här gången för att springa 200 meter.

– Hon återhämtade sig snabbt och loppet gick i fina förhållanden på 1,6 sekund-meter i medvind. Det blev nytt personbästa, hon sprang

på 25,14 mot tidigare 25,60, berättar Frank Ottesen.

Med det kom hon trea bland de fyra startande och lämnade landslagskollegan Martina Mickos bakom sig.

– Hanna hade lite dålig utgång, men fick en jättebra kurva. Dessutom hade hon bra fart på armarna, det är det hon jobbat med.

Första sträckan

Avslutningsvis fick 16-åringen uppdraget att ta första sträckan i 4 x 400 meter i den långa stafetten. Inför minst 20.000 på läktaren och ett okänt antal i tv-sofforna stod hon sida vid sida med Finnkampens seniorer för tävlingarnas sista gren. Wiss gav svenska Lovisa Lindh en rejäl match, men låg ett par meter bakom inför den första växlingen. Svenskorna gick också i mål först på tiden 3.48,92 medan Finlands tid blev 2.52,25.

Totalt blev det svensk seger i både flick- och pojkländskamp.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Salmén avslutade på par

■GOLF. Anna-Karin Salmén hade blandade framgångar i Ekerum Ladies Master på Teliatouren i slutet på förra veckan. Första rundan gick hon runt på 73 slag, ett över par, medan hon i andra rundan avslutade på hela fem över par. I den tredje och avslutande rundan spelade åländskan dock upp sig och avslutade på par vilket gav en total summa på 222 slag och en 21:a plats.

Vann gjorde Marianne Skarpnord från klubben Moss & Rygge på totalt fyra under par med 212 slag. Två tävlingar återstår på årets Teliatour. (mt)

40 starter i dressyrtävling

■HÄSTSPORT. Gårdagens dressyrtävling hos RK Sleipner samlade 40 starter. Tävlingen var samtidigt första deltävlingen i Ålandscupen 2007-2008. Söndagens största klass, lätt C, vanns av Lydia Byfält på Vallas Emilio. Tvåa blev Josefin Kevin på Kotimäen Hans och trea Ida Nordlund på Trädals Brian.

I klassen lätt B:0 vann Nadja Hellsten på Looove före Nadja Jansén på Santo och Therese Johansson på Chablis.

I de två klasserna på lätt A-nivå var det glest med startande. Av de fyra ekipagen vann Caroline Andersson på Faustino den första klassen före Mia Andersson på Elvira Madigan. I den andra klassen blev resultatet det omvända. (jl)

Dannström femma i Helsingfors

■SEGLING. Det blev en femte plats för Ålands segelsällskaps Oscar Dannström när Helsingforsregattan arrangerad av Brändö Seglare avgjordes i helgen. Ålänningen tävlade i laser standard och samlade ihop totalt 26 poäng.

Vann gjorde Pierre Angelo Collura, LPS på mycket fina fem poäng. (mt)

Rätt tips

Lotto

16, 17, 18, 25, 29, 32, 39

Tilläggsnummer: 6, 30, 38

Vinstprognos: 7/-,

6+1/22.456,10 (9), 6/2.406,00,

5/61,80, 4/14,30.

Tilläggsdragning: 3, 6, 15, 17, 25, 32, 35.

Vinstprognos: 7/-.

Joker

9 6 6 8 2 0 5

Vinstprognos: 7/-, 6/30.969,00

(2), 5/5.432,00, 4/610,90,

3/51,40, 2/11,50.

Viking Lotto

3, 20, 24, 32, 34, 48

Tilläggsnummer: 7, 28

Lyckonummer: 28

Vinstprognos: 6/-,

5+1/9.965,10 (4), 5/984,70,

4/23,20, 3/5,20.

Trav, V75, Uleåborg

I/1, II/9, III/10, IV/7, V/9, VI/6, VII/4

Strukna hästar: II/4,10, III/4,

IV/5, VI/2,10, VII/5

Vinstprognos: 7/692,60 (222),

6/9,20, 5/-.

Stryktipset

121 2XX 21X 1XXX

Vinstprognos: 13/7.100,40 (20), 12/133,50, 11/10,30, 10/2,60.

Godkänd insats när IFK gick på is

ISHOCKEY. Det var dags för IFK Mariehamn att visa var de står. Med fyra matcher på två dagar mot riktigt tufft motstånd skulle alla frågor besvaras. Och svaren de kom.

– När vårt spel fungerar ser det bra ut, säger IFK:s tränare Mikael Rosbäck. Men vår lägsta nivå är alldeles för låg.

Målsättningen med turneringen var att vinna en match och därmed inte komma sist. Detta uppnådde IFK i och med segern i lördags mot Älvkarleby, ett av tre division III-lag från Sverige. Sedan blev det tuffare motstånd. Förlust mot division II-laget Närpes och Säter under lördagen och igår förlust mot Västerhaninge.

– Första matchen spelade vi som jag ville att vi skulle spela, säger Mikael Rosbäck. I den andra matchen mötte vi på svårt motstånd och vårt spel kom helt av sig.

Det var sedan svårt för IFK att hitta tillbaka till sitt eget spel och efter den inledande segern med 6-4 mot Älvkarleby spelade laget ojämnt och tappade lätt fokus. Matchen mot Närpes slutade 1-5, förlusten mot Säter skrevs till 1-6 och mot Västerhaninge slutade det 1-4.

IFK Mariehamns lagkapten

Mats Clemes blev vald till IFK:s bästa spelare mot Närpes och gjorde dessutom lagets enda mål mot Säter. Efter matchen mot Närpes erkände han att de mött ett bättre lag.

– Det var ganska tufft. De var bättre och snabbare i sina spelvändningar och gör mål nästan direkt.

När IFK spelar sitt eget spel handlar det om att försvara sig i egen zon och sedan anfalla med snabba kontrningar. Men när motståndet blir för svårt och tempot höjs är det inte alltid de hänger med. Speciellt på baksidan är alla inte riktigt samspelade och när laget hamnar med fyra man på egen blålinje är det lätt för motståndarna att åka igenom.

Rosbäck påpekar också att de måste lära sig att försvara med hela laget och att det inte bara är backarna som ska ta ett defensivt ansvar.

– Vi håller inte ihop laget och det är för stort avstånd mellan backar och forwards, säger han.

Kämpar för varandra

Samtidigt är IFK ett lag där alla spelar för varandra. De kämpar hela tiden trots att ställningen ibland går mot tennissiffror. Några egentliga stjärnor som sticker ut i mängden har inte laget. Men under helgen visade Christian Aakula att han är en

Bra med hjälp. IFK Mariehamns duktige målvakt Christian Aakula får god hjälp av nummer 26 Daniel Granfors.

bra målvakt och Mats Clemes gjorde även han bra ifrån sig.

– Vi är bra på att spela som ett lag och hålla hela laget på rätt sida. Sedan är det bara in och gröta, säger Mats Clemes.

Mikael Rosbäck vill inte berömma någon enskild spelare men säger att han är mer än nöjd med de nya och unga spelarna som gjorde bra ifrån sig i helgen.

Inriktade på försvar

Av det egna offensiva spelet syntes det inte mycket av. Förutom mot Älvkarleby inriktade sig IFK på att försvara egen zon. En taktik som Rosbäck tror kommer bli en vanlig syn även i serien.

– Vi kan inte mäta oss i teknik mot de andra lagen utan måste spela som ett lag, säger han. Dessutom måste vi få till fler

Bök och stök. IFK inriktade sig på att försvara och ibland lår de med hela laget framför egen kasse. Här försöker nummer 1 Christian Aakula komma bort från tumultet.

backskott när vi har powerplay.

Fram till seriepremiären den 22 september borta mot SoPa ska Rosbäck framförallt titta över formationerna där han räknar med ett par ändringar jämfört med helgens turnering.

Målsättningen är att hålla sig kvar i den övre divisionen.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

FOTO: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

Nya lokaler till unga seglare

SEGLING. Nu får de åländska juniorseglarna äntligen det utrymme de behöver. På torsdagen blev det klart att Åländska segelsällskapet både bygger ett nytt hus samt renoverar det gamla till juniorena. Byggstarten planeras till den 24 september.

Byggandet har varit planerat sedan länge men det var alltså först i torsdags som det avgörande beslutet togs. Vid ett extra föreningsmöte beslutade ÅSS att utbyggnaden blir av och att juniorena får nya gemensamma lokaler. Christian Johansson är med i projektet samt marknadsansvarig för juniorverksamheten.

– Vi kommer att bygga en helt ny huskropp dit vi flyttar bland annat hamnkontoret, servicebyggnader och en mack, säger Johansson. De utrymmen som vi har nu byggs om till juniorverksamheten.

Båtplatser

För närvarande har juniorena 16 kvadratmeter att bedriva sin verksamhet på. De nya utrymmena innebär ungefär 100 ytterligare kvadratmeter.

– På det sättet kan vi få 50

Fasad mot väster. I den nya byggnaden kommer det bland annat att finnas café och pizzeria.

kvadratmeter till båtar och verkstad, säger Johansson. Dessutom blir där plats för sociala utrymmen med samlingsrum där de kan vara mellan seglingar och tävlingar.

De senaste åren har segelsällskapet haft ett enormt uppsving och Johansson hoppas att de nya byggnaderna

ska generera i ännu fler medlemmar. Den senaste tiden har varit nästintill kaotisk med utrustning både lite här och var längs kajen. Dessutom har de varit tvungna att begränsa antalet grupper på grund av platsbristen.

– Ombyggnaden var mer eller mindre ett måste för att

bedriva en verksamhet med 80 juniore, säger Johansson.

Nu ser Christer Johansson positivt på framtiden, både för juniorena och hela klubben. De nya lokalerna ser han som ett led i att bredda sporten och göra den till en del av den åländska sportvärlden.

– Planerna är att fortsatt-

ningsvis få till stånd en bredd som motsvarar många bollsporter, säger han. Vi gör detta för att trygga framtiden för en gammal och anrik klubb.

Den nya byggnaden beräknas stå klar i mitten av maj nästa år.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Seglarjuniorerna är framgångsrika

SEGLING. De åländska seglarjuniorerna visar att de är en tongivande del av verksamheten och att de gjort sig förtjänt av större utrymmen. Senast i raden kan Ålands segelsällskap lägga in tre färsk medaljer till historien.

– Det här är grundtanken med hela verksamheten, säger Gabriella Rönnberg vid ÅSS.

Hela 19 stycken ÅSS:are samt två från Marichamns seglarförening deltog i FM för juniorer nyligen i Lahtis där det totalt fanns 150 jollar med. Tolv av ålänningarna deltog i optimistklassen, vilket var ett rekordantal. Guld i klassen över 13 år tog ålänningen **Markus Rönnberg** som blev tvåa totalt bland samt-

liga optimistseglare.

– Ytterligare två hamnade i topp tjugo, det var **Mikael Berg** som blev tionde och **Jennifer Rundberg** som slutade på en 18:e plats, säger Gabriella Rönnberg.

Ett nytt guld kom i klassen laser 4,7 där tio deltagare fanns med, varav fem ålänningar. Och det var ÅSS:arna som lyckades bäst. **Sebastian Lundberg** seglade hem guldmedaljen med **Måns Lundberg** bakom sig på en silverplats.

– Det var dock ett klassmästerskap eftersom tävlingen inte fyllde FM-kriterierna, berättar Rönnberg.

Viktiga framgångar

Fem i den klassen kom **Marc Biskop**, sexa **Daniela**

Rönnberg samt sju **Linus Jansson**.

– Tävlignarna pågick i tre dagar där första dagen bjöd på lugnt väder. Lördagen var ojämn, det blåste hårt emellanåt med växlande vindar. Även på söndagen blåste det hårda vindar.

Gabriella Rönnberg säger att det här är grundtanken med hela verksamheten, att få med många ungdomar som både trivs och har roligt.

– Då kommer också ofta framgångar naturligt. Föreningen har många medlemmar och förhoppningsvis så gläds de och tar del av hela föreningens och juniorens trivsel och framgångar.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Guldseglare. Markus Rönnberg tog guld i klassen över 13 år när FM i optimistjolle avgjordes. Foto: PRIVAT

Slirig bana på regnigt folktrace

MOTORSPORT. Det var på en blöt och halkig bana som lördagens klubb tävling i folktrace avgjordes. Och i takt med att regnet strilade ner tappade fler och fler bilar fästet.

– Det blir som välling, sa **Mikael Södergren** direkt efter sitt första heat.

Det var slirigt i Vessingsboda i lördags. Bilar i fel körriktning och rökutveckling från motorer. Med andra ord, en helt vanlig dag när det är folktrace tävling.

Tävlingen körs i olika heat och varje förare får poäng

beroende på placeringen. Vid säsongens slut räknas den sammanlagda poängställningen ut och en vinnare utses. För närvarande leder Mikael Södergren i en Volvo 245.

– Det var halt, säger han. Man får vara glad att man kommer runt.

I sitt första heat kom Mikael dock sist. Ett par sladdar och nosen på fel håll gjorde att han snabbt tappade till täten.

I juniorklassen leder 17-åriga **Oskar Segerström**. Han kör en Saab 99 och vann sitt heat.

Rent och snyggt. Lenart Björkman rengör kylaren från lera.

Vad säger du om banan?

– Det sladdar mycket, säger han. Men jag har haft bra fäste.

Men för vissa blir tävlingen kortvarig. **Johan Ölund**, som också är 17 år, kom knappt runt första kurvan förrän bilen tvärt stannade och ett stort rökmoln steg upp från motorn. Det var kylarslangen som hade lossnat och så var det heatet över för Johan. Men han är inte

Klara, färdiga, kör. Mikael Söderberg, i den gul-blå Volvon, leder den sammanlagda poängställningen.

allt för nedslagen för det och berättar om den lilla bit han hann med.

– Det var lite halt. Men det är roligare då.

Bilarna då? Jo, nog gick de att köra, mycket mer ska

man väl inte förvänta för max 450 euro.

Text och foto: JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Sportens kom ihåg

■ **IFK-hockey:** A-pojkarna har föräldramöte torsdag 20.00 i kaféet.

■ **MPF-bowling:** "Höstmöte" på Idrottsgården måndag 14.00.

■ **MLK-tennis:** För er som vill resa till Stockholm och se semifinalerna i Stockholm Open den 13 oktober så är sista anmälningdagen fredag på Bollhalla.

■ **RK Sleipner:** 30+ cup söndag 13.00. Dressyr LC:2 finskt 2000 – LB:0 finskt 2000 – LA:1 finskt 1983 + hoppning 20 – 60 – 80 cm. Cupen = 1 klass dressyr + 1 klass hoppning. Öppen för ryttare 30 år och äldre. Grillmiddag efter tävlingen. Mer info på hemsidan. Anmälan till Sleipner 13418 eller sleipner@aland.net senast onsdagen den 12 september. Frågor till Sleipner el Marina 040-5762396.

■ **SIF, IFF, IFFK-fridrott:** Kom ihåg klubbkampen på Breidan på söndag. Start 15.00, anmälningar från klockan 14.30. Gren: Terränglopp 1 kilometer. Saft och korv.

■ **Åid-fridrott:** DT stav på WHA onsdag 18.30.

■ **IF Fram-fridrott:** Hagarundan arrangeras onsdag 18.00 vid Solbacka, Saltvik. Motions-och tävlingslopp för alla. Startavgift 4 euro för juniorer och 8 euro för vuxna.

■ **Bangolf:** På fredag och lördag 14-15 september går de traditionella Ålandsspelen i bangolf av stapeln för tionde gången.

DART

Klubb tävling, 7 september.

1) Kim Brandt, 2) Anna Johansson, 3/4) Dan-Anders Jansson, 3/4) Ronny Häggblom. 180: Kim Brandt.

SKYTTE

Ålands fiskförädlings vandingspris på älg, 2 september.

20 skott: 1) Håkan Lindroos 150, 2) Stig Sundblom 147, 3) Peter Gustavsson 139. **Jägarklass, 12 skott:** 1) Henrik Gustavsson 79, 2) Bjarne Johansson 76, 3) Dan Mikael Skärén 71.

Frigevär, 10 skott: 1) Peter Gustavsson 62, 2) Stig Sundblom 58, 3) Håkan Lindroos 53.

GOLF

Kalmers Nokia Open, 9 september, Slottsbanan i Kastelholm.

A-klassen: 1) Dick Helén, 2) Johan Lindholm, 3) Niklas Rajamäki.

B-klassen: 1) Randolph Reymers, 2) Hannes Parkinen, 3) Jonathan Klingberg.

ORIENTERING

Nyanbommen, 6 september, Bergsfrysen Dalkarby

Bana A: Cedrik Svenblad JIK 22.10, Madsen Wahlbäck, LUIA, 25.55, Ingegerd Elfberg deltagit.

Bana B: Kjell Dahl, IFK, 21.48, Johan Häggblom, JIK, 33.23.

Bana C: Lena Nyman, JIK, 54.16, Yvonne Branting, JIK, deltagit.

Bana D: Per-Erik Söderlund, IFK, 1.20.07, Kent Häggblom, JIK, deltagit.

Bana E: Lars Janlöv IFK 38.50, Daniel Blomster, IFK, 40.14, Göran Sundblom, PIF, 41.20, Göran Johansson, LUIA, 41.45, Niklas Böling, IFK 43.22, Robert Williams, LUIA, 1.01.10, Emil Sundblom, FUJA, 1.02.55, Sture Andersson, LUIA, 1.08.50, Tor-Olof Blomster, LUIA, deltagit, Tomas Ek, IFK, deltagit, Karl-William Rundberg, deltagit.

FRIDROTT

Castorama, Bengtsböle IP, Lemland. Totalpoäng efter kula, spjut, diskus och slägg.

1) Tom Tommiska, IFK, 2.097, 2) Jesper Wirtanen, IFK, 2.030, 3) Jenny Clemes, HIK, 1884, 4) Rasmus Donner, LIF, 1.81, 5) Karl-Johan Sommarström, FUJA, 1.786, 6) Lucas Mattsson, IFK, 1.669, 7) Andreas Henriksson, HIK, 1.526, 8) Erica Blomqvist, HIK, 1.131.

Koordination. Musse Westerholm visade prov på talang när han snurrade Vendela Sjöberg (till vänster) och Cecilia Lindman samtidigt under dansuppvisningen.

Segerviss. Erica Blomqvist slog Andreas Henriksson i kampen på 100 meter till sistnämndas förtret.

Mitt i prick. Lukas Förström testade på luftgevär uppe på Breidablicks scen. Det blev några tior.

Full fart på kommunens egen dag

Tog i. Sandra Söderman tog i ordentligt när hon fick testa boxercise mot ledaren Helena Martinsson.

IDROTT. Breidablick med omnejd var fyllt av aktiviteter på söndagseftermiddagen när Finströmsdagen arrangerades för 15:e gången. Den här gången var motion och hälsa temat, något som samtliga besökare kunde anamma på olika sätt.

Det är kultur- och biblioteksnämnden i Finström som varje år ordnar en dag vikt för kommunen.

– I år arrangerar vi det i huvudsak tillsammans med fritidsnämnden och en del andra organisationer. Temat är motion och hälsa med friskvård som underrubrik, berättade **Ulla Boman** vid sitt invigningstal.

Hon framhöll hösten som en chans till nystart.

– Det är en tid då det är naturligt att ta nya tag!

Dagen engagerade juniorer, proffs, veteraner och ”allt däremellan”.

– Det visar på mångsidiga Finström, sa Boman.

Full aktivitet

Och visst var det så. Med ledning av **Nina Eriksson** och **Tommy Lundberg** vid mikrofonerna, kunde finströmarerna och andra nyfikna testa på allehanda aktiviteter. I varje vrå pågick något under dagen och besökarna kunde testa på allt från prickskjutning med vattenslang och bordtennis till fystest och friidrott.

På scenen i Breidablick pågick luftgevärsskytte. Där kunde **Kurt Blomqvist** från Finströms jaktvårdsförening dessutom presentera en nyhet.

– Vi flyttar upp till övre våningen där vi får två skilda

Hårt skott. Caroline Sjöblom från Åland United var en av tre som visade tävlade i hur hårt hon kan skjuta.

rum, ett för ungdomar och ett för äldre.

Nya lokaler

Det innebär att föreningen nu inte behöver plocka undan efter avslutad träning, utan får en stationär plats i huset som fått mer utrymme sedan kommunen flyttat till nya lokaler.

– Efter nyår börjar vi träna en gång i veckan här ända fram till våren. Och samtidigt får vi en naturlig samlings- och möteslokal, visste Blomqvist att berätta.

Text och foto:
MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Prickskjutning. Pontus Dahlblom från Finströms FBK hjälpte Jacob Söderman att pricka rätt med vattenslang.

Nöjd. Det blev några strikar för Samuel Andersson som inte var rädd att visa sin glädje.

Grattiskram. Janina Egger (med ryggen till) gratulerar Jenny Lundström som just lyckats slå en strike.

Idel glädje i DUV:s idrottsmästerskap

IDROTT. Regn och rusk stoppade inte den samlade truppen utvecklingsstörda från hela Svenskfinland som i helgen gjorde upp i ett idrottsmästerskap.

– Jag är främst med för medaljerna, säger John Westerholm.

Idrottsmästerskapen för utvecklingsstörda i Svenskfinland inleddes på fredagskvällen med simtävlingar i Mariebad. Mycket lyckat enligt gruppen med ålänningar som Nyans utsända pratar med.

– Det var bra, jag fick ju brons, säger Erik Weyand.

Lika bra gick det för John Westerholm, som däremot framhåller Daniel Lindholms insats:

– Han fick silver!

”Väldigt vått”

De tycker inte de tillresta motståndet det varit särskilt hårt.

– Nä, de är sådär... vi är bättre, intygar trion.

På lördagsmorgonen gick samtliga i en samlad parad till Wiklöf Holding Arena där friidrottstävlingar tog vid i ösregnet.

– Det var bara härligt, säger Erik.

– Nja, det var väldigt vått. Det kändes väldigt olustigt ibland, det blev lite för mycket regn, tillägger John.

Bekvämare hemma

Inför tävlingarna har några av dem tränat extra bollkastning och löpning i skolan. De senaste åren har tävlingarna hållits i riket, men i år var det alltså De Utvecklingsstördas Völ på Åland som stod värd.

– Det är lite bekvämare att ta sig till platserna här när man hittar. Det blir lätt rörigt när man är borta och allt tar mycket mer tid, säger John.

Tävlingarna avslutades med bowling i Idrottsgården innan det dukades upp för avslutnings-supé på hotell Arkipelag.

– Det blev jättebra, vi hade väldigt roligt, säger verksamhetsledare Susan Enberg vid DUV Åland.

Dubbelt guld

Hon framhåller särskilt hemmaidrottaren Ulla-Britt Karlsson.

Lyckat. Det blev flera medaljer för ålänningen i den finlandssvenska DUV-kampen. Från vänster Samuel Andersson, Simona Slentneryte, John Westerholm, Daniel Lindholm och Erik Weyand.

– Hon vann både bowlingen och femkampen för damer, så hon blev dubbel guldmedaljör!

Idrottsdagarna arrangerades i samarbete med idrottsförbundet, motionsförbundet och ÅID:s simsektion. Hjälpte till gjorde också elever från linjen idrott och hälsa vid Ålands lyceum, herrar från Mariehamns Rotary samt föräldrar och anhöriga.

– Vi vet inte var tävlingen går nästa år, men vi ska börja träna och stå på pallen vid alla grenar nästa år, säger Enberg med ett skratt.

Applåder. Jeffrey Blomqvist applåderar sig själv efter en väl genomförd bowlingserie.

Spännande. Anna Sundström väntar spant på hur klotet ska träffa kägglorna i andra änden av banan.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Fotboll									
Division II									
EIF-KaaPo									0-4
VG-62-GrIFK									1-2
PoPa-IFFK									0-0
SoVo-P-lirot									2-1
FC Espoo-SalPa									1-3
Masku-MuSa									1-0
GrIFK	20	15	0	5	49-26	45			
PoPa	20	12	8	0	45-15	44			
KaaPo	21	13	1	7	50-18	40			
SalPa	21	11	3	7	39-21	36			
KOO-VEE	20	11	3	6	27-26	36			
FC Espoo	21	8	4	9	31-34	28			
EIF	21	8	3	10	31-37	27			
VG-62	21	8	3	10	25-35	27			
P-lirot	21	7	5	9	28-30	26			
LoPa	20	8	2	10	27-38	26			
IFFK	21	5	7	9	22-30	22			
SoVo	21	5	3	13	16-49	18			
MuSa	21	4	5	12	18-32	17			
Masku	21	4	5	12	20-37	17			

Följande matcher: **må 10.9** LoPa-KOO-VEE, **to 13.9** P-lirot-PoPa,

Fotboll									
Division III									
TPK II-HIK									1-1
FC Boda-VG62 II									0-0
SCR-Wilpas									2-1
TuTo-LTU									11-0
ÅIFK-JyTy									10-0
ÅIFK	19	16	2	1	101-14	50			
TuTo	19	13	4	2	61-16	43			
LTU	20	12	4	4	48-42	40			
FC Boda	20	9	5	6	39-27	32			
VG62 II	20	8	5	7	27-37	29			
TPK	20	8	3	9	36-36	27			
PIF	20	7	4	9	30-33	25			
Wilpas	20	6	6	8	25-34	24			
SCR	19	5	5	9	23-36	20			
JyTy	19	5	4	10	28-54	19			
HIK	20	2	7	11	20-52	13			
TPK II	20	1	3	16	15-72	6			

Följande matcher: **ti 11.9** SCR-JyTy, ÅIFK-TuTo,

Fotboll									
Division IV									
SIF-RP-67									1-1
Lie-MynPa									2-0
Lie	19	17	1	1	73-13	52			
KaaPo II	19	17	0	2	87-30	51			
SIF	19	11	2	6	40-24	35			
RP-67	19	9	4	6	48-28	31			
KaaRe	19	9	0	10	48-44	27			
PIPS	18	8	2	8	38-45	26			
UPK	18	8	2	8	30-38	26			
TuWe	19	6	4	9	34-34	22			
Ponteva	19	6	3	10	44-57	21			
MynPa	19	5	6	8	30-44	21			
PaiHa	18	2	0	16	23-72	6			
PIF II	18	2	0	16	25-91	6			

Följande matcher: **ti 11.9** Ponteva-Pai-Ha,

Fotboll									
Division IV, damer									
Storvreta IK-IFK Mariehamn									0-0
Upplands-Ekeby IF-Bålsta FF									0-1
Gamlis FF	15	15	0	0	85-10	45			
Upplands-Ekeby IF	16	11	2		344-20	35			
Storvreta IK	16	10	2	4	35-19	32			
IFK Mariehamn	16	7	4	5	27-24	25			
BKV Norrtälje	15	6	2	7	29-28	20			
IF VP Uppsala	15	4	4	7	24-39	16			
Gräsö IF	15	4	3	8	26-45	15			
Knivsta IK	15	3	3	9	18-37	12			
Bålsta FF	16	3	2	11	23-52	11			
Östhammars SK	15	3	0	12	13-50	9			

Följande matcher: **sö 9.9** Knivsta IK-Gamlis FF, Östhammars SK-IF VP Uppsala, BKV Norrtälje-Gräsö IF,

Fotboll									
Division V, damer									
Strömsbergs IF-Mänkarbo IF									3-2
Skyttorps IF-Norrskedika IF									1-2
Tobo/Örbyhus FF-FC Åland									2-1
Strömsbergs IF	13	9	2	2	34-18	29			
Österlövsta FF	12	6	5	1	24-11	23			
Norrskedika IF	12	7	2	3	34-23	23			
Skyttorps IF	13	5	1	7	26-23	16			
Tobo/Örbyhus FF	13	4	4	5	21-23	16			
FC Åland	13	5	0	8	42-38	15			
Alunda IF	12	4	2	6	34-30	14			
Mänkarbo IF	12	1	2	9	14-63	5			

Följande matcher: **lö 15.9** FC Åland-Österlövsta FF, Mänkarbo IF-Tobo/Örbyhus FF,

Sliten Sjölund på väg mot EM

FOTBOLL. En poäng borta mot Serbien. Nu väntar en tuff match mot Polen på onsdag. Vid seger har Finland och Daniel Sjölund goda chanser att kvalificera sig till EM nästa år.

Efter en tuff match mot Serbien i lördags är Daniel Sjölund ledig ett par dagar. Det gäller att ladda om batterierna inför den viktiga matchen mot Polen på onsdag. Kroppen måste återhämta sig både fysiskt och psykiskt.

– Men det känns bra, säger Sjölund. Jag är lite sliten i benen men vi fick ju med oss ett hyfsat resultat. Vi gick in för ta poäng och det gjorde vi. Nu är det bara tre poäng som gäller på onsdag.

Sjölund spelade hela matchen på vänsterkanten och hade det tufft i matchens inledning. Serberna anfall frekvent på sin högerkant och försökte utnyttja det faktum att Sjölunds lagkamrat från Djurgården, **Toni Kuivasto**, spelade sin första match som vänsterback.

– Under första halvleken körde de på med full fart men efter hand tröttnade de och tempot sänktes. Efter det hade vi ganska hyfsad kontroll.

Matchen innehåll inte många målchanser och Fin-

land inriktade sig på ett lågt försvarsspel med snabba kontrningar. De skapade även några halvbra chanser och alla närmast var **Jonathan Johansson**.

Tufft på onsdag

Nu väntar gruppledarna Polen på onsdag. Polen som spelade 2-2 borta mot Portugal och som leder grupp A med två poäng före Finland.

– En tuff match igen men vi behöver vinna på hemmaplan, säger Sjölund. Det är ett bra lag och vi måste spela disciplinerat.

Trots att Sjölund fick spela 90 minuter i lördags är han inte säker på någon startplats på onsdag. Men med tanke på framgångarna med Djurgården känner han ett ökat förtroende från landslagsledningen och hoppas givetvis på en plats i elvan.

– Från att knappt vara med i truppen till att spela från start så är det klart att jag känner förtroende. Det är i klubblaget man visar att man ska spela i landslaget. Svensk fotboll har gått framåt och det hjälper mig också, säger han.

Sneglar mot kontinenten

Samtidigt som Finland är på väg att överraska i EM-kvalet leder Djurgården Allsvens-

Från start. Daniel Sjölund gick in i öppningselvan mot Serbien och hopas förstås på nittio minuter speltid även mot Polen på onsdag. Foto: EDVARD SJÖBERG

kan. Och detta mycket tack vare Daniel Sjölund som i år tagit steget ut till att vara en av ligans bästa spelare. Kan-ske är det dags för Sjölund att kika mot de större ligorna i Europa.

– Jag vill ta ett steg till i min karriär, säger han. Samtidigt trivs jag otroligt bra i Stockholm och har två år kvar på mitt kontrakt. Just nu är det bara att tuta och köra.

På onsdag klockan 19.00 är

det dock först dags för finska landslaget att ta ett enormt kliv och kanske börja kika på arenorna i Österrike och Schweiz.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Oinspirerat Hammarland satsar på toppen i fyran

TPK II	1
HAMMARLANDS IK	1

FOTBOLL. Det var ett avslaget Hammarlands IK som i lördags mötte TPK2 på bortaplan. SC Raisio vann nämligen sin match i fredags och spelade därmed bort HIK:s alla chanser att stanna kvar i trean. Nu får HIK istället rika in sig på spel i division fyra nästa år.

Det började ändå bra för Hammarland och redan efter två minuter gav **Fredrik Appel** laget ledningen med 1-0. HIK fortsatte sedan spela bra i 20 minuter och det såg ut som om det skulle bli en promenadseger mot tabelljumbon TPK2.

Men ur ingenting lyckades TPK2 kvittera i den 22:a minuten och då var det som om luften tog slut för Hamma-

landsspelarna. De fortsatte visserligen att kämpa men inspirationen fanns inte.

– Det kändes som om killarna hade gett upp och att loppet var kört, säger HIK:s tränare **Thony Danielsson**.

Bristande motivation

Redan innan helgens matcher såg det tufft ut för Hammarland. De behövde förlita sig på andra resultat och när dessa inte gick vägen tappade laget all motivation. Nu återstår det två matcher av säsongen som för HIK:s del saknar nästan all betydelse. Målet nu är att inte komma sist.

– Den här matchen återspeglar ganska bra hela säsongen som varit lite stolpe ut. Nu ska vi gå ut och spela de sista matcherna så avslappnat som möjligt och göra vårt bästa, säger Danielsson.

Motivationen försvann nog redan förra matchen hemma

mot SC Raisio som HIK förlorade med 1-2. Danielsson sa då att det bästa för Hammarland nog hade varit en omstart i fyran och få kriga lite i toppen. Efter lördagens match är han inne på samma spår och säger att det är ett väldigt ungt lag som behöver mer rutin.

Alla stannar

Trots att nedflyttningen är klar har klubben inte börjat planera något inför nästa säsong. De ska spela färdigt de här sista matcherna och sedan ska de ha möte där de planerar framtiden.

– Vi har haft några spontana samtal och det verkar som om alla ska fortsätta, säger Danielsson.

Nästa match för Hammarland är hemma mot Vilpas den 15 september.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Oavgjort på Sportkila

SUNDS IF	1
RP 67	1

FOTBOLL. Sunds IF fick en poäng med sig efter lördagens hemmamatch i division IV mot RP 67. Tom Göstas gjorde SIF:s enda mål för dagen.

SIF hade inför lördagens match ett fint facit med sig från höstomgången, sex vinster på sju spelade matcher. RP 67 som stod för motståndet låg inför matchen fyra poäng efter och är därmed det lag som SIF främst krigar med om tredjeplatsen i tabellen.

Lördagens match blev också en jämn tillställning. I första halvlek hade SIF det mesta spelet och redan efter några minuter fick de en bra chans då **Jimmy Sundman** blev nerdragen en bit utanför målområdet och **Conny Laaksonen** sköt frisparken i ribban.

35 minuter in i halvleken gjorde SIF sitt första och enda mål för dagen. Tom Göstas var framme på en retur och 1-0 var ett faktum.

Ett par minuter senare hade Jimmy Sundman ett skott på mål som RP 67:s målvakt räddade med en fin benparad.

Kvitterade

I andra halvlek var det RP 67 som tog över spelet allt mer. 23 minuter in i andra halvlek lyckades de också kvittera, **Markus Mikkola** fick på ett skott som gick via stolpen i mål.

Efter kvitteringsmålet fortsatte RP 67 pressa men utan resultat. 1-1 stod sig matchen ut och SIF fick en poäng med sig. Laget ligger alltså fortfarande fyra poäng före RP 67 på tredjeplats i tabellen, med tre hemmamatcher kvar att spela.

Värt att nämna är också att SIF verkar ha fått en egen hejklack. Trots ihållande regn hejade några unga pojkar tappert fram hemmalaget hela matchen igenom.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Conny Laaksonen
Tom Göstas

Missade chanser fällde FC Åland

TOBO/ÖRBYHUS FF	2
FC ÅLAND	1

FOTBOLL. Vid en seger mot Tobo/Örbyhus hade FC Åland avancerat ett par platser i damernas division V. Nu blev det inte riktigt så och istället ryckte Tobo/Örbyhus.

– Vi var bättre i första halvlek och skapade flest chanser, säger FC Ålands tränare **Bo-Erik Sandell**. Men sedan fick de ett skitmål och tog ledningen. FC Åland hade många

chanser men var inte tillräckligt effektiva och när laget i andra halvlek drabbades av en utvisningen tappade de allt spel. Inte helt oväntat kom då även 2-0 målet.

Lisa Klingberg kunde dock genom ett snyggt skott i kryss från 20 meter reducera i slutet av matchen. FC jagade förgäves en kvittering i slutminuterna med 2-1 stod sig matchen ut.

Nästa match spelar FC Åland hemma mot Överlövsta FF den 15 september. (jl)

RIKSNYTT

Vill utreda rösträtt för 16-åringar

HELSINGFORS. Kultur- och idrottsminister **Stefan Wallin** vill utreda möjligheten att ge 16-åringar rösträtt i kommunalval. Wallin skrev om frågan i sin kolumn i fyra finlandssvenska dagstidningar på lördagen.

Wallin, som har ansvar för ungdomsfrågor i regeringen, vill lyfta upp frågan då utvecklingsprogrammet för ungdomspolitik utarbetas.

– Målet är unga med ett aktivt medborgarskap, skriver Wallin.

Wallin skriver att frågan inte är enkel och att en eventuell rösträtt för 16-åringar kräver en grundlig undersökning. Om man efter utredningen beslutar att sänka åldersgränsen för rösträtt i kommunalval kunde beslutet fattas av den regering som tillträder efter nästa riksdagsval. Då skulle en sänkning av rösträttsåldern bli aktuell tidigast i kommunalvalet 2012. (FNB)

Kvarkens skärgård del av världsarvet

■HELSINGFORS. Kvarkens skärgård invigdes till världsarvsobjekt av president **Martti Ahtisaari** på lördagen. Området upptogs på Unescos lista för världsarv för ett år sedan som första naturobjekt i Finland.

Kvarkens skärgård togs med som en komplettering till Höga Kusten i Sverige som redan finns på världsarvslistan. Landhöjningen efter istiden syns bra i området och landskapet är geologiskt värdefullt. Isen drog sig tillbaka från Kvarken för cirka 10.000 år sedan och lämnade efter sig tvättbrädesmoräner, flador och glosjöar.

Lördagens invigningsfestligheter kulminerade i dans på Replotbron.

Kvarken är det sjätte världsarvsobjektet i Finland. De andra är Sveaborg, gamla stan i Raumo, den gamla kyrkan i Petäjävesi, Verlas fabriksmuseum i Jaala och gravrösen från bronsåldern i Sammallahdenmäki. Syftet med listan är att skydda kultur- och naturarvet i hela världen. (FNB)

Stora skillnader i bilförsäkringar

■HELSINGFORS. Komplicerade bonussystem och stora skillnader i pris gör det svårt att jämföra frivilliga bilförsäkringar. Också till innehållet skiljer sig försäkringarna allt mer från varandra. Bilägarna har många alternativ att välja mellan, eftersom nio olika försäkringsbolag erbjuder frivilliga bilförsäkringar.

En jämförelse av försäkringarna försvåras också av att försäkringsbolagen använder sig av olika vokabulär. Konsumenten förstår kanske inte alltid vad man pratar om.

– Särskilt när det gäller bonus bör man se upp och ta reda på vilken summa man utgår från när de räknas ut, säger sektionschef **Leena Snellman** vid Konsumenternas försäkringsbyrå.

Bonus handlar om en viss rabattprocent som man kan få på försäkringen. Snellman påpekar att inget bolag räknar ut rabatten på basis av försäkringens totala pris.

Konsumenternas försäkringsbyrå har precis blivit klara med sin nyaste försäkringsjämförelse. (FNB)

INSÄNDARE

Möjlig hausse för åländska bönder?

■Något är fundamentalt fel när lammsteken som erbjuds till påsk i våra affärer till övervägande del kommer från Nya Zeeland eller att vi importerar äpplen från Argentina. Man brukar i miljösammanhang tala om åksjuk mat.

ÅCA levererar nya flaggskepp som ABC-surmjölk och Bomarsundsost. Vi har utmärkta flingor och gryn från Överängs kvarn, hemvetemjöl från Odlarringen, svartbröd förstås, inläggningar från Gottbygott, Lasses olika senapssorter, åländska äpplen: aroma och discovery, prima morötter, potatis, lök och jordgubbar, delikata uppstickare som sparris och havtorn och förhoppningsvis i framtiden exklusiv åländsk tryffel som har möjlighet att slå den franska i både kvalitet och smak. Rökt och inlagd fisk

från Fiskkojan och bröderna Bergman, lammkorv från Dahlmans och färskost från Skimra gård, nötkött från Bolstaholm, Stallhagens olika ölsorter, äppelvin och Älvados.

Lokal och hållbar livsmedelsförsörjning med närproducerad och ekologisk mat är samhällsutveckling!

Konsumenterna blir mer medvetna och ställer krav på både produkter och producenter.

Det finns två stora konsumenttrender när det gäller mat, den ena är billig, likriktad stordrift och den andra är småskalig, ekologisk närproducerad. Åland kan aldrig konkurrera med volymer. Den åländska konkurrensfaktorn är kvalitet och kunde i ännu högre grad bli ekologisk.

En saluhall centralt belä-

gen i Mariehamn skulle vara ett utmärkt komplement för handeln. Ålänningarna skulle få ett ställe där det garanterat fanns närproducerade och ekologiska produkter. De åländska bönderna skulle få ett självklart marknadsföringsställe utan så många mellanhänder och därmed möjlighet att få ut ett bättre pris.

Där skulle finnas utrymme för delikatessaffärer som Signes Ost- och delikatess och Puneh Oriental. Saluhallen skulle gå i bräschén för marknadsföringen av åländska råvaror och produkter. Ett gemensamt projekt med åländska formgivare skulle ta fram attraktiva vardags- och gåvoförpackningar.

Mat- och restaurangintresset har exploderat. Skärgårdssmak har uppnått ett välförtjänt renommé och

det är på det viset Åland borde marknadsföra sin mat: skärgårdsprodukter med hög kvalitet.

Äpplen som säljs på torget i Vasa marknadsförs med att dom är just åländska, priset på den åländska purjolöken på Stockmans är mer än tredubbel mot vad odlaren får och restaurang Savoy i Helsingfors, som är en av Finlands finaste, har saftig åländsk lammfilé på menyn.

När det gäller själva placeringen av en saluhall är alkotomten en favorit. Man kunde bygga ett nytt, attraktivt hus med flera våningar, gärna bostäder och själva saluhallen och Alko i bottenvåningen. Alko kunde specialisera sig på ekologiska viner.

Den kombinerade saluhallen/huset skulle vara mycket inbjudande och tilltalande

arkitektoniskt. Ett sådant koncept skulle ha många synergieffekter: för Mariehamn, för torghandeln, för bönderna, för ålänningarna men en saluhall har också alla möjligheter att bli ett självklart turistmål. Tänk vad självklart det är att inhandla lokala specialiteter när man själv reser.

Jordbruket och matproduktionen står för ca 70 procent av övergödningen och nedsmutsningen av Östersjön. Ett sätt att minska belastningen är att övergå till ett hållbart jordbruk. Klimatfrågan och Östersjön är intimt förknippade - det behövs uthållig energi på flera sätt för att nå framgång i de här frågorna. Det finns många utmaningar men ännu fler möjligheter!

Katrin Sjögren (lib)

Familj och social välfärd på Åland och i EU

■Själv har jag funderat på de som säger att ”vi skall bevara välfärden”. Om de själva någonsin varit riktigt utan pengar en längre tid, fattiga?

Om de behövt fundera på kostnaderna för maten eller på om de har råd att behålla sin bostad! Ungdomar och gamla, arbetslösa, barn och hushåll med ensamstående föräldrar är mest utsatta. Och andelen av människor som lever i fattigdom på Åland är ca 3500 eller 13.1 % Enligt ÅSUB 2005.

Gränsen till fattigdom går på 11.024 euro /år på Åland. Dock skall noteras att många barnfamiljer tack vare de skattefria barnbidrag, bostadsbidrag och utkomststöd, lyfts över fattigdomsgränsen. Några euro mera lyfter dig över en statistikgräns men i praktiken utgör det ingenting på årsbasis.

I EU är siffran över 60 mil-

joner totalt eller 18 % av befolkningen, hälften av dessa lever i en långsiktig fattigdom. Portugal är sämst med 23 % som lever på mindre än 60 % av landets medelinkomster och Danmark har statistiskt sett minst fattiga i EU med 8 %.

När det gäller social välfärd och familjepolitik så beslutas de flesta frågor själva av EU:s medlemsländer och skillnaderna är stora. Det sociala systemet inom EU ses internationellt som den Europeiska välfärdsmodellen och är relativt välutvecklat för människor som behöver utkomststöd. I samband med arbetslöshet , invaliditet, ålderdom, förlust av maka eller förälder, föräldraledighet, och dålig hälsa.

EU är inriktade på att samordna medlemsländernas socialförsäkringssystem, inte på att jämställa dem. Den stora frågan är nu om EU bör spela en större roll i att

utveckla familjestrategier, stöd till barnfamiljer med tanke på att födelseantalet sjunker och den åldrande befolkningen väntas stiga med: 55-64 år 25 % - 2030 och att åldersgruppen 60-79 år 2050 väntas utgöra en fjärde del av hela EU:s befolkning.

Att befolkningen blir äldre i medeltal innebär inte bara att det blir brist på arbetskraft, utan även hårt belastade socialförsäkringssystem och pensionssystem. På Åland sker nu en folkökning, Mariehamn + 128 och landsbygden + 63 första halvåret 2007.

Endast skärgården minskar -2 . Men många skärgårdsungdomar bor trots att de är skrivna i sin hemkommun i Mariehamn eller på annan studieort vilket utgör att vintertid är befolkningsunderlaget i skärgården mindre än det faktiska antalet mantalskrivna.

Tyngdpunkten bör läg-

gas på livslångt lärande, att anpassa utbildningssystemen efter arbetslivets behov och utveckling, och höja sysselsättningen för Äldre arbetskraft. Finland var tidigt ute med att erbjuda befolkningen att jobba till en högre pensionsålder. Kvinnorna som lever i ett hushåll med dubbla inkomster, där båda jobbar, skjuter upp barnafödandet och detta ger enligt viss expertis dagens låga födsel antal. EU:s sysselsättningsgrad för kvinnor i arbetsför ålder är ca 55 %.

Som ett led i att skapa en mera omfattande arbetsstyrka i hela EU fokuseras nu arbetet på att förbättra barnfamiljernas liv. Balansen mellan arbete och fritid, allt detta för att förbättra ekonomin i hela Europa. Jämställtheten inom EU är ingen ny tanke, Icke-diskrimineringsprincipen i EU är från Romfördraget 1957, som hela EU bygger på,

och EU lagar som förbjuder diskriminering på arbetet, ras, kön, etniskt, religion, handikapp, ålder eller sexuell läggning har införts.

Dagens nyckelfrågor för Unionen är klyftan mellan kvinnor och män, arbetslivsbalansen och trafficking. För Ålands del måste antalet arbetsplatser i skärgården ökas, skatterna för verksamhet i skärgården kraftigt reduceras. Bidrag för ensamstående föräldrar med begränsad utkomstmöjlighet höjas.

Dagiskostnader minskas och platser ökas. Bostadsbidrag för samtliga låginkomsttagare måste höjas. Genom ökad sysselsättning kan fattigdomen utrotas och därmed inkomstklyftorna överbyggas.

Mikael Erickson (c)
Källor: ÅSUB och ECC-mötesbilagor.

Öppet brev till Ålands Miljöservices styrelse

■Jag blev befriad från MISE avgiften på Kökar när jag blev Mariehamnare

Jag vill ha ett klargörande från er angående följande frågor som gäller mej personligen och min familj och även grannar angående sophanteringen och kostnaderna för denna hantering.

Jag var tidigare skriven på Kökar och min fru och barn är skrivna i Mariehamn min fru arbetar och vi har barn som går i skola i Mariehamn. Vi hyr en lägenhet där och betalar till Mise förhöjd hyra med 10€ månad. Vi blev debiterade för bostaden på Kökar och skulle därmed betala dubbla avgifter för vårt hushåll vilket jag redan påpekat till er. Jag själv var pensionär och vistades både i Mariehamn och på Kökar jag och min familj använde och

använder fortfarande huset på fritiden.

I protest mot dubbla avgifter mantalsskrev jag mej i Mariehamn den 20 april i år och meddelade till er att jag bytt mantalsort. Jag blev även befriad från avgiften på Kökar när jag blev Mariehamnare.

Nu har jag fått en faktura för tiden (1.1.2007 – 31.5.2007 som innehåller både MISE Bas och MISE Depå) för den tid som jag var skriven på Kökar. Jag vill påpeka att fakturan är felaktigt dels är det oklart om den är laglig, dels är tiden fel, dels är den motstridig mot era egna uppgifter om att på Kökar där sopmärken fortfarande används skall igen depåavgift betalas.

Systemet fortsätter även 2007 (depåavgiften skulle

dras av från fakturan) och dom som redan har betalt depåavgift för 2006 skulle utjämnning ske vid fakturering för 2007 Är det så att samma misstag har begåtts på bara min räkning eller är det flera på Kökar som blivit fakturerade depåavgift för 2007 eller har det blivit någon förändring med sopmärken på Kökar?

Nu har förhållandet för min del ändrat till den del att jag den 21 maj genom ett tragiskt dödsfall blev lagtingsman vilket ger att genom utskottsarbeten och lagtingsarbete i Mariehamn har jag mindre fritid och följaktligen är jag mindre i Kökar och mera i Mariehamn än tidigare.

Enligt uppgift från er så är det: ”Ur avfallshanteringssynpunkt är Kökar och Mariehamn medlemmar i samma kommunförbund så

det är inte någon skillnad var du är skriven eller bor” Vad är då skillnaden annat än mantalsskrivningsort i mitt fall? Jag blev ju befriad från dubbel avgift när jag blev Mariehamnare. Och vad är då skillnaden för alla som t.ex. är skrivna i Kökar och måste ha en lägenhet i Mariehamn? Dom bor ju inte där! Ändå betalar dom dubbel avgift.

Min första fråga är: Om jag nu skriver mej tillbaka till Kökar min familj är fortfarande skriven i Mariehamn och jag arbetar i Mariehamn som lagtingsman invald till stor del av Kökarbor och vistas på Kökar på fritiden. Vad är det då som ändrar ur avfallshanteringssynpunkt? Måste vi t.ex. lägga våra sopor i skilda påsar? Det måste ju vara skillnad på soporna om

det är skillnad på mantalskrivningsort? Och vilken förändring blir det i faktureringen?

Min andra fråga är: om det inte är ur avfallshanteringssynpunkt vad är det då jag skall betala för? Kan det vara någon sort av regionalpolitik att alla borde vara skrivna i Mariehamn och skärgården vara för fritidsboende eller??

Min tredje fråga är: Enligt något reportage i tidningen fick Mises styrelse i uppdrag från vårstämman (medlemskommunerna) att se över avgiftssystemet (Pensionärer, dubbelbetalningar mm) blir det några förändringar för ett rättvisare system? Och när blir höststämman?

RENHÅLLNINGSOBJEKT 22243
Leo Sjöstrand

Några förslag för maritima Mariehamn

■ **Jag är glad för** initiativet att Mariehamn skulle få en mera maritim prägel.

När jag som ung skolelev på 80-talet för första gången besökte Mariehamn blev jag så besviken att Mariehamn bara var en "vanlig stad". Jag hade väntat mig mycket mera "sjö och hav-känsla". Än idag saknar jag den maritima prägeln och jag saknar även i viss mån känslan av att vi är en turistort. Jag tror inte att den genomsnittliga besökaren reagerar så mycket på vilken färg bänkarna har utan det behövs mer konkreta saker.

■ **Om plats fanns** kunde det redan i Västra hamnen finnas en rad med röda

Nya Åland i torsdags.

sjöbodar med försäljning åtminstone sommartid. Likaså vid torget kunde någon skapa lätta, flyttbara "kulisser" av sjöbodar till de trogan torgförsäljarna som är så viktiga för stämningen i staden.

■ Det röda "tåget" som tuffar runt i staden kunde byg-

gas om så att vagnarna liknar till exempel snipor.

■ Gamla träbåtar kunde fyllas med blommor och placeras på passliga platser, åtminstone vid stadens infarter som ett välkomnande inslag.

■ Det är bra att det finns ett lekskepp vid Lilla Holmen. Ett liknande borde finnas vid torget.

■ Jag blev besviken då Sittkoffs galleria stod färdig och den såg ut som en galleria i vilken stad som helst. Jag skulle önskat att varje butiksentré fick en kuliss av sjöbod och att hela gallerian skulle få detaljer av nät, tjärdoftande tunnor, osv. Hoppas något av detta går att åtgärda.

Observatören

Polis, polis till skärgård pliis!

■ **Det är redan** länge sedan som jag skrev min första insändare om att vi behöver polis till skärgården. Efter det har landskapsregeringen tillsatt en arbetsgrupp för att utreda hur en skärgårdspolis skulle fungera. Jag skulle tro att den arbetsgruppen är färdig med arbetet nu.

Vad ledde det till? Har landskapsregeringen tagit ställning till utredningen?

Vi önskar att polisen också kunde fungera i preventivt syfte och inte bara tillkallas när något redan skett. Vi såg i somras i samband med Tors-holma-festen att vi inte ens får hit polis fast det skulle behövas. Jag kan ge er ett gratis råd, landskapsregeringen.

I **skärgården** finns säkert behov för arbetsplatser. Därför kan man ingå lärlingavtal

med arbetslösa skärgårdsbor och utbilda dem till poliser. Man kan hyra in sig i kom-munkansliet i varje kommun för att få en liten polisstation.

Kom inte och säg att detta är en dålig idé förrän ni kan komma med ett bättre förslag. Det måste ju vara en mänsklig rättighet att känna sig trygg i sin hembygd. Nu börjar jag faktiskt tröttna!

Nina Smeds (lib)

Inte rolig läsning

■ **Att läsa** det Eva skrev i Messa Nyan-spalten är inte roligt.

Citat: "Jag efterlyser lite mer empatiskt bemötande ifrån Socialtjänsten inom Psykiatrin gentemot de anhöriga till psykiskt sjuka. Sätt patientens väl och ve i främsta rummet och stöt inte bort de anhöriga, som

försöker vara till hjälp och engagerar sig för en sjuk anhörig. Att skuldbelägga och klandra en anhörig, som redan är hårt drabbad av den tragedi som det innebär när ens enda syskon är obotligt psykiskt sjukt sedan länge, är enormt kränkande och meningslöst. Lite barmhärtighet kanske, någon? Eva"

Är det verkligen meningen att socialen skall klanka ner ännu mera på de anhöriga? Nej, socialen skall stöda och stötta de drabbade, men tyvärr så förstår de inte hur det är och i vilken situation man befinner sig i.

"En som vet"

Serviceguiden

Kylaren behöver service. Klacken på stöveln har lossnat. Ett säkrare lås i dörren. Parkett skall vi ha i sovrummet. Hjälp med städningen för ordning i tillvaron. Belysning i trädgården skulle vara fint. En fondvägg målad i en häftig färg! ...

Företagare - visa att du finns!

Kontakta vår annonsavdelning så hjälper vi dig med utformningen av Din annons. Telefon 23 444, fax 23 450, annonsavdelningen E-post: annons@nyan.ax

Nya Åland ★★

Vi finns till Din tjänst – när Du behöver oss!

Arbetskläder • Arbetskläder • Skyddskläder • Fritidskläder ÖPPET: Vard. 9.15 – 17.00 Lörd. 10.00 – 13.00 TEL. 15 561 SNICKARBYKAN Ålandsvägen 35	Arbetskläder • Yrkeskläder • Arbetsskor • Skyddsartiklar Även svetsmaterial, smide och svetsning BLÅKLÄDER Knegur'n GODBYVÄGEN 21, tel/fax 14 587 Öppet: må-to 8-17, fr 8-16, lö 10-13	Bilverkstad OLJEBYTE med Castrol MOTORTEST HJULINSTÄLLNING -balansering Auktoriserad märkesverkstad SOS SERVICE Dalbo. Tel 13 055	Elinstallationer ELINSTALLATIONER & återförsäljning av ELMATERIAL Wäge & Co Godbyvägen 5. Tel. 23 002	Elinstallationer ★ elinstallationer ★ försäljning av elmaterial Harrys Elverksgatan. Tel. 14 100 mån-fre 8-17, lör 10-14	Elmaterial Elmaterial-försäljning - kabel - strömbrytare - eluttag m.m. KALMERS Måndag-fredag 8-17 Elavdelningen. Tel. *12 012
Kylarservice BIL- & TRAKTOR-KYLARSERVICE Reparation eller byte av celler Bil & Delar NYA & BEGAGNADE DELAR GRÖNBACKA Tel: 018-31 363 FAX: 018-31 976	Låssmed • LÅS • DÖRRSTÄNGARE • KASSASKÅP • BESLAG • GRAVERADE DÖRRSKYLtar • OLIKA TJUVLARM Ålands Lås & Järn Skarpansvägen 28. Tel. 15 640	Städning Vi hyr ut: Städmaskiner Ångmaskin Inomhus skylift, smidig, 4 m lyfthöjd Byggsställning, inne/ute, ca 6 m arbetshöjd Johansson STÄD Tel/fax.....32 715 GSM.....0400 529 551 e-mail: jstad@aland.net	Verkstäder Vi fixar alla slags elfel, t.ex. generatorm, startmotorn, batteriet eller belysningen. KALMERS Verkstaden. Tel. *12 012	Vindrutor VINDRUTOR och övriga bilglas Bil & Delar NYA & BEGAGNADE DELAR GRÖNBACKA Tel: 018-31 363 FAX: 018-31 976	VVS-Service ★ Försäljning ★ Rörintallationer ★ Ventilation ★ Oljebrännarservice ★ Projektering ★ Asbestsanering BOMANSON & CO TEL. *23 400 LÖRDAGSÖPPET kl. 9-13

Övrigt

Simon Björklund Ab
Gsm 040 585 1237

28 m

Boka redan nu!
SLÄPLIFTAR UTHYRES
BOMLIFT UTHYRES
SANDBLÄSTRING
MÅLNING

Ledigt annonsutrymme

Vill du annonsera i SERVICEGUIDEN?

Ring då Nya Ålands annonsavdelning tfn 23 444.

Nya Åland ★★

Ta inte mina skattepengar

■**S går till val** med bland annat hemspråksundervisning och utökning av skattefinansierat bussåkande.

Ta inte mina skattepengar till dom orättvisa och mycket kostsamma förslagen.

Orättvist för att man sannolikt inte kan erbjuda hemspråk till alla på grund av att det är orimligt att ha lärare i samtliga språk. Mycket kostsamt ifall man skulle erbjuda det till alla.

Vad gäller ökningen av bussåkande med den skattefinansierade statsbussen så skulle jag vilja höra hur mycket bilåkandet har minskat?

Eller kan det inte vara så att icke motorburna trafikanter står för den största minskningen vilket gör att miljöargumnet inte är så starkt för en fullt ut skattefinansierad busstrafik.

Vill ge en eloge till Barbro S för redovisningen av kostnaden för statsbussen, 500.000 Euro! Den är alltså inte gratis som några gärna vill tro, pengarna skulle komma till bättre användning på annat sätt.

Petri Carlsson (fs)

Nyans ros

...och tack till **Österängens stugby**, Torp, Eckerö, **Tord och Arja Fagerström** för allt gott denna sommar. Jättegod mat, midsommarfesten med jättebra dansmusik och trevligt bemötande, som alltid. Kram och tack från Gunilla och Sune Eriksson

...till **Söderby café**. Till **dig** som öppnade för oss som var godissugna i fredags kväll efter stängning. Det uppskattades! Emma*2 och Tommy.

► ENTREPRENADER

**FINSTRÖMS
KOMMUN**

utbjuder på
entreprenad
**grundförbättring av
790 lm kommunalväg
till Killingholm i
Västanträsk.**

Övriga upplysningar
och anbudshandlingar
erhålls från byggnads-
kontoret tfn. 431 526.

Slutna anbud inlämnas
**senast onsdagen
den 26.9 kl 16** till kom-
munens byggnadskon-
tor i Godby.

Tekniska nämnden

► ÖVRIGT

**Ålands Vatten Ab
MEDDELANDE**

Till vattenabonnenter
i **Västra Jomala, Ham-
marland och Eckerö:**

Huvudvattenledning-
en kommer att vara
avstängd fr.o.m Möck-
elö/Jomala tisdagen
den 11 september kl.
20.00-ca kl. 24.00 p.g.a.
reparationsarbeten.

OBS! Störningar kan
uppträda även dagtid
(tisdag)

Jomala 10.9.2007
Ålands Vatten ab

Håll ångan uppe för sjöfarten

■**Landskapsregeringen** ”saknar pengar till sjöfar-
ten” i rikets budget för 2008
enligt lördagens tidning.
Det pågår en dragkamp
mellan ministerierna i riket
och ”inga pengar finns av-
satta till sjöfartsstöd”.

Man kunde frestas tro att
den självständiga republi-
ken Finland följer Ålands
Framtids exempel i ”Stats-
budget för Åland” som inte
räknar med något sjöfarts-
stöd om Åland skulle bli
självständigt..

Men så illa är det inte.
Uppgifterna måste bygga på
en missuppfattning efter-
som sjöfartsstödet i Finland
följer av lagstiftning.

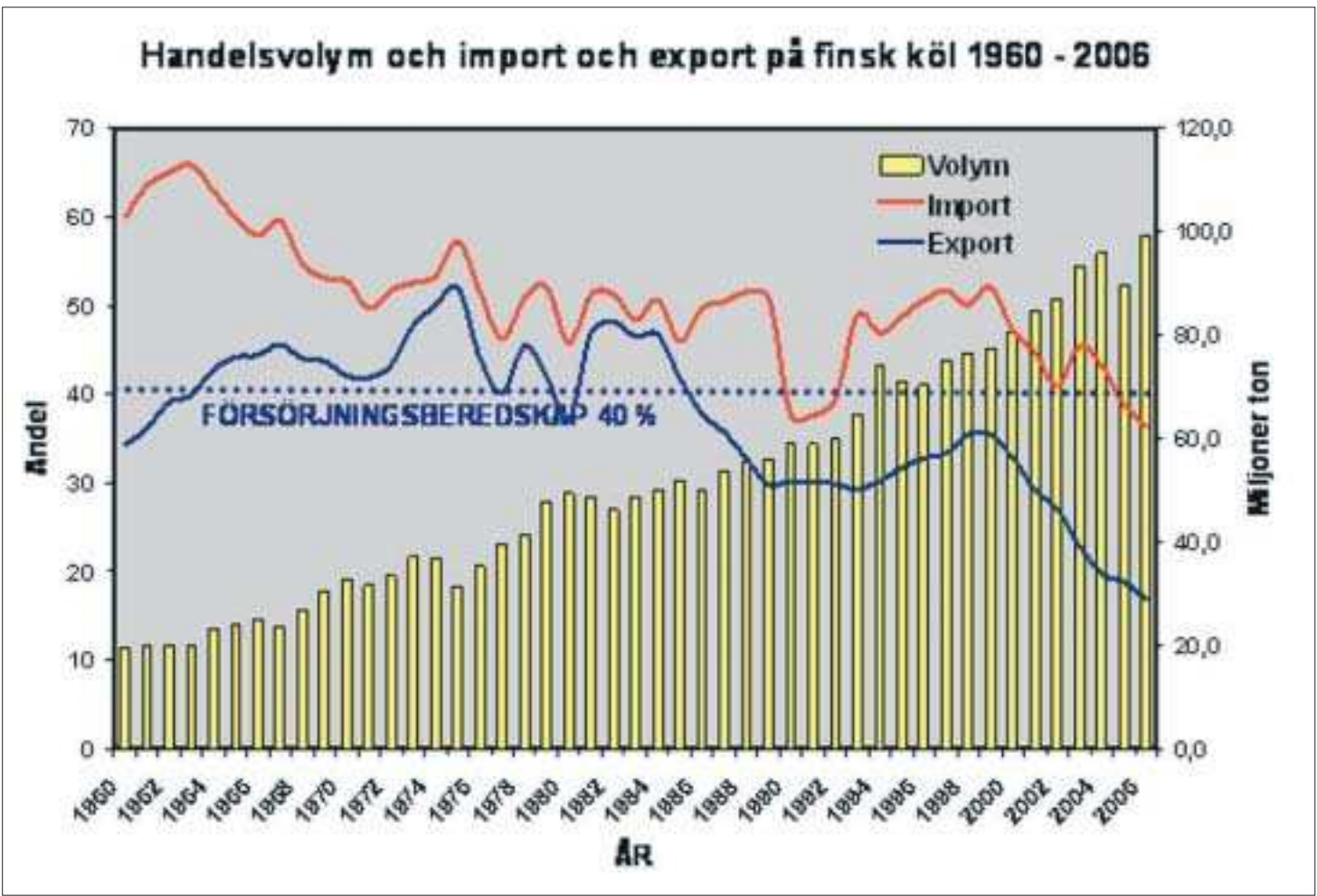
En tillbakablick på sjö-
fartspolitik i Finland kan
vara av värde för att belysa
att det är fråga om en lång,
segdragen process där det
gäller att hålla den politiska
ångan uppe.

Av bifogade diagram fram-
går att det var en dramatisk
nedgång av andelen import
och export på finsk köl i slu-
tet av 80-talet.bland annat
på grund av utflaggning till
så kallade bekvämlighetsre-
gister.

En mer aktiv sjöfartspo-
litik i modern tid inleddes
1981 med Lag om skat-
telättnader för sjöfarten
1981 - 2000. Beställnings-
avskrivning och anskaff-
ningsreservering i stats- och
kommunalbeskattningen
skulle stimulera förnyelse av
flottan och kvalitetshöjning
(isklassavdrag m.m.). Flot-
tan förnyades, men flaggade
ut.

År 1987 introducerades.
Räntestöd för småtonnage
som utnyttjades för nyan-
skaffningar av flera åländs-
ka rederier.

Det stöd till rederinäring-
en som för närvarande beta-
las i Finland baserar sig på
det stöd som beviljas med
stöd av Lagen om en för-
teckning över handelsfartyg

i utrikesfart (”parallellregist-
ter”) från 1991. Från början
avsåg lagen finska lastfartyg
i utrikestrafik och maxi-
malt stöd för fraktfartygens
bemanningskostnader enligt
EU: s riktlinjer för statsstöd
gäller från 1.7.2000.

Av diagrammet framgår
att stödpolitiken hade effekt
och andelen finska fartyg i
utrikeshandeln ökade under
90-talt.

Passagerarfartygen
infördes i parallellregistret
från 1.2.2002 med 97 % av
förskottsskatter, 27 miljoner
euro, i stöd. Procentsatsen
och stödnivån var beroende
av rikets budgetrestriktio-
ner och motsvarade ungefär
halva beloppet av ett net-
tolönesystem.

År 2002 infördes också en
Lag om tonnageskatt under
en 10-årsperiod. Lagen
utnyttjades i praktiken i
mycket begränsad omfatta-
ning.

År 2002 infördes också en
lagändring i parallellregist-
ret som gav möjligheter till
stöd för fartyg äldre än 20
år (Eckerölinjen).

År 2003 beslöt regeringen
i riket om ett nettolönesys-
tem också för passagerar-
sjöfarten som skulle gälla
från 2005. Stödet grundas
dels på Lagen om paral-
lellregister och dels Lag
om temporär befrielse från
betalning av förskottsinne-
hållning som verkställdes på
sjöarbetsinkomst från vissa
passagerarfartyg.

Sammantaget blev det
lagstadgade nettolönestödet
för last- och passagerarfar-
tygen ca 90 miljoner euro i
rikets budget.

Hösten 2006 infördes
efter ett långt stillestånd i
sjöfartspolitik en teknisk
ändring i Lagen om paral-
lellregister så att nettolö-
nestödet för passagerar-
fartygen likställdes med
lastfartygens 100 procent av
lönebikostnaderna. Budget-
beloppet för år 2007 är 3,8
miljoner euro.

Stödet för bemannings-
kostnader enligt EU: s
riktlinjer är i princip fullt
utnyttjat även om vissa för-
bättringar (cabotage, käll-
skatt, utbetalningstid m.m.),
men för passagerarfartygen

återstår att stödet skall gälla
också efter 2009. Hittills
har det tagits för givet att så
skall ske, också med finans-
ministeriets goda minne.

Som framgår av diagram-
met har andelen finska fartyg
i exporten och importen
minskat oroväckande under
senare år. Regeringen har
tidigare lovat förslag om för-
bättrade reserveringsmöjlig-
heter för åter- och nyanskaff-
ning, men besked dröjer.

Det finns alltså behov av
reformer i sjöfartspolitik,
men budgeten för 2008
kommer att uppta det stöd
som följer av lagstiftningen.

Även om allt inte syns i
budgetsiffror kommer stöd-
nivån också nästa år att vara
ca 90 miljoner euro.

Olof Erland

Sjölund slarvar åter grovt med hemarbetet!

■**I den långa** insändar-
serien från **Folke Sjölund**
(lib), med mer eller min-
dre märkliga påståenden
och slutsatser, kan vi nu
med häpnad läsa del 5 som
behandlar vår komparativa
(=jämförande) statsbudget.
Helt klart är att Sjölund, i
sin iver att svartmåla Ålands
Framtid, åter slarvar grovt
med hemarbetet när han
påstår att vi ”räknat fel” på
inkomstsidan med ”hela 60-
65” M€.

Enligt Sjölund har vi
”använt bruttoskattegrad
felaktigt” och ”missat” de
kommunala skatterna lik-
som sociala avgifterna. De
som faktiskt läst vår budget
vet, att det på sidan 5 står
följande:

Ålands BNP 2006 = 1100
M€

Teoretiskt skattetryck
(totalt uppburna skatter) =
412 M€ Av kommunerna
uppburen skatt (utanför
statsbudgeten) = 75 M€
Överföring till socialskydds-
systemet (utanför statsbud-
geten) = 95 M€ Skatter och
avgifter av skattenatur =
242 M€

Vi HAR alltså räknat bort
just de delar som Sjölund
påstår att finns kvar i vår
budget. Den skatteinkomst
som används i själva bud-
geten är den på sista raden
= 242 M€. Man kan också
se, att Sjölund inte ens har
klart för sig vad kommu-
nalskatten och de sociala
avgifterna utgjorde 2006,
dvs ca 170 M€. Inte 60-65
M€ som Sjölund felaktigt
påstår.

En annan ”underlighet”
Sjölund tar upp är att vi
räknat med en kostnad för
det självständiga Ålands
statsförvaltning = 53 M€.
Men att vi ”vill hålla Åland
utanför EU” och därmed
skulle drabbas av en massa
extra stödkostnader mm.
Sjölund förstår uppenbar-
ligen inte vad ordet kom-
parativ betyder, dvs att vår
budget är en JÄMFÖRAN-
DE budget.

Vi har alltså utgått från
självstyrelsebokslutet för år
2006, bytt ut klumpsumman
mot egen skatteinkomst och
lagt till alla kostnader för
statsförvaltningen. Så som
den åländska statsbudgeten

antagligen sett ut 2006 om
Åland varit självständigt
då. Eftersom Åland hörde
till EU 2006 finns självklart
också de inkomsterna och
avgifterna med i vår budget
på sidorna 7 och 8.

Summan 53 M€ är det be-
lopp som statsförvaltningen,
enligt våra beräkningar,
skulle kosta ett självstän-
digt Åland år 2006 med den
förvaltning och byråkrati
som finns idag. Observera
att det inte är några nya
kostnader eftersom vi redan
idag inom självstyrelsesys-
temet, via skattesedel,
betalar motsvarande belopp
för den åländska andelen av
statsförvaltningen.

I budgeten har de existe-
rande tjänstemännen i den
finska statsförvaltningen
helt enkelt bytt arbetsgi-
vare. Deras löner betalas ur
samma skattepott som idag
men administreras i stället
av ålänningarna. Lantrådet
Nordlund kommenterade
helt riktigt, att vår kompa-
rativa budget var mycket
intressant i diskussionen
om övertagandet av egen
beskattning.

Vår komparativa budget
finns att läsa på vår hems-
ida, [http://www.alandsfram-
tid.ax](http://www.alandsframtid.ax).

Debatten om ett åländskt
EU-medlemskap alter-
nativt de samarbetsavtal
som b la Färöarna och de
flesta europeiska mikrosta-
terna har, är inte en del av
självständighetsdebatten
och bör hållas åtskild från
denna. Annars uppstår just
de fel Sjölund brottas med
i sin insändare. Men det är
helt riktigt att vi inom ÅF
är mycket kritiska till EU-
medlemskapet så som det
ser ut idag och därför vill
utreda andra samarbetsmög-
ligheter.

Att påstå något annat är
ledsam skräckpropaganda,
liksom det scenario Sjölund
försöker måla upp om
Åland omförhandlade sitt
EU-medlemskap. Det skulle
vara mycket intressant att
höra tex en färöing kom-
mentera Sjölunds dumheter.
Färingarna är som bekant
inte EU-medlemmar men
klarar sig, trots detta,
anmärkningsvärt bra i det
internationella samman-

hanget utan några av de be-
gränsningar Sjölund målar
upp. Faktiskt mycket bättre
än den idag fullvärdiga EU-
medlemmen Åland.

Folke Sjölund avslutar sitt
inlägg på samma sätt som
förut, att ålänningarna skall
rösta på ett ”stabilt själv-
styrelseparti, företrädesvis
liberalerna”. Samtidigt har
Sjölund i floden av inlägg
struntat i att på en enda
punkt berätta något om
liberalernas självstyrelsevi-
sioner.

Vi vet dock att libera-
lerna är emot övertagande
av skattebehörighet, vill
avskaffa näringsrätten och
dess språkskydd, vill införa
finskspråkig verksamhet i
barndagvården och ut-
veckla samarbetet med
Finland ännu mer, men
stänga dörren västerut. Hur
man samtidigt kan tala om
liberalerna som ett ”stabilt
självstyrelseparti” är för oss
en fullständig gåta.

**Erik Schütten
Rolf Granlund**
Språkrör Ålands Framtid

TV-programmet

måndag 10 september

7.00 Gomorron Sverige [34756652] 10.30 UR-program [5959590] 13.00 Rapport [87923] 13.05 Agenda (R) [114687] 14.00 Sportspegeln (R) [4510836] 14.45 Anslagstavlan [1208671] 14.50 Ministern [7565126] FILM Svenskt drama från 1970. En film som ifrågasätter föräldrarnas rätt att tvinga in sina barn i vuxenvärldens rationella beteendemönster. I rollerna: Jarl Kulle, Margaretha Krook, Anne Nord. 16.30 Andra Avenyn - castingen (R) [9720] Svensk realityserie. Även 15/9. 17.00 Rapport [40855] 17.10 Gomorron Sverige [802010] 18.00 Globalisering [1565] Dokumentärserie. Även 12/9 och 14/9. 18.30 Krokoxan [9584] För dig mellan 9 och 12 år. 19.00 Bolibompa [5774] 19.00 Nicke Nyfiken [87126] 19.25 Ebb och Flo [1470478] 19.30 Allt om djur [62861] 19.55 Dr Dogg [9158107] 20.00 Lilla sportspegeln [519] Sport för ungdomar. Del 2 av 15. 20.30 Rapport [590] 21.00 Andra Avenyn - castingen [671] Svensk realityserie från 2007. Del 2 av 6. Redan på morgonen startar humorlektionen där första uppgiften är att skriva och framföra en ”stand-up”. Även 11/9 och 15/9. 21.30 Upp till kamp [12841] Svensk dramaserie. Del 2 av 4. 1968–1969. I Sverige börjar en politisk rörelse att vakna till liv. Även 15/9. 23.00 Skadestånd [31519] Fransk dokumentär från 2007. Över 100 miljoner dollar betalas årligen ut som ersättning för personskador i USA. Koskoff, Koskoff & Bieder är en av de största amerikanska advokatbyråerna som specialiserat sig på dessa fall. Även 16/9. 0.00 Rapport [28256] 0.10 Kulturnyheterna (R) [6751362] 0.20 Vita huset (R) [1808362] Amerikansk dramaserie. 1.05–7.00 SVT24 [50877188]

10.30–16.00 24 Direkt [87276039] Politik, samhälle och kultur. 16.50 Gudstjänst (R) [2894792] Frälsningsarméns kår i Linköping. 17.35 Landet runt (R) [1190584] 18.20 Nyhetstecken [6656774] Nyheter på teckenspråk. 18.30 Oddasat [63687] 18.45 Uutiset [8603652] 18.55 Regionala nyheter [8864584] 19.00 Aktuellt [53671] 19.15 Parkinson [399861] Brittisk pratshow från 2007. Del 11 av 12. Mediepersonligheten Piers Morgan avslöjar vad som försiggick på middagsbjudningarna tillsammans med Tony Blair. Även 15/9. 20.00 Kulturnyheterna [92584] 20.10 Regionala nyheter [3902565] 20.30 Så gör vi inte här i Rajastan (R) [2923] Australisk kortdokumentär från 2006. Ramona är en modern kvinna med mycket kärlek och skinn på näsan. 21.00 Glad men galen [18126] Vetenskapens värld. Kan en psykisk sjukdom vara både välsignelse och förbannelse? Nick van Bloss fick diagnosen Tourettes syndrom som sjuåring. Mediciner hjälpte inte, men vid pianot försvann problemen. Nick blev en prisad konsertpianist, övertygad om att sjukdomen låg bakom hans framgång. Men för att få visshet gör han en resa till andra i samma situation. Bredbild. Programledare: Mia-Marie Lundén. Även 15/9. 22.00 Aktuellt [77213] 22.25 A-ekonomi [1731294] 22.30 Livets årstider [5687] Dokumentärserie. Del 4 av 4. ”Dopet, döden och bröllopet”. Även 11/9. 23.00 Sportnytt [17346] 23.15 Regionala nyheter [2518045] 23.25 Solia [4043855] Dansk novellfilm från 2006. Av Sofie Stougaard. Solia älskade sin man, men nu är har död. 23.55 Hjärnstorm (R) [4128590] 0.25–1.25 Veckans konsert: Ballad för Edvard Grieg (R) [8149188] Veckans konsert. Även 14/9.

7.30 Beverly Hills [1055478] 8.25–8.55 Home and away [7287855] 9.55 Montel Williams show [8178497] 10.50 Våra bästa år (R) [6592749] 11.40 Oprah Winfrey (R) [7402126] 12.30 Rachael Ray [2651861] 13.25 Memento [3138749] 13.50 Våra bästa år [1550478] 14.40 Oprah Winfrey [2273584] 15.35 Cityakuten [2652213] 16.30 Nanny [609316] 17.00 Missing [952045] 18.00 How I met your mother [686045] 18.25 Simpsons [935923] 18.55 2 1/2 män [307126] Am komediserie. Även i natt. 19.25 Update [9565313] Nyhetsändning med väder. 19.30 Navy CIS [333381] Amerikansk kriminalserie från 2003. Del 9 av 23. En änka får ett telefonsamtal från en person som hävdar att han är hennes äkta man. 20.30 Sjukhuset [636855] Svensk realityserie från Akademiska Sjukhuset i Uppsala. Även i kväll. 21.00 Top model 8 [789710] Am realityserie från 2007. Del 9 av 13. Tjejerna lär sig hur man intervjuar och de får öva på varandra. Även 15/9. 21.55 Update [4228294] 22.00 Nyberg och Törnblom [976010] Svensk pratshow. Renée Nyberg och Mia Törnblom hjälper personer att få bättre självkänsla. Även 15/9. 23.00 11:e september - dagen som förändrade världen [115107] Dramadokumentär från 2006 om dagen som förändrade världen. Beredskapspersonal, flygsäkerhetsverket, den amerikanska regeringen, överlevande vid WTC med flera berättar om attackerna i USA. 1.00 Sjukhuset (R) [1430362] 1.30 Simpsons (R) [1400121] 2.00 The shield [8581072] 3.00 Law and order [8624904] 3.50 Cityakuten (R) [8469461] 4.40 Rescue me [1328898] 5.25–7.00 Celebrity Poker showdown [25864508]

6.50 Nyhetsmorgon [62735039] 11.00 Jackpot [594045] 12.00 Lättlagat (R) [886403] 12.30 Skilda världar (R) [2659403] 13.25 Hem till gården [458229] 13.55 Nyheterna [2356316] 14.00 Direkt: Trav: Dagens rätt [816045] 14.25 Vingården (R) [5133126] 14.35 Fotboll: VM-studio [864671] 15.00 Direkt: Fotbolls-VM: Tyskland–Argentina [1760861] 17.10 Vingården (R) [581942] 17.25 That '70s show (R) [6296294] 17.50 Omaka systrar [414589] 18.20 Omaka systrar [481132] 18.50 Superveterinärerna [306213] Brittisk djurserie från 2007. 19.05 Keno [3957021] 19.10 Superveterinärerna, forts [749923] 19.30 Ekonominyheterna [366823] 19.45 Lokala nyheter [362403] 20.00 Nyheterna [635126] 20.30 Fotboll: VM-magasinet [634497] Fotbollsmagasinet med Jessica Almenäs. 21.00 Mean girls [6172126] FILM Amerikansk komedi från 2004. Cady har vuxit upp i den afrikanska djungeln med sina föräldrar som är zoologer. Hon tror sig kunna allt om överlevnad. Men när familjen flyttar och hon som 15-åring börjar i en vanlig skola måste hon försöka finna sin plats bland de andra eleverna och möter Regina, ledare för skolans mest populära gäng. När Cady sedan förälskar sig i Reginas före detta pojkvän bryter det stora tjejkriget ut. Bredbild. I rollerna: Lindsay Lohan, Rachel McAdams, Ana Gasteyer. 22.55 Nyheter [1529300] 23.35 Fotbollsmåndag [9479126] 0.10 Huge moves [6073275] 1.05 Pokermiljonen [4614966] 1.35 Mayday [8143256] 2.25 Lättlagat (R) [4638546] 2.55 Natthiv [8045546] 3.55 New York undercover [3047275] 4.40 Alias [1319140] 5.25 Lättlagat (R) [2647411] 5.50 Lättlagat (R) [3049904] 6.15–6.50 Lättlagat (R) [15020614]

6.00 X3M: God morgon med A-laget 10.01 Pussel Potatis. 10.20 Nordiska nybyggare Dokumentärserie. Del 3 av 6. 10.30 Här kommer äggdjuren Dokumentärserie. Del 3 av 6. 10.35 Snigelslem och bärfisar Dokumentärserie. Del 3 av 5. 10.40–11.10 Livslära De svåra valen. Ämnesval i högsta-diet, hur mycket påverkar det elevens framtid? 16.40 Närbild 17.14 Kortnytt 17.15 Zon5: Paffabriken (R) 17.45 Buu-klubben: Pussel Potatisar kan se ut på många olika sätt och ha finurliga namn. Hur blir chips egentligen till? 18.15 TV-nytt 18.30 Zon5: Vera med flera Del 5 av 8. Vera, 9 år, talar fortfarande inte med sin mamma. Nisses pappa ska flytta bort. 19.00 Uteliv: Expedition Tangaroa Del 2 av 3. Att segla med en flotte på samma sätt som kustindianerna gjorde för 1000 år sedan kräver mer än äventyrslust. Förberedelserna tar flera år. 19.25 Norge runt Sheriff och indian. 19.30 Filmtid Om Colorado Avenue och behovet av en historia. 20.00 TV-nytt 20.20 Sportnytt 20.25 Strömsö De bästa bitarna på nytt. 20.55 5 minuter 21.00 Bettina S Pratshow. I kväll träffar vi vuxenfilmstjärnan Brittany AndrewsWingren och Peter Kanerva. 21.45 Dokumentären: Sjön som blomstrade och dog Dokumentär. På 1950-talet kallades Salton Sea för Kaliforniens riviera, nu benämns den som en av Amerikas värsta ekologiska katastrofer. En stor del av sjön har torkat bort, vattnet är salt och giftigt och fisken dör. 22.42 Kvällsnytt 22.47–23.00 Oddasat Nyheter på samiska. Textat på svenska.

5.55 Ettans mor-gon-tv [39619774] 9.15 Prästen i Ballykissangel [9417836] 10.05 Nöjesrövarna [8799774] 10.30 Öga mot öga med älgen [9768] 11.00 Tv-nyheter [61958] 11.05 Tillbaka till Aidsensfield (R) [6055519] 12.00 Dagens rubriker [26671] 13.00 Tv-nyheter [85519] 13.05 Lördagssällskap [962687] 13.45 Arto Nyberg [2696565] 14.30 Läkarna [1774] 15.00 Tv-nyheter [91854] 15.05 Diagnos: Mord [5327381] 15.50 Droppen [9649294] 15.55 Ordboken [9648565] Fader Mitro om det finska ordet ”sadonkorjuu”. 16.00 A-zoom [3519] 16.30 Kungskonsumenten [7316] 17.00 Tv-nyheter [35923] 17.08 Tillbaka till Aidsensfield (R) [300376010] Något gammalt, något nytt, något lånat... Sandras och Alans bröllop går av stapeln i byn. Samtidigt gästas trakten av en tjuv som endast silverföremål duger åt. 18.00 Tv-nyheter och väder [2861] 18.30 Nyhetsläckan [55923] Frågetävling om den gångna nyhetsveckans läckor. Överdomare Peter Nyman. 19.05 Prisma: Moder Jord [392403]	Del 2 av 4. Begränsade resurser. Jorden har sex miljarder innevånare. Om utnyttjandet av naturens resurser inte ändras behövs det år 2050 fem jordklot för att mätta människans behov. 20.00 Mot [687] Aktualitetsdokumentären Mot skildrar sanna historier från Finland och utomlands på måndagskvällar. 20.30 Tv-nyheter och väder [11107] Finsk text Text-tv 335. 20.55 Sporttrutan [4707720] 21.00 Hemmasalongen: Pietà [33923] FILM En finsk kärleksfilm. I rollerna: Maria Ylipää, Ville Tiihonen. Regi: Yleisa Vilhunen. 22.00 Tjuren vid hornen [51584] Samtalsprogrammet bjuder på en lösning. 22.50 Tv-nyheter [3223958] 22.55 Prima [2270855] De egna släkttrötterna intresserar. Mannens passion för stickning. Hur står det till, Pirkko Työläjärvi? Minns du när man tittade på bilder med en viewmaster? Finsk text Text-tv 333. 23.40–23.50 Euronews [6767923] Du kan lyssna på programmet på fyra språk: engelska, tyska, ryska och franska. Valet görs via digitalboxen.

6.00 Dolt ord [61294] 7.00 Frågespel [23010] 8.00 Tellus-frågesport [1101749] 10.00 Sudoku [4953382] 12.00 Ett ögonblick! [2316] 12.30 Den rätta frågan [3213] 13.00 Gröna ångar: Matti Esko [76132] 14.00 Där har vi det! [8958] 14.30 Kameran går runt [23652] 14.45 Svängiga djur [2359126] 14.50 På riskgränsen: Transporternas kungar [2852300] 15.45 Steve och predatorerna [8808923] 16.15 McLeods döttrar [9549381] 17.00 Nicke Nyfiken [93756] 17.25 Lilla tvåan [630890] 18.00 Den rätta frågan [60590] 18.25 Barnen i Bellerbyn [5798403] 18.50 Tv-nyheter [8611671] 19.00 Regionala nyheter [45652] 19.10 Sportrutan [1839519] 19.15 Tvåans höstväder [1829132] 19.20 Flyttfågelvägen [559687] 19.50 Smakresa: Kylie Kwong [668188] 20.20 Örtskolan [6553720] 20.25 Idioter bakom ratten [734316] 20.55 Comedy inc [776316] Australisk komedisserie. 21.20 Galen grej [540584] 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [2359565] 22.05 Robin Hood [9863213] Tog katten tungan din? Den förnedrade sheriffen ger sig på byn Locksley. Del 2 av 13. 22.50 Tredje skiftet (R) [7994045] Var som helst annanstans. 23.35 Tv-spelet OK - den rätta frågan [4482294] 2.00 Tellus-frågesport [7043940] 3.00–4.00 Sudoku [9948576] 5.00 Sudoku [3348332]

6.25 Godmorgon Finland [51877381] 9.10 Hollyoaks [6246395] 9.40 Ruudukko [6661045] 10.30 Emmerdale [116215] 11.00 Nöjesnytt [748584] 11.10 Köpkanalen [8380045] 13.20 GP2: Sprinttävling [9609861] 14.25 Femlingarna [6417720] 14.50 Top5-visailu [919671] 15.20 L A Law [9112861] 16.15 Matstället (R) [483836] 16.30 Top5-visailu [971045] 17.00 De vackra och de djärva [414300] 17.25 Vad ska vi äta i dag? [1249652] 17.30 Emmerdale [975861] 18.00 Fixa ekonomin [976590] 18.30 Elixir [888381] 19.00 Sjuans nyheter [423403] 19.15 Kuppapalehtis ekonomiska nyheter [195294] 19.25 Dagens Väder [8085565] 19.30 Dolda liv [902300] 20.00 Sydänjää [604381] 20.56 Keno [107148671] 21.00 Nians nyheter [526584] 21.10 Resultatrutan [7139923] 21.15 När lammen tystnar [6978958] FILM Amerikansk thriller från 1991. En FBI-agent under utbildning försöker övertala en fångslad psykopat och psykiater att hjälpa till med att få fast en seriemördare. I rollerna: Jodie Foster, Anthony Hopkins, Scott Glenn, Anthony Heald, Ted Levine, Frankie Faison, Brooke Smith, Paul Lazar, Roger Corman och Chris Isaak. Regi: Jonathan Demme. 23.30 Will & Grace [899497] (Will & Grace) Tipper och kryssare. 0.00 Nöjesnytt [260343] 0.10 Köpkanalen [5104275] 0.20 Fråga stjärnorna [1723188] Är du intresserad av framtiden? 1.20–5.55 MTV3 Chatt [62301091] 5.55 Köpkanalen [1331614]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz 6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Leif Sundberg. 6.50 Beträktelse. Av Agenda 21. Tove Teir-Siltanen. Klimattema. Även 20:40. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 7.40 Sporten. Repris från söndag. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.02 Musikaletten: Klassisk musik. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. I dag lyssnar vi till den första delen av sagan om Åke Bolle på friarfärd, skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt även fredag 12:30. 10.00–15.00 Mittpädan. Programledare: Tom Wiklund. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15–12.30 Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:00. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Lyssnarnas 10 i topplista. Även 18:10. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Lyssnarnas åländska önskemusik. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Pensionärstimmen. Ett program producerat i samarbete med Norra Ålands pensionärsförening. 16.00 Aktuellt. 16.10–17.45 Åland i dag. Programledare: Tony Wikström. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. 16.15 Panelen. Programledare: Tony Wikström. Även söndag 16:30. 17.00 Ålandsnytt. Även 19:00. 17.45 Kulturen. Repris. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Även 20:00. 18.06 Musik. 18.10 Lyssnarnas 10 i topplista. Repris från 13:03. 19.00 Ålandsnytt. Repris från 17:00. 19.10 Åland i dag. Repris från 16:15. 20.00 Ålandsnytt. Repris från 18:03. 20.03 Åland i dag. Repris från 17:10. 20.40–20.45 Beträktelse. Repris. 5.30 Musik.	TV ÅLAND INFOKANALEN Hej, har någon sett Viktor? Javisst, flera än 10 gånger Sottungas fasta befolkning! Succén om sörlingen Viktor Gensel på Sottunga.

Nyankortsvinnare:
**Jussis Motor
Mariehamn**
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Har du redan bestämt dig för vem du ska rösta på?
Ja: 43 %
Nej: 57 %
420 personer svarade. Ny fråga på **nyan.ax**

Viktigt att många åker mer buss

■ **Socialdemokraternas** ordförande **Barbro Sund-back** anser att landskapet bör införa avgiftsfri buss på landsbygden.
För drygt ett halv år sedan beslöt lagtinget på förslag från Landskapsregeringen (LR) att sänka avgifterna. Beslutet om detta i LR är nu gjord och kommer att gälla

från och med 1 oktober detta år.
Avgifterna är sänkta med 20 % med en maxtaxa om 4 euro/ enkel resa. Ett månads-kort kommer att kosta max 80 euro/månad och är fullt avdragsbart i besiktningen. Nettokostnaderna, efter skatteavdraget, för en månad ligger runt 50-60 euro.

Alltså ungefär en full tank för en normal personbil (bensin).
För de som bor närmare än ca 25 km från sitt resmål blir kostnaderna ännu billigare.
Billigare kan det knappt bli. Om man nu inte inför gratis buss förstås.
Budgetbehandlingen, för budgeten år 2008, i LR börjar

på allvar den 20 september.
Jag har då möjlighet, med stöd av socialdemokraternas ordförande, att framföra till finansminister **Lasse Wiclöf** (s) att trafikbudgetens ram bör höjas så att vi kan införa gratis buss på landsbygden.
Säkert är det så att Wiclöf är lyhörd över hans partiordförandes åsikter i denna fråga.

För övrigt är det nu oerhört viktigt, med tanke på klimathotet, att så många som möjligt åker buss till sitt arbete och även under fritiden.
Jag är väl medveten att det finns en del som inte har möjlighet att åka buss men långt fler än idag kan ta bussen istället för bilen.
Buss-Runar (c)

Avgiftsfri kollektivtrafik

■ **Nu är tiden inne** för att ta steget fullt ut för en avgiftsfri kollektivtrafik på hela Åland.
I lördags var Det röda rummet i Godby med temat kollektivtrafik. **Uffe Grüssner**, trafikdirektör och **Runar Karlsson**, trafikminister diskuterade frågan med socialdemokratiska lagtingskandidater. Samtidigt gjordes en enkät i frågan bland förbipasserande i centrum. Med något enstaka undantag förespråkade alla som svarade avgiftsfri trafik. Rätt genomförd kommer det här att bli en rejäl satsning på en bättre miljö på hela Åland.
En förutsättning är förstås bättre turtäthet och fler busslinjer så dom flesta landsbygds- och skärgårdsbor kan anlita bussen - det kan vi inte i dag.

Enligt ÅSUB:s statistik gjorde vi ålänningar avdrag för resor och hyra av bostad på 5.712.000 euro (OBS! fem miljoner sjuhundratolyvtusen euro) bara under år 2005. Det här är pengar som undandras kommunal beskattning och sålunda drabbar den kommunala ekonomin. Bilen kommer alltid att behövas på Åland men att slentrianmässigt använda den där bussen kunde vara ett alternativ är rent slöseri med både miljö och pengar.
Samhällsekoniskt och miljömässigt kommer avgiftsfri kollektivtrafik att bli rena lottovinsten för Åland.
Dessutom får vi på köpet en trafik som kan nyttjas av samtliga invånare - såväl unga och andra utan körkort, äldre, funktionshindrade m.fl. kategorier som av olika skäl saknar tillgång till bil.
Anders Stenmark, civilingenjör med inriktning på regional samhällsplanering, lagtingskandidat (s)

Det är 13 % för mycket!

■ **ÅSUB:s** fattigdomsutredning visar att 13 % av ålänningarna – nästan var sjunde ålänning – lever under den relativa fattigdomsgränsen.
De mest utsatta är ensamförsörjande kvinnor, kvinnliga pensionärer samt sjukpensionerade ungdomar.
Detta är upprörande och inte värdigt ett Åland som i övrigt är en av de mest välmående regionerna i Norden.
En förändring till det bättre måste fås till stånd! Ålands socialdemokrater kämpar målmedvetet att förbättra de utsattas situation.
Karl-Johan (Kalle) Fogelström (s)
Kandidat till Lagtinget och Stadsfullmäktige

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Du min älskling Jennie. Jag älskar dig massor och vill ha dig tillbaka, du är den enda jag har älskat i hela mitt liv, du är min Barbie och jag är din Kim. **073**.

■ ■ Jennifer. Du är så söt, är du singel babe? **073**.

■ ■ Blir väckt nästan varje söndag morgon av grannarnas son (långt kvar till körkortsåldern) som kör och brummar högljutt runt på gården. Vad skall man göra? Finns det några lagar? **"Snart tokig på landet"**.

■ ■ Du som skrev att vi mopedförare luktar illa och stör är det då inte bättre att vi är en motorburen ungdom? Eller ska vi sitta framför datorn och knarka eller är det bättre det? Tänk efter du som inte verkar ha någon hjärna!!! Tänk efter när du kör bil själv för du vet inte hur det är när du inte bländar av till halvljus! **Arg mopedist**.

■ ■ Hej 040 som undrar vem jag är, killen på Kalmers i Sittkoff. Vem är du själv? Kanske vi ses nån dag:) Jag är singel om du funderar över det. **040**.

■ ■ Att ni inte fattar, det finns ingen gud, har aldrig funnits, kommer aldrig att finnas. Jag kan inte fatta att folk, oavsett religion, måste ha nån att skylla på, eller ha som ursäkt när allt inte är som man vill. Världen skulle vara mycket bättre om ingen var troende. Jag är definitivt några snäpp mer utvecklad än alla troende. Evolution. **040**.

■ ■ Men för h-e, håll era ungar från gatan, den är ingen lekplats för barn. **Askuddsvägen 5**.

■ ■ Ungarna som kör moppe på stan är ingen fara men han där virrpannan som är minst 50 på röda scootern som kör med full gas på stan är nog det. Han körde in i sidan på polarns bil då min polare skulle svänga in i en parkeringsruta. Han försökte köra förbi mig då jag körde bil och svängde i en korsning och då jag körde längre mot mittlinjen för att stoppa, han kör han förbi på insidan mitt i stan. Förra veckan körde jag 50 på östra utfarten och då körde

han förbi mig fast det kom bilar i möte. Skulle vara bra om polisen skulle göra något åt saken för det måste ha kommit mängder med anmälningar på han, men visst dagens korkade samhälle kan inte stoppa han eftersom han inte behöver moppekort så han kan köra på bara oavsett vad han gör. **Rat**.

■ ■ Någon som vet av en Mitsu 3000gt eller en Supra hör av er till det här numret. **0457 343 04 08**.

■ ■ Jo, och Stefan S på Handels är dessutom bäst på att ställa upp i nödens stund :-D. **040**.

■ ■ Till 0457 som påstår att mopedister är ute efter att störa. Varför tror du något så idiotiskt? När man får moppekort har man sin första chans att vara fri och åka vart man vill, och då gör man det. Att en del har moped som låter mer än andras beror oftast på viss justering. Och om du tycker polisen ska ta hand om dem borde du väl prata med dom eller bli polis själv i stället för att messa Nyan. Vore inte det ett bättre sätt att försöka få stopp på dina "problem"? **040**.

■ ■ Siaren? Undrar om det var undertecknat drömmen messet du syftade på? Då är din k kula toppen. **Drömmen**.

■ ■ Jag håller med dig, Th. Men jag har ingen aning om vad det är för låt. **En som undrar**.

■ ■ Ris till pipsugaren som leker med regnmätaren på kollon. Den är till för allas läsning om den får vara i fred! **Odlare**.

■ ■ Ford vänner. Williams. Ambler, Pennsylvania,USA 57-68. Calvin C. Williams & hans tvillingsöner konverterade -66 9 st Cheuelle A/10.250 \$ st. Samt 1 st Fairlane. Samtliga ångdrivna. Lades ner - 68. Mvh **GM**.

■ ■ Äsch, jag är ju såklart sif-

ferblind och inte någon sifferlind... **F. d. elev**.

■ ■ Vad fint av partierna (minst 2) att tänka på naturen genom att dela ut ballonger, som hälften blir liggande i naturen efteråt. **0457**.

■ ■ Utforma ett "kötthanterings-certifikat" som blir obligatorisk för jägarna som ska sälja kött till restauranger och butiker? En idé bara :). Mvh från **En som hoppas att det blir rådjurskött till salu i framtiden**.

3,2 MP KAMERA • MP3 • E-POST •

SGH-U600
€ 429

RADIO • BLUETOOTH • DESIGNMOBIL •

KALMERS
VIKINGAGRÄND
MÅN-FRE 8-17
LÖRD 10-14
TEL 12 072 WWW.KALMERS.AX

■ ■ 1. Jag har alltid sagt att katten ska vara fri och hunden kopplad. 2. Varför bråka om sånt som aldrig kommer att ändras. 3. Har mycket viktigare saker att göra än att messa. **Katt sen 8 år**.

■ ■ Min katt kokar kaffe på morgonen..Gott är det oxå! Hon är en stolt innefatt! **050**.

■ ■ Nog borde ju HJK:s gamle tränare Armstrong duga åt Pekka & C:o, eftersom han dög i Helsingfors i många framgångsrika år! **0457**.

■ ■ Angående byte av fotbollsplan: Spelar ingen roll var Åland United spelar, det kommer bara ett par hundra i alla fall. IFK Mariehamn i Markusböle? Glöm det!! **0457**.

■ ■ Svar till th.We used to be friends med the dandy warhols. **0457**.

■ ■ En gång för alla: Det fins inget fotbollslag på Åland som heter Mifk, MIFK, eller Mariehamns IFK. Kom

nu ihåg: IFK Mariehamn och inget annat !! Basta! **0457**.

■ ■ Vilken härligt fullmatad lördags-tidning att njuta av . Tack! **Kerstin**.

■ ■ Tokio Hotel till Rock Off, nästa sommar. Dom är det bästa bandet som nånsin har existerat. Jag älskar Tokio Hotel av hela mitt hjärta och min själ<3 Mvh **TH-lover**.

■ ■ Glad bonde: vi skrattade gott till ditt mess. **040**.

■ ■ Det var ej meningen att utställningen skulle heta Strawberry Hills utan Strawberry Field. **Sixten**.

■ ■ Dinos?? **040**.

■ ■ Barnsliga j-lar som lägger ut skitdoften på arken. Är ni 15 eller. **040**.

■ ■ Hej, du som dumpade sopsäcken vid Andersböle gamla vägin-fart, den börjar sprida ut sig nu. **0457**.

■ ■ Jag vill önska alla mina goda vänner, familj, grannar, sexuella förbindelser, de jag har druckit under bordet, de som har druckit mig under bordet, de jag har kört ikapp med, de jag avisat som sexpartners, alla sprit-smugglare och allt annat lössaktigt folk en riktig trevlig höst. Mvh. ***Pussen***.

■ ■ Någon som vill köpa konsertbiljetter? Har 4 st Maiden-biljetter till deras sista spelning i Sverige. Spelar i maj. Säljer en för 50 och alla för 180 euro. H **Anton**.

■ ■ Hej. Vill alla knarkusar ha Ett tips? Sluta knarka innan det är försent. Till alla andra, lev dagen som om den vore den sista. Sitt inte inne och slöa var ute och umgås med dina nära och kära, ge en vän en kram och visa att du uppskattar han/hon. Ha de. Kram **16-årig stadsbo**.

■ ■ Varför har bussarna ändrat till jobbiga tider? **0457**.

■ ■ Mina katter har lärt sig att skita på grannens gård och lite till. Haha slå det ni. **040**.

■ ■ Till och med på arbetsförmedlingen tycker dom att det är helt OK att det förekommer vuxenmobbing ute på arbetsplatserna! **"Drabbad"**.

■ ■ Jag kommer inte ihåg nån Kurt

Lindh och innan jag gick ut så körde vi inne vi med. **Lånad moppe**.

■ ■ Är hon där Julia Olofsson som var i tidningen singel? Söt tjej! Hur får man kontakt med henne? Mvh **Undraren**.

■ ■ Oj oj oj, jag hade världens chans, men jag föll ur balans. Jag kunde älska, bli älskad men förhållande på låtsas är inget skojigt sällskap. Det räcker med att fejka, leka som en player blir man stämplad. Jag har tatt ett steg men nu är allt jag hör en röst som säger fuck kärlek. Det räcker med att ge ditt hjärta och allt du får tillbaka är plågsam smärta. Du får åka till Grelsby med svåra plågor, och rösten säger: du satte ditt hjärta i blodiga vågor. Men nu står jag på jorden som mej, och jag kommer aldrig att minnas dej. som den sårbara människa jag är, lovar jag att jag aldrig mer kommer bli kär. Hjärtat sattes bara i smärtsam brand, allt jag ser är bara kniven med en blodig rand. Du tryckte den i mitt redan brustna hjärta, den dag du dör försvinner min smärta.. Nu visar jag mej med riktig omvet, förhållanden på låtsas jag tar det som en lek. Är rädd för att bli sårad först, släcker hjärtat med en blodig törst så den dag du dör försvinner min smärta, då ska jag skära ut ditt hjärta. ***Trasig själ***.

■ ■ Appselut! Engelsmannen är en riktig Böna =>! **0457**.

Dagens MMS-bild

■ ■ Dagens ros till Lena Andersson från Linné och flickorna!

■ ■ Har någon sett vår katt? Svart grårandig karttrerd hankatt, försvann från Idrottsgatan 4 den 2.9. Om du vet något ring: 0457 522 17 92. Hittellön!

ZITS

”Fråga aldrig på din första utställning vad besökarna tycker om dina arbeten. Om någon tycker om dem berättar han det nog.
DESIGNERNA STEFAN LINDFORS TILL SINA ELEVER

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Bland folk Harriet Tuominen

Att resa till Åbo

V arför skulle någon klok människa komma på tanken att resa till Åbo? På en söndag? Från Mariehamn?

Det är uppenbarligen någonting man bara inte gör. För det går inte.

Men maken är ju inte som alla andra och han skulle till Reso, det som på åländska (och finska) heter Raisio. Det är precis i utkanten av Åbo. Det var en tillställning där i går och det skulle hållas tal. Av maken.

Det går ju flyg till Åbo numera, så det är bara att boka. Men inte på på veckändorna.

Men färjorna går. Om man skall vara i Reso klockan 1 på eftermiddagen så tar man lämpligen en färja halv 4 på natten från Långnäs. Då hinner man sova 3,5 timmar ombord innan man är framme. Och man är skärpt som bara den när man håller sitt anförande. Antar jag.

Om man dessutom går och lägger sig klockan 9 på kvällen och stiger upp 2 på natten för att åka till Långnäs så blir det en god natts sömn sammanlagt.

Det alternativet skippades.

Det lutade alltmer mot att åka via Helsingfors. Ta flyget till Helsingfors på morgonen och därifrån tåg till Åbo. Och så kvällsfärjan till Långnäs där den hulda maken möter med bil.

Men på söndag morgon går det inget flyg till Helsingfors. Ingen klok människa vill lämna Åland mitt i helgen.

Alltså var inte det heller ett alternativ.

Följande alternativ var att ta kvällsflyget på lördagen till Helsingfors, sova över där och sen ta tåget till Åbo och så småningom kvällsfärjan hem. Och den hulda maken, och så vidare.

Men skall man verkligen tvingas vara borta över natten, i Helsingfors, för att kunna delta i ett möte på 3-4 timmar i Reso i utkanten av Åbo?

Inte i Helsingfors, inte. Kvällsflyget på lördagen var fullbokat. Det är tydligen då folk vill fara härifrån, inte på söndag morgon.

Ett alternativ återstod. Ta dagsfärjan till Åbo på lördagen, övernatta på hotell, ha en skön sovmorgon (?), delta i mötet och så småningom ta kvällsfärjan tillbaka till Åland, där den hulda maken ...

I skrivande stund sitter han på färjan dit. I läsande stund har den hulda maken förhoppningsvis fått hem honom från Långnäs. Om det inte blåser upp och han har hamnat i Stockholm.

En bekant på stan i lördags, som hörde att maken skulle ta färjan utbrast ett ”men den är ju på dock”. Då var det nära att jag hade sagt någonting, men någon annan inflikade att det nog var den färjan som går i motsatt riktning.

Men det finns ju två bolag, så på det sättet är det välordnat.

Det jag funderar på är att om det är så obeskrivligt krångligt att ta sig till en plats, skulle det då inte vara enklast att bara lägga ner den. Vad skall vi med Åbo till om vi inte kan komma dit?

Eller är det med avsikt gjort så att det är lättare att ta sig därifrån än dit?

Sjöstödet byggs upp med en bit i sänder

Flaggbyte? Ålandsfärjan går sedan länge under svensk flagg. Hur det blir med nybygget, som sätts in 2009, vet man inte ännu. Men det gäller för finansminister Katainen och de andra i regeringen att inte dröja för länge om de vill locka över nya Ålandsfärjan. Foto: ERKKI SANTAMALA

Under nästa år skall det bli ordning på stödet till sjöfarten. Då skall regeringen ta fram ett paket där alla delar ingår. Bland annat tonnageskatten. Det har finansministern lovat. Men rederierna vill ha mer än löften.

Sjöfartsstödet är än en gång aktuellt. Dels har riksdagens kommunikationsutskott besökt Åland och då är sjöfarten ett givet diskussionsämne. Dels har Finlands rederiförning fyllt 75 år och ämnet är givet.

Det man nu framförallt efterlyser är en fungerande lag om tonnageskattning. En lag där man betalar skatt enligt kapacitet och inte enligt den vinst som görs. Systemet har jämförts med den tidigare arealbeskattningen på skog.

Det tonnageskattningen skall bidra till är att förnya den finländska fartygsflottan. Man kan reservera pengar för nyinvesteringar, något som alla är överens om att behövs. Medelåldern inom den finländska handelsflottan är 19 år, vilket skall jämföras med 11-12 år i övriga Europa.

Att det nu råder missnöje beror möjligen på att regeringen har lovat mer än man hållit i regeringsprogrammet. Det sägs att rederierna har sett fram emot en ny tonnageskattelag från årsskiftet. Så blir det nu inte.

Möjligen har man på rederihåll haft på känn att det inte skulle gå så fort, men passar ändå på att vädra sitt missnöje med att det enligt uppgift inte finns något om detta i budgetförslaget för nästa år. Förslaget är ännu inte slutligt avklubbat, men finansminister Jyrki Katainen (saml) förnekar inte att det är så.

Det finansministern säger är att hela paketet som rör stödet till sjöfarten inklusive tonnages-

skattelagen bereds nästa år.

I en intervju i tv helt nyligen påminde han rederikretsarna om att regeringen är ny och att finansministern är ny. Han måste få tid att sätta sig in i frågan innan han sätter namnet under.

Det låter som en rimlig begäran. Men det betyder att tonnageskatten skjuts fram med ett år, försvärit det var meningen att den skulle träda i kraft nästa år. Och varje gång detta händer hotar rederierna med utflaggningar.

Det paket som regeringen nu skall börja arbeta med innehåller inte bara tonnageskatten. Det har sagts att det nuvarande nettolönesystemet ombord skall göras permanent. Men beslutet är inte fattat. Dagens system är i kraft till slutet av 2009, så det finns tid. Men inom branschen vill man antagligen också ha en viss framförhållning.

Hit hör också möjligheten för sjöfartsstöd till Fjärdvägen, alltså till fartyg i inrikestrafik som konkurrerar med stödberättigade fartyg i utrikestrafik. Där har finansministeriet varit motsträvt.

Vidare ser man på möjligheten att ta in de källskattepliktiga i nettolönesystemet ombord. I praktiken handlar det om ombordanställda bosatta i Sverige. Inte heller det tycker finansministeriet om.

Med nettolönesystemet har den finländska sjöfarten redan fått ett kännbart stöd. Om man

dessutom kan få en tonnageskatt som fungerar och som leder till att flottan både förnygras och förstoras så har man kommit en bit på väg. Om finansministeriet är bångstyrigt så kanske man tvingas släppa resten för att inte allt skall skjutas på framtiden än en gång.

Det kan vara frustrerande att behöva tjata om lättnader som andra länder redan har genomfört. Men regeringen är helt säkert medveten om det som från rederiföreningens sida sades på 75-årsjubileet, nämligen att Finlands flagga är en garanti för att hög säkerhet. Många är redo att betala för att gå under finländsk flagg, men det finns en gräns för hur mycket dyrare den finländska flaggan får vara jämfört med andra europeiska flaggor.

Kanske är det den gränsen regeringen håller på att leta fram.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och
administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning: Posten:
vard kl 6.30-14, tfn 636 752,
lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
Nya Åland: vard kl 8.30-16.15,
tn 23 444.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig
utgivare: Nina Fellman
tn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSANDELNINGEN
Delice Lindegren
tn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal ..... 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Target: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 27.4 – 16.9 2007					
M:HAMN 03.45 L 14.45	ÅBO 08.00/09.10 ¹⁾ 20.15/21.15	M:HAMN 14.35 01.25 L	M:HAMN 04.25 14.45 ²⁾ 01.35 L	STOCKHOLM 09.30/17.00 19.15/20.15 07.00/08.00	M:HAMN 23.45 03.35 L 14.35
M:HAMN 23.55	H:FORS 09.55/17.00	M:HAMN 04.15	L = Långnäs		

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck-bilj.försälj. ej kan garanteras

Turlistan ändrar på Åbo-linjen från 17/9
 1) 15/9 ank Långnäs 13.25
 2) 15/9 avg Långnäs 13.35 ank Sthlm 18.45

SILJA LINE
 A member of AS Tallink Grupp
 Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

TALLINK
 Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00²⁾–00.50 → 01.00³⁾–10.00
 10.00 –05.00²⁾ ← 04.50 –18.00¹⁾

Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

1) Romantika inställd pga dockning 18/9, 20/9, 22/9, 24/9
 2) Inställd 19/9, 21/9, 23/9, 25/9
 3) Inställd 20/9, 22/9, 24/9, 26/9

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8–31.12.2007					
MARIEHAMN – KAPELLSKÅR			Fredag – söndag		
Måndag – torsdag			MARIEHAMN KAPELLSKÅR		
08.00	→	09.30	07.00 1)	→	08.30
16.00	→	17.30	13.00	→	14.30
15.30	→	12.00	19.00	→	20.15
22.30	→	19.00	12.30	→	09.00 1)
			18.30	→	15.00
			00.05	→	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
 Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen			ÅLAND–FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L 4)	→	06.30	03.30 L 5)	→	07.35
04.35 M	→	09.40	14.25 M 2)	→	19.50
10.15 M 7)	→	15.30	23.45 M	→	10.00
14.25 M 5)	→	18.55	14.10 M	→	08.45 5)
14.10 M	→	07.45 2)	01.00 L	→	21.00 3)
23.35 M	→	16.45	04.25 M	→	17.30 8)
07.45 M	→	18.00 7)			
03.20 L	→	20.10 6)			

2) Ej 4–6.9 och 19.9 3) Ej 3–5.9 4) Ej 4–6.9 5) Ej 4–19.9 6) Ej 4–18.9
 Reservation för charteravgångar; kontakta vår resebutik för info. 8) Julkryssning med annan avgångstid; kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i Mariehamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 10 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
 Boka alltid din resa!
VIKING LINE
 Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
 www.vikingline.ax

Från Åland

CITY TRAVEL

Tel. 529 370, info@citytravel.ax

Till Åland

DESTINATIONÅLAND
 www.destinationaland.com
 Tel. 529 360
 info@destinationaland.com

Välkommen!

Turlista t.o.m. 23.9.2007					
OBS! Lokala tider					
	Från Eckerö	Från Grisslehamn			
Dagligen	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00			

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Extra båtut: från Eckerö söndag 23.9 kl. 23.00 (ej bussanslutning till Stockholm)

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
 Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd Onsd-lörd Sto 18.00 → M:hamn 02.00 → 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
 FAX: 15118 www.birkaline.com

STADSBUSSEN					
20 augusti - 1 februari					
Måndag – fredag					
06.50	AB		15.10	ABCD	
07.20	ABCD		15.40	ABCD	
07.50	ABCD		16.10	ABCD	
08.20	ABCD	lörd	16.40	ABCD	
08.50	ABCD	A	17.10	ABCD	
09.20	ABCD	B	17.40	AB	
09.50	AB	A	18.20	B	
10.20	AB	B	18.50	A	
10.50	AB	A	19.20	B	
11.20	AB	B	19.50	A	
12.10	AB	–	20.20	B	
12.40	AB	B	20.50	A	
13.10	AB	A	21.20	B	
13.40	AB	B	21.50	A	
14.10	AB	A	22.20	B	
14.40	AB	B	22.50	A	

A = norrut, motsols B = söderut, motsols
 C = norrut, medsols D = söderut, medsols

RING SÅ KÖR VI! **DAGLIG LASTBILSTRAFIK** till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

MÅNDAG 10 SEPTEMBER 2007

dagens ålänning

Alfons hälsar till "troгна tanter"

Dagens ålänning **Alfons Henriksson** från Isaksö träffar vi på centerns valmöte på Valborg.

Varför är du här?
 –För att jag är centerpartist. Det har jag varit i snart 8 år nu. Före det var jag liberal i 20 år. Så det blir 28 år i politiken.

Varför bytte du parti?
 –Det här passar mig bättre. Centern är mera jordnära och ett företagparti. Tidigare var det kanske mera ett glesbygdsparti, men nu täcker det hela Åland.

Och man hade nog inte behövt ställa följdfrågan, svaret var givet.
 –Centern är största parti efter valet.

Alfons Henriksson är äppelodlare på Isaksö men har också jobbat som husbyggare.

Vilket lönar sig bäst?
 –Det går i perioder, alla näringar har sina blomstringstider. Just nu tror jag det är bättre att vara byggare. Det är ganska tufft på många sätt med äppelodlingen inom EU. Men jag har följt med näringen både inifrån

Mångsysslare. Det kallar sig Alfons Henriksson, som odlar äppel, men också har försörjt sig som husbyggare. I lördags deltog han i centerns valupptakt på Valborg i Lemland. Foto: ANDREAS DIENERT

och utifrån och hörde aldrig till dem som trodde att näringen skulle få lägga ner när vi kom med i EU. Jag tror att det alltid finns odling kvar på Åland.
 –Men jag kan ju inte se in i framtiden.

Vem vill du hälsa till?
 Alfons Henriksson berättar att han som äppelodlare tidigare

har haft plockare från Lettland. Men nu är det "troгна tanter i omgivningen". Så på frågan vem han vill hälsa till blir svaret:
 –Familjen, släktingar, dottern **Linda-Marie** och mågen **Jonas**. Och så mina äppelplockare.

HARRIET TUOMINEN
 harriet.tuominen@nyan.ax
 tfn 528 464

vädret

Måndag

 12/11 Stockholm 0,9m 14/+9 0,9m
 13/+8 0,9m 14/10 0,2m

Tisdag

 15/10 Stockholm 0,7m 15/10 0,4m 15/10 0,1m 15/+9 0,5m

Onsdag

 17/11 Stockholm 16/11 17/+8 11

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	15	☀
Åbo	16	☀☁
Helsingfors	14	☀
Stockholm	14	

temp. vind m/s

Nyhamn	14	OSO	5
Märket	13	NO	2
Kumlinge	15	SSO	2

Vattenståndet i går kl 15
 Föglö +19 cm Åbo +15 cm

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	6:55	20:18
Helsingfors	6:35	19:58
Stockholm	6:04	19:25

Max/min temp. 2.9 - 9.9. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+17,6	2.9.	+4,6	5.9.
Åbo	+16,9	4.9.	-1,0	8.9.
H:fors	+17,3	3.9.	+4,4	8.9.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	17	☀
Åbo	17	☀☁
Helsingfors	19	☀

Utomlands i går

Köpenhamn	17	Paris	19
Oslo	15	Wien	16
Bryssel	17	Madrid	30
Berlin	17	Rom	24
Moskva	+9	Aten	28
London	20	Las Palmas	25

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Kållåda med köttfärs
 Ca 800 g vitkål skuren i små tärningar
 1 skivad lök eller purjolök
 300 g malet kött (gärna lamm)
 1 msk vetemjöl
 salt, peppar, 1 msk soja
 1 buljongtärning och ca 2 dl vatten
 0,5–1 dl riven ost

Sätt på kålen och löken/purjon i buljongen. Koka ca 10 minuter. Bryn under tiden köttet, rör in mjölet och krydda. Den som önskar kan sätta extra piff på köttet med cajunkrydda, vitlök eller annat gott. Varva kål och kött i formen, kål överst, täck med ett vått, skrynklad smörpapper och ställ in i 175 graders ugn ca 30 minuter. Ta bort pappret, strö ost över och låt lådan stå inne tills den har fått litet färg. Ät med bröd eller med kokt potatis och lingon.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

Museihösten 2007

Hela utställningsprogrammet i din brevlåda denna vecka!

Ålands museum & Ålands konstmuseum

Karlssons GRÄV AB

Tel. 0457 313 5406

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!

SKOLSKO stl 29-38

45€

SPORT center
 NORRAGATAN 9,
 tel. 16 489, fax 16 589.
 Öppet 9-17.30 **lörd. 10-14**

099 -erbjudande

VALIO Gäller hela september

Yoghurt, även fettfri
 1 kg (gäller ej Vanilla, A+ & laktosfri)

099 st

Utan Plussa-kort 1,49/st

MATHIS
 Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
 Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
 www.mathis.ax

ARKIPELAG

Lunchbuffé
 Måndag 10.9

Viltfärsturneas med lime och enbärrsås G
 Stekt röding med dillkryddad tomat och gurksås GL
 Honungsrostade rotsaksstavar med pinjenötter GL
 Dagens soppa

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
 Tel +358 18 24020
 info@hotellarkipelag.aland.fi
 www.hotellarkipelag.com

Jägare med egen hund...

Hos oss får du alltid **15% rabatt** + bonusförmån på Lone Star & Precept hundfoder mot uppvisande av jaktkort

PRECEPT
LONE STAR

Häst & Fritid
 Skarpansvägen 29, tel 12 890
 Mån-fre. 11.00-17.30, Lörd 10-14

Veckans produkt

HÖRLURAR till MP3-spelare

THOMSON

HED132 29€

HED261 24€

TeleButiken
 Mariehamns Telefon Ab

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax